

Budapesti Titl. Reggeli Újság

14. évfolyam

Novisza, 1933 augusztus 20, vasárnap

194. szám

Nemzetközi akció Ausztria megsegítésére

Párisból jelentik: A Petit Parisien azt írja, hogy az utóbbi napokban Páris, London és Róma között élénk eszmecsere folyt Ausztria pénzügyi és gazdasági megsegítése érdekében. Az akció célja, hogy visszaállítsa Ausztria életképességét.

A három nagyhatalom törekvésében a kisantantállamok is résztvesznek. A többi bajlódó kelet-európai állam megsegítéséről a lap nem tesz említést.

Ma este fejeződik be a szombori országos sakkmeistere verseny

A IX. nemzeti mesterverseny 19 nap játék után ma este a 17. fordulóra véget ér. Korai lenne még ma pontosan megállapítani a helyezések sorrendjét, de az kétségtelen, hogy egyes díjazott helyekért kettő sőt esetleg több játékos fog osztzkodni. Az eddig megtartott kilenc nemzeti mester verseny közül a szombori volt a legerősebb. Már az első forduló után megállapították, hogy valóban az ország legjobb, legrutinizotabb bajnokainak versenye lesz ez, a mesteri címért. Ha számításba vesszük azt, hogy az első helyezettet a hatodiktól 1 esetleg 1 és fél pont választja el, akkor kapunk csak tiszta képet arról, hogy mit jelent egy-egy fél pont, egyenlő erejű játékosoknál. A játékosok jellemzéséről és játékokról a verseny befejezése után fogunk részletesen beszámolni.

A 15. forduló részletes eredményei: a vezető Tóthnak nehéz partija volt a mindinkább erősödő Herbatin ellen. Pillanatokig úgy látszott, hogy megosztják a pontokat, de időzavar miatt Herbatin vesztett. Schreibern végjátékban multa felül Grensarszkit, míg a verseny legszebb partiját Gabrovsek nyerte Avirovics ellen. Greber-Zsukot, Kulzsinszki N. Carevet verte meg. Vidmar könnyen győzött Kulzsinszki D. ellen. Rajkovics finoman felépített játékával győzte le volt klubtársát Brödert. Weiss Subarics, Vukovics és Petrovics megosztottak a pontokon.

A verseny állása a 15. forduló után: Schreiber 11, Rajkovics 10 és fél, Vidmar 10, Vukovics, Gabrovsek, Petrovics 9 és fél, Kulzsinszki N. 8 és fél, Avirovics 8 és fél, Bröder, Weiss 7 és fél, Subarics 7, Greber 5 és fél, Herbatin, Grensarszki 5, Carev 4, Kulzsinszki D. 3 és fél, Zsuk 2 és fél.

Hétlőn este banket lesz a játékosok bucsuztatására, hol Szombor polgármestere Cvejanov Djordje fogja a díjakat a győztes bajnokok között szétosztani és bucsuztatni Szombor városától.

Veszedelemes méreteket ölt a franciaországi municioraktár égése

A gázgránátok felrobbanása súlyos veszedelemmel fenyegeti a környéket

Lilléből jelentik: Tegnapelőtt, mint ismeretes, kigyulladt egy földalatti municioraktár, amelyet 1919-ben az angol hadsereg készített. A tűz az elásott löszraktár felett gyulladt ki titokzatos módon. A tűz keletkezésének körülményeit eddig nem sikerült megállapítani, annyi azonban máris bizonyos, hogy merénylet történt, mert a föld felszínéről gyújtószinórok vezetnek a föld alá.

Pontosan nem tudni, hogy mennyi municiót tartalmaz az izzó föld. Napok óta úgyszólván szakadatlan exploziók dübörgése tölti be a környéket, a föld szinte izzik a nagy forróságtól. A földréteg átmelegedése nagy területen érezhető, éppen ezért a hatóságok nagy körzetben kiűrtették a házakat, a katonaság pedig hatalmas kordont vont a tűz körül.

Mint hogy az égő municioraktárban igen sok gázgránát is van, a hatóságok attól félnék, hogy a gázok felszabadulnak, a szél szerteviszi és nagy területen súlyos mérgezéseket okoznak.

A tűz eloltására irányuló kísérletek sikertelennek bizonyultak, mire a tűz oltását abbahagyták.

A katonaság és tűzoltóság igyekezete most már csak a környék biztosítására irányul.

Szeptember második felében tartják meg Bukarestben a kisantant államok gazdasági konferenciáját

A gazdasági konferencia után politikai értekezletet tartanak

Bukarestből jelentik: Szeptember második felében tartják meg a kisantant-államok gazdasági értekezletét, amelyen valamennyi gazdasági problémát meg tárgyalják. A hitel-probléma, a tarifa-kérdés, a hajózási és kereskedelmi kapcsolatok kimélyítése,

a vizumkényszer kölcsönös megszüntetése,

vámügyi kérdések és egyéb fontos problémák szerepelnek a konferencia napirendjén.

Hír szerint a gazdasági kérdések megbeszélése után megtartják a kisantant politikai konferenciáját is.

Franciaország diplomáciai magyarázatot kér a román kormánytól a transzfermoratórium ügyében

Az angol kormány is diplomáciai lépésre készül

Bukarestből jelentik: A román kormány, mint ismeretes, három nappal ezelőtt elrendelte a román állam külföldi adósságainak törlesztésének beszüntetését. A transzfermoratórium váratlan elrendelése miatt a francia kormány hivatalos diplomáciai lépést tett a román kormányhoz.

Franciaország bukaresti követe tegnap megjelent a román külügyminiszteriumban és kifejezte Franciaország fájdalmas meglepetését a román részről elrendelt transzfermoratórium miatt és közelebbi selvilágosítást kért. Emlékeztetett a román kormányra arra az ígéretére, hogy ilyen védelmi intézkedést csak a hitelezőkkel folytatott előzetes tanácskozás után tesz, nempedig saját egy-oldalú elhatározása alapján.

A francia követ intervenciója után Madgearu román pénzügyminiszter nyomban utasítást adott, hogy fordítsák le franciára azt a memorandumát, amelyben kifejti a transzfermoratórium elrendelésének szükségességét. A francia követ ebben az ügyben Vajda miniszterelnököt is felkereste.

Londoni jelentés arról számol be, hogy az angol kormány is diplomáciai lépésre készül a románnal transzfermoratórium ügyében.

Dolfuss elutazott Olaszországba

Az osztrák miniszterelnök Riminiben találkozik Mussolinival

Bécsből jelentik: Dolfuss miniszterelnök tegnap repülőgépen Olaszországba utazott, hogy gazdasági és politikai jellegű megbeszéléseket folytasson Mussolini olasz miniszterelnökkel.

Dolfuss utjának célja Rimini, mert Mussolini jelenleg ott nyaral a családjával.

Optimista a hangulat a buzavilágkonferencián

Londonból jelentik: A holnap kezdődő buza-világkonferencia delegátusai csaknem kivétel nélkül megérkeztek Londonba. A kiküldöttek egymás között élénk magántárgyalásokat folytatnak.

A hangulat általában igen optimista, a delegátusok biznak a konferencia sikerében. Ami mindazonáltal még nem sokat jelent, mert optimizmusban hiány eddig sem volt.

Halálos balesetet szenvedett egy osztrák vitorlás repülő

Salzburgból jelentik: Engl József vitorlázó repülő péntek délután négy órakor repülőgépen felszállt, hogy megjavítsa a vitorlázó repülés harmányolcórás időtartam-rekordját. Engl nem jelentette be, hogy éjszakra a levegőben marad és így repülését senki sem kísérte figyelemmel.

Eltűnését csak tegnap reggel vették észre és keresésére indultak. Az egyik hegyszakadékból találták meg szétroncsolt gépét és Engl holttestét.

Valószínűnek tartják, hogy a pilóta vagy elaludt a gépen, vagy rosszul lett és ez okozta a halálos katasztrófát.

Beszámoló a zágrebi magyar egyetemi hallgatók egyesületének első évi működéséről

Az olyan sokat emlegetett délszlávországi magyar kultúra fejlődésében kétségtelenül fontos az a körülmény, hogy egy évvel ezelőtt esendben, szerényen, de annál nagyobb lelkesedéssel megalakult az első egyesület, amely körébe gyűjtötte a Zagrebben tanuló magyar egyetemi hallgatókat. Az egyesület megalakulása hosszabb és fokozatos fejlődésnek ok és követelményszerű eredménye és ebben a legfontosabb mozgató erőt az a tudat képviselte, hogy a kisebbségi kultúráért folyó munkában az itt élő magyar diákságnak is részt kell vennie. Még ennél is talán fontosabb azonban annak a gondolatnak a kialakulása, hogy a magyar kultúra és köznevelés terén nagyon sok olyan probléma van, amelyekkel foglalkozni a középiskolai körülményekre való tekintettel feltétlenül szükséges. Az egyesület működésének legfontosabb irányelveit a magyar kultúra ápolása, egymás szociális támogatása és a délszlávországi magyar társadalommal való kapcsolatok kiépítése jelentette.

Az elmúlt iskolai évben kellett az egyesületnek megbirkózni a legnehezebb feladattal: elő kellett teremteni azokat az eszközöket, amelyekkel a cél érdekében eredményes munkát lehet kifejezni. A jugoszláviai magyar társadalom önzetlen és hathatós támogatása, valamint a diákság kötelességtudása folytán ez sikerrel is járt. Az elmúlt évnek kellett tulajdonképpen igazolni azt is, hogy az egyesület munkájának van-e olyan átütő ereje, amely a kezdet erőpróbáin keresztülsegítve lendülettel és frissességgel tápot tud nyújtani a jövőnek is.

Az első évi működés titkári jelentéséből kitűnik, hogy az egyesület eddigi munkálkodása alapján máris a délszlávországi magyarság egyik fontos kultúrtenyezőjévé nőtte ki magát.

Az egyesület az 1932-33. iskolai évben 123 rendes tagot számlált. Ha figyelembe vesszük a magyar diákság számarányait, könnyen megállapíthatjuk, hogy ez a szám a tanulmányait Jugoszláviában végző magyar egyetemi hallgatóknak több, min a felét teszi ki. A Vajdasági magyar társadalomból rekrutáródott pártoló tagok száma, akik rendszeresen támogatják az egyesületet, meghaladja a kétszázat. Alapító tagok száma 14.

A pénztárnoki jelentés szerint az évi bevételek és kiadások mérlege 42.000 dinár. Az egyesületnek szerény, de a célszerűségi szempontoknak megfelelő hatóság helyisége van, amelyben társalgóterem, tanuló és könyvtárszoba, valamint egy hetvenszemélyes menza is elhelyezést nyert.

A titkári jelentés szerint az egyesület a magyar irodalomtörténelem és más tudományágakban rendszeres kulturmunkát fejtett ki. Egy Arany-e mlékünnepélyt, egy Petőfi-estet és több művészet történeti előadást rendezett.

A diáksegélyezés és szociális önszervezés terén igen jelentős munkát végzett az egyesület menzája, amely működése alatt mintegy

10.000 dinár segélyt folyósított és számos esetben kisebb pénzsegélyekkel és kölcsönökkel támogatta az egyesület arra szorult tagjait.

Az egyesület kulturműködését nagyban elősegítette dr. Koráni Elemér noviszádi katolikus plébános által az egyesület rendelkezésére bocsájtott 800 kötetes könyvtár, amelyet az egyesület az év folyamán 50 kötet új könyvvel gyarapított. Az egyesület célkitűzéseire kétségtelenül jellemző, hogy dr. Vilt Vilmos noviszádi főorvos személyében olyan embert választott díszelnökéül, aki mint az itteni magyar kultúra egyik legönzettelenebb munkása és támogatója ismert és akinek erkölcsi

Noviszádiak Pesten a

METROPOLBA szállnak!

Rákóczi-út 58.

150 kényelmes, modern szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefonnal, központi fűtéssel, rádióval és csengők helyett elektromos fényjelzéssel Patináshírű, kiváló konyha. Az étteremben hangulatos cigányzene. Virágoskert

Szobák 4 pengőtől! **Teljes penzio 9 pengőtől!**

és anyagi támogatása nagyban hozzájárult az egyesület fennmaradásához.

Jövőbeni elképzelések: fokozottabb erővel folytatni a megkezdett munkát, igaz értelemben á-

polni a délszlávországi magyarság kulturáját, mert éppen napjainkban észlelhetjük, hogy a kultúra jelszava alatt, nemcsak szentanak, vetnek és építenek, hanem nagyon sok esetben rombolnak is.

Kikinda közelében egy veszett ló meg harapta a gazdáját és egy lovaszt, majd az udvarra szabadulva a többi lovat is összemarta és összerugdalta

A sebesülteket ápolás alá vették és a lóállományt védőoltásokkal látták el

Kikindáról jelentik: Ritka és súlyos kimenetelű veszettségi eset történt pénteken reggel a Kikinda közelében lévő Budisin Gyura földbirtokos mintagazdaságában. Lénárt Bertalan lovasz az istállóban észrevette, hogy egy szelid és esendes ló különös hangon nyerit és rágja a jászolt. A lovasz odalépett a ló mellé azaz, hogy megerősíti a kötőféket. A pillanatban azonban a ló elkapta a jobb karját és átharapta rajta a húst majd eltépte a köntösök t. kirohant az istállóból és az udvaron álló lovak csoportjába

rontott és több lovat összerugdalt és megharapott. Az udvaron tartózkodó Budisin Gyura, aki látva a történetet, felkapott egy husángot, hogy leüsse a megveszett lovat.

a ló azonban elkapta a gazda kezét és ujjait átharapta.

Az udvaron tartózkodóknak végül sikerült a veszett állatot az egyik üres istállóba terelni, ahol néhány óra múlva elpusztult.

A sebesülteket első segélyben részesítették, valamint az elpusztult lovat felboncolták. Az állatorvos

a vizsgálat során megállapította, hogy a ló veszett volt. A továbbiakban megállapították, hogy a szálláson néhány héttel ezelőtt egy veszett komondor járt, amely több tehenet és lovat megmarta. A kutyát akkor agyonlőtték.

Valószínűnek tartják, hogy állatban lappang a veszettség és ezért az egész állatállományt védőoltással látták el.

A sebesülteket is veszettségelleni védőoltásokkal látták el. A különös veszettségi eset a környéken nagy felzúdulást keltett.

Miért nem tiltja meg anyuka a kis babának, hogy ilyen sok édességet egyék? Vajon nem árt-e az egészségnek? Csoppet sem! Mert ő a kitanó

Ki-Ki bonbonokból eszik amelyek sem a gyomornak, sem a fogaknak nem ártanak.

Mert **Ki-Ki** fokozza a közérzetet, Mert **Ki-Ki** felvidítja az életet

Ki-Ki csoda, kellemes ízű, üdítő

GYÁRTJA: UNION, ZAGREB

— Öngyilkossági kísérlet a kikindai nyomortanyán. Kikindáról jelentik: Tegnapelőtt délután értesítették a kikindai mentőket és a rendőrséget, hogy a nyomortanyán egy leány öngyilkosságot kísérelt meg. A rendőrségről kiszállt bizottság megállapította, hogy Perkór Honka 20 éves leány nagyobb mennyiségű lugkőoldatot ivott. Beszállították a kórházba, ahol gyomormosást alkalmaztak rajta. Állapota meglehetősen súlyos. Tettét azért követte el, mert meguntta erkölcstelen életmódját.

Kukulyevics és Puncsec újabb győzelmet arattak Oszlóban

Oszlói jelentés szerint a Davis Cup tegnapi mérkőzésein Puncsec legyőzte Smit norvég játékos 7:5, 6:3, 8:1, 6:4 arányban.

Kukulyevics Haanes ellen 6:2, 4:6, 1:6, 6:2, 9:7 arányban nyert. E szerint Jugoszlávia Norvégiát 5:0 arányban legyőzte.

Nagyszabású társaskirándulás Délszerbiába

A noviszádi Fruska Gora és a Putnik szeptember második felében nagyszabású társaskirándulást rendez Délszerbiába. A kirándulás résztvevői felkeresik az ország déli részének szépségeit,

jellegetes néprajzi és történelmi látványait. Több kirándulás lesz Szokopljéból ochridi tóra és a környező gyönyörű vidékre. A rendezőség elsősorban szállásról és ellátásról is gondoskodik. Eppen ezért a kirándulás résztvevőinek számát háromszázra miximálta.

Részvételi díj: II. osztályon 300, III. osztályon 150 dinár, vagyis oly csekély összeg, hogy ez már magában is biztosítja a kirándulás nagy sikerét.

A szeptemberi kirándulás részleteit legközelebb ismertetjük.

INTELLIGENS noviszádi család

elvállal diákokat teljes ellátással, lelkiismeretes tanulmányi felügyelettel, idegen nyelvek és zongora tanítással. • Kertes, fűdő-zobás lakás, mérsékelt árak. Megkereséseket „Doktor” jelígre a kiadóba vagy telefon 27-88

Sztarakanizsáig meghosszabbították a beograd-szentai hajójáratot

Beogradból jelentik: A közlekedési miniszterium rendelete értelmében augusztus 21-ikétől, holnaptól kezdve meghosszabbították Sztarakanizsáig a beograd-szentai hajójáratot. A hajó minden kedden, csütörtökön és szombaton közlekedik Sztarakanizsára.

— Győzött a Jugoszlávia. A tegnap Beogradban lejátszott Jugoszlávia-Vojvodina ligamérkőzést a Jugoszlávia nyerte 4:3 (2:2) arányban.

Ujítsa meg előfizetését!

Háromszázezer külföldi vendég Budapesten

Naponta mintegy hatvanezer idegen érkezik a magyar fővárosba

Budapestről jelentik: Magyarország idegenforgalma az utóbbi hetekben eddig nem tapasztalt méreteket öltött. Az utóbbi héten

naponta ötven-hatvanezer külföldi érkezett Budapestre, a magyar főváros pályaudvarainak jelentése szerint. Az idegenek Budapestre özönlése ma éri el tetőfokát. A Magyarországon tartózkodó külföldiek száma megközelíti a háromszázezeret.

Nagy tűz cséplés közben a szlárifutagi határban

A szlárifutagi határban Filkó Mihály kizsácsi gazda szállásán cséplés közben eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, amely elpusztította a gazda két asztal buzáját mintegy negyvenezer dinár értékben és Radojkov Velimir cséplőgépét 120.000 dinár értékben.

A buzát nem biztosították és így Filkó kára nem térül meg, míg a cséplőgépét 120.000 dinárra biztosították és így Radojkov teljes kártérítésben részesül. A csendőrség folytatja a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a tüzért kit terhel felelősség.

Kerékpárszerencsétlenség Noviszádon

Pénteken este fél hét óra tájban a noviszádi Futaki-úton, a »Fehér ökör«-vendéglő előtt súlyos kimenetelű kerékpárkaramból történt. Pavlik Jován huszonhétéves asztalossegéd kerékpárjával összeütközött az ugyanelek kerékpáron haladó Kiszacsanin Gyurica tizenöt éves pékinással. Az összeütközés úgy keletkezett, hogy mindkét kerékpáros egy kocsi akart kikerülni és mindketten ugyanabba az irányba tértek ki. Az összeütközés meglehetősen nagyerejű volt és Pavlik kerékpárjának a pedálja olyan nagy erővel vágódott Kiszacsanin Gyurica bokájához, hogy azt több centiméter mélységben bevágta. Dr. Kluka ügyeletes orvos első segélyben részesítette a szerencsétlenül járt inasfiút, majd a mentőautón a kórházba utalta, ahol ápolás alá vették.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt a kútba ugrott egy noviszádi telepi asszony

Tegnap reggel öt óraker a noviszádi Adamovics-telep III. csoport 104. számú házában Polják Anna huszonöt éves asszony öngyilkossági szándékkal az udvaron levő nyitott kútba ugrott. A fiatalasszony kétségbeesett tettét csak két óra múlva fedezték fel, miután előzőleg az egész házat felkutatták Polják Anna keresése közben. A mentőkocsin dr. Kluka ügyeletes orvos vezetésével Paroski Alekszandar és Tanurdzics Dragutin mentők vonultak ki a helyszínre, mire azonban megérkeztek, az asszony már halott volt. Polják Anna egy öt éves és egy három éves gyermeket hagyott maga után. Tetőt minden valószínűség szerint gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Reggel dagadó vitorlával napban és szélben.

edzett és erőteljes — és este újra az elkényeztetett, szépségteljes tudatában lévő, ujjja hegyéig ápolt hölgy. Arcbőre hamvas, puha és sima, Elida Creme de chaque heure gyengéd lehelletként fedi arcát és kezét.

ELIDA
Creme de chaque heure

Összeállították Varnava pátriárka nov szádi ünnepélyes fogadtatásának programját

Hírt a tünk arról, hogy Varnava pátriárka augusztus hóban a Vajdaságban meglátogatja az egyes pravoszláv egyházközségeket és körutazása során első sorban Noviszádot fogja felkeresni. Az egyházfőt Noviszádon ünnepélyes külsőségek között fogadják és a fogadtatás programját már össze is állították. Észterint augusztus 26-án délután a Szemskamitrovicáról érkező egyházfő elé Petrovaradinba küldöttség utazik. A küldöttség az egyházközség tagjaiból áll, akinek élén dr. Borota Branislav polgármester és a noviszádi egyházközség elnöke Velics Gyorgyc esperes fogadják Varnava pátriárkát. Az egyházfő kíséretével Petrovaradinból a Kraljica Marija boulevardon és a Kralja Petra utcán át a püspöki palotához hajtat, ahol a pravoszláv papság élén dr.

Csirics Irinej noviszádi püspökkel üdvözlő a pátriárkát. Ezután hálaadó istentisztelet lesz, majd az egyházfő átvonul a püspöki rezidenciába, ahol kenyérral és sóval fogadják.

Az egyházfő a püspöki rezidencián ezután fogadja a különböző küldöttségek tisztelgését, 9 óraker fogadja a papság tisztelgését. Este tíz óraker a noviszádi pravoszláv hívők laklyás felvonulást rendeznek a pravoszláv püspöki palota előtt az egyházfő tisztelgére.

Másnap 27-én reggel 6 óraker istentisztelet, délelőtt fél 9 óraker pátriárhális nagymise fényes zenei segédlettel. Délben egy óraker díszbédet adnak Varnava pátriárka tisztelgére. Az egyházfő délután két óraker dr. Csirics Irinej püspök kíséretében tovább utazik Sztaribecére.

Szenássy Karcsi Izland szigetén hangversenyzik óriási sikerrel

Szeptemberben norvégiai művészturnéra indul a kiváló noviszádi hegedűművész

Szenássy Karcsi a világhírű noviszádi hegedűművész néhány hete a messzi északon arat páfatlan értékű sikereket. Dánia, Norvégia és Svédország hűvöskevénynek ismert közönsége a legtözebb vérű nációkat is megszágyecnitő lelkesedéssel ünnepli a kiváló hegedűművészt. Szenássy Karcsi mintmár jeleztük szeptember 16-án

a dán király előtt játszott az uralkodó és a közönség a legnagyobb elismeréssel adozott a noviszádi hegedűművész egyedülálló tehetségének

Szenássy Karcsi tegnap Kopen-

hágából Izland szigetére utazott, ahol hat hangversenyt ad. Az első Rejkjavikban rendezik, Izland fővárosában. Innen szeptember elején Norvégia felé folytatja művészturnéját, valamennyi nagyobb városban fellép.

Kopenhágából írt levelében Szenássy Karcsi jelzi, hogy két pompás hegedűre bukkant. Az egyik Gaurnerius del Jesu, a másik Babbist Quadanini hegedű. A kétő közül valamelyiket igyekszik megszerezni és reméli, hogy az északi turnénak meg is lesz az anyagi eredménye, hogy a mintegy 90.000 dinár értékű hegedűt megvásárolhatja. A vonók már

meg vannak hozzá, egy Wulliam és egy valódi Tourte vonó, most már csak a hegedű hiányzik.

Bonyodalma a szentai harmas családi dráma áldozatainak hagyatéka körül

Ki fog örökölni a Tiszába fulladt Morgenstern család után?

Szentáról jelentik: Ismeretes, hogy Morgenstern Zoltán szentai nyomdatulajdonos feleségével és kifiával együtt július hónapban Szentán egy csónakkirándulás alkalmával a Tiszába fulladt. Miután Morgensternék hagyatékát képezi a szentai Unio nyomda egyharmad része, valamint egy ház egykettő része, a család körében megindult a vita, ki fog örökölni utánuk. A bíróság most döntést hozott ebben az ügyben. Az örökösödési törvény alapján »praesumptio iuris et de iure«-ként megállapította a halálozások sorrendjét és pedig úgy, hogy először halt meg az anya, azután az apa s végül a kisfiú. Így az apa örökölt az anya után, a fiú az apa után s most a fiú nagyszülei, miután lemenőági rokonai nem maradtak az elhalt kisfiúnak. Így az anyai ági örökösök teljesen ki lettek zárva az örökösödésből.

Jogászörökben nagy érdeklődéssel kísérik Szentán ennek az ügynek a fejleményeit, mert az ilyen örökösödési eset a legritkábban fordul elő. Az ügy természetesen még nem jogerős.

ORGONA-HANGVERSENY

augusztus hó 26-án

1/2 9 óraker a plébánia-templomban

Egészség és fertőtlenítés

2. Mivel fertőtlenítettek régen?

Ujabbban a formaldehyddel kísérleteztek a betegségek esirainak elpusztítására céljából. Ez meg is felelt pontosan elbéli rendeltetésnek, mindazonáltal csak korlátozott mértékben alkalmazható a házbán vagy a nyilvános életben, mivel könnyen bomlik és erős büze miatt kellemetlenné válik. Legnagyobb hátránya, hogy megtámadja a nyálkahártyákat és keményíti (keratinizálja) a bőrt és a kötőszöveteket.

Ezek után, dacára az évek során át tartott kísérletezéseknek, az a meggyőződés terjedt el, hogy olyan fertőtlenítőszer, melyben meg van minden jó és nincs meg semmi rossz tulajdonság, ez időszerint nincs birtokunkban. Mert azok a feltételek, melyeket egy tökéletes fertőtlenítőszerből megkívánunk, t. i. méregmentesség, maró hatás hiánya, szagtalanító képesség, a saját szagának nem kellemetlen volta, a betegség terjesztők biztos elpusztítása, olcsó ár és a kézi eladás akadálytalan kivihetősége, az eddigi készítményekben mind feltalálhatók nem voltak. E fent említtett kívánalmakat mind magában egyesíti egy újabb tökéletes fertőtlenítőszer és ez a LYSOFORM.

(Folytatjuk)

— LYSOFORM CSAK EREDETI ÜVEGBEN VALÓDI. KIMERVE HÁSZONTALAN HAMISÍTVÁNY.

Nem lehet gabonában fizetni a városi pótdadót Szomborban

A legutóbbi szombori városi közgyűlésen felmerült az a gondolat, hogy az adózó közönség a városi pótdadót gabonában fizethesse ki. Az eszme fölvetői a gabona métermérszámát 200 dinárra kívánták volna átszámítani. Ma, amikor a buza ára alig valamivel több 100 dinárnál, ez az adófizetési mód nemcsak a gazdákra, hanem a többi adófizetőre nézve is annyira előnyös lenne, hogy érthető az az érdeklődés, mellyel azt az adózó közönség fogadta.

Az illetékes városi tisztviselőket állandóan felvilágosításokért zaklatták ebben az ügyben úgy, hogy Cvejanov Gyorgye h. polgármester szükségesnek tartotta tájékoztatni a nyilvánosságot az ügy állásáról. Cvejanov Gyorgye szerint

az egész dolog még messze van a megvalósulástól, ha ugyan egyáltalán megvalósul.

Csak felvetődött egy ilyesféle eszme, melynek végrehajtásához azonban a felsőbb hatóságok jóváhagyása is szükséges. Ha a gabonában való városi pótdadófizetés valóra is válik, ez csak az adóhátralékokra fog vonatkozni 1931. évi bezárólag. Az adózó közönség tehát ezévi adóját és 1932. évi hátralékát feltétlenül készpénzben tartozik befizetni s így semmi értelme annak, hogy a fizetést halogassák a fent vázolt terv megvalósulásában bizakodva.

Hétfőn dönt Sztarakanizsa, hogy város maradj-e vagy falu lesz

Sztarakanizsáról jelentik: A városi képviselőtestület hétfőn, augusztus hó 21-ikén közgyűlést tart, amelyen dönteni fognak, hogy a belügyminisztérium átiratára milyen választ adnak, hogy Sztarakanizsa város lesz-e vagy község. A képviselőtestület a szegények téli ellátásáról is határozni fog.

A kaszárnyaépítés felülvizsgálata Szentán

Szentánról jelentik: Branovački Sztevan helyettes polgármester, dr. Keceli Mészáros Ferenc iparügyi vezető, Jakovljević Zsárkó iparügyi referens valamint az állami felügyelő mérnökből álló bizottság szállott ki a helyszínre, hogy felülvizsgálja a kaszárnya építésénél alkalmazott munkások számát és helyzetét. A bizottság megállapította, hogy nap-számokkal és fuvarosokkal együtt 136 munkást foglalkoztat Djordjević vállalkozó, akik közül mindössze 24 idegen, a többi szentái. Miután hétfőn 24 új szentái munkás jelentkezett, a bizottság megegyezett a vállalkozóval, hogy a 8-10 napon belül kezdődő 6 épület építésénél ezek a munkások is sorba kerülnek. A kaszárnya földszinti része kész s most a beton, valamint emeleti munkák következnek.

Az építkezés most fokozottabb erővel fog megindulni, hogy az épület novemberig tető alá jusson. A bizottság megállapodást kötött a vállalkozóval, hogy amennyiben több munkás jelentkezik, mint amennyit foglalkoztatni lehet, úgy havi csoportokban fognak a szentái munkások sorra kerülni. Így azután biztosítva lesz, hogy minden szentái munkás keresethez jusson.

Rádiókészülék 12 havi részletre

ORION 7037 es 3+1 csöves árnycsöves rácsú hálózati készülék

beépített elektrodinamikus hangszóróval. Egygombos kezelés, hangszinezetszabályozó, 200-2000 méteres hullámhossz, átkapcsolható, a skálán leolvasható és beállítható adóállomások, legmagasabb fokú szelektivitás, csodaszép lágy hanggal.

Lényegesen olcsóbb árban, mint eddig, egy évi részletfizetésre is kapható.

KONRATH D.D.-nél

valamint az összes viszontárútitóknál

A jugoszláv városok noviszádi kongresszusával egyidejűleg noviszádi hetet is terveznek

Dr. Borota Braniszláv konferenciát hívott össze a kérdés megbeszélésére

A jugoszláv városok országos szövetsége és a városi takarékpénztárak országos szövetsége ezévi kongresszusát szeptember végén Noviszádon fogja megtartani. Miután a kongresszuson az ország minden részéből jönnek delegátusok ez igen kedvező alkalom lesz Noviszád megismertetésére és idegenforgalmi propagandára. Dr. Borota Braniszláv polgármester ezért megbeszélésre hívta össze a kereskedelmi és iparkamara, a kereskedők egyesülete, az iparos egyesület és a kultúrszövetség kiküldöttjeit hogy megbeszéljék mit lehetne tenni a kongresszussal kapcsolatosan Noviszád megismertetésére és idegenforgalmának emelésére.

A megbeszélésen az a nézet merült fel, hogy szeptember végén 20. és 30. között noviszádi hetet

kellene rendezni. Ennek keretében szabadtéri színelőadást lehetne rendezni a Kraljica Marija szálló udvarán, nemzetközi futbalmérkőzést is be lehetne venni a programba, ezenfelül gyümölcsöző és kertészeti kiállítást is lehetne tartani, mert ezáltal Noviszád és környékének specialitásait ismernék meg az ország különböző részéből ideérkező vendégek. A konferencián megjelent delegátusok még nem adtak határozott választ, hogy alkalmasnak tartják-e az időt a noviszádi hét megrendezésére és először saját körökben akarják ezt megbeszélni. A konferencián megállapodtak, hogy pénteken ismét összeülnek a polgármesteri hivatalban és akkor fognak határozni, egyesületeiktől kapott utbaigazítások alapján.

Ismeretlen tettes: az alkohol

Vérbefagyott, holtreszeg embert talált a noviszádi rendőrség egy kocsiában — A súlyosan sérült emberről kiderült, hogy a pálinka sebezte meg

Pénteken este 8 óra tájban az egyik szolgálatot tevő rendőr egy egylogatú kocsit vezetett a rendőrigazgatóság épületébe. A kocsiában egy vérbefagyott, eszméletlenül heverő idősebb ember volt. A kocsit a Duna uccában találták és miután a kocsi gazdája sehol sem volt feltalálható a közlemben, a rendőr behajtotta a kocsit a rendőrségre.

Itt megállapították, hogy az ismeretlen ember fején és arcán sérült meg súlyosan és a vérvesztéségtől, valamint — a sebesült lehelle után ítélve — nagy mennyiségben elfogyasztott alkoholtól eszméletét veszítette. A súlyosan sebesült embert dr. Kluka ügyeletes orvos részesítette első segélyben, azonban még akkor sem tért magához, mire beszállították a kórházba. Az ismeretlen emberrel talált iratokból azután megállapították, hogy az illető Gyurics Dusan várnai földműves. Mivel a sebesültet a kórházban nem

lehetett kihallgatni, nem lehetett megállapítani, mi történt a szerencsétlen emberrel és hogy ki volt az ismeretlen tettes, aki Gyuricsot megsebesítette.

Még kellett tehát várni, míg magához tér.

Szerencsére ekkor megjelent Gyurics bérese, Szimonovics Nikola, aki akkor, amikor a rendőr a kocsit behajtotta a rendőrségre, nem tartózkodott a közelben. Kérdezősködött a kocsi után és amikor azt a választ kapta, hogy a kocsit egy rendőr elhajtotta, azonnal a rendőrségre, innen pedig a kórházba sietett, ahol elmondta a gazdája sebesülésének történetét.

Gyurics kocsiján pálinkát hozott Noviszádra és azt különböző koresmákban és vendéglőkben a nap folyamán eladta. Közben alaposan felöntött a garatra, úgy hogy szinte nem is tudott magáról. Ebben az állapotban azután megkísérelt a kocsirol egy

ötven literes hordó pálinkát leemelni. A vállalkozás azonban nem sikerült, mert a meg lehetőségen súlyos teher alatt elesett és orvagyógyító a kócsi hátsó saroglyájához miközben a hordó súlyosan megsebesítette arcát és fejét.

Gyuricsot a kórházban ápolás alá vették.

Évszázados keresztény kultúra a Bánságban

Dr. Kovács István prelátus, püspöki helynök nyitotta meg a becskerekli teológiai tanfolyamot

Becskeréken teológiai tanfolyam nyílt meg, amelyen Hüffer Alfred paderborni papnevelői igazgató, dr. Bierbaum és dr. Köster frankfurti egyetemi tanárok tartanak előadást a bánsági papok és papjelöltek részére. A tanfolyamot megnyitó Venni Sancte után dr. Kovács István prelátus, püspöki helynök tartott magas szánvalású beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy miként a napkeleti bölcsek nem a hatalom és gazdagság, hanem a bölcsesség, hit és tudomány vezetésével jöttek a Jászolhoz, úgy a bánsági papságot is a bölcsesség és tudás szomja hozta most össze. A jó papnak igyekezni kell tudását fejleszteni és kiegészíteni és ezért vált szükségessé ez a tanfolyam is. A Bánság földjét hajdan bencés, cisztercita és ferences szerzetesek vére szentelte meg. — Itt már évszázadokkal ezelőtt is virágzott a keresztény kultúra, a török hódoltsággal azonban megszakadt ez a műveltség és csak 200 esztendő múlva indult ismét meg, amikor a német telepesek Krisztus szellemétől áthatott papjaik vezetésével újból virágzásnak indították a keresztény kultúrát.

Orvos! és tisztikart választott a noviszádi Adamovics telepi önségélyző és felmelegzési egyesület

A Zdravija noviszádi önségélyző és felmelegzési egyesület legutóbb tartott választmányi ülésén az egyesület orvosává dr. Gubás Milutint választotta. Az orvos az egyetemi tagok részére rendel naponta reggel fél 7-től fél 8-ig és délután fél 1-től fél 2-ig Adamovics telep III. csoport 1. szám alatt.

Az egyesület díszelnöke Weisz Antal, elnöke Oppolzer Lajos, első alelnöke Bradisics Josa, második alelnöke Damjanov Sztevan, pénztáros Rossier Antal, titkár Vernies M. Lavoszláv, második titkár Cserny Lyubomir. A választmány tagjai: Hekli György, Kajganić Branko, Müller Pál, Györi György, Kipert Miklós, Müller Miklós, Balogh János, Stiller Lajos, Schaffner Péter, Sovén Sándor, Vékás József, Harifeld Adám, Fürjes János. Helyettes választmányi tagok: Majeros Pál, Maricevics Ilija, Uraes Iván, Molnár István, Oster Friedrich, Koleszár Sándor. A felügyelő bizottság tagjai: Karinty Béla, Lach Ferenc, Faeser István. A felügyelő bizottság tagjai: Kityanszki Jován, Kajganić Mihajló, Haasz Antal.

Tagfelvétel vasárnaponként délután 9-12 óra között az egyetemi helyiségben Adamovics telep III. csoport 3. a. Sovén Venlégő. Az érdeklődőket ezután is felkérjük, hogy minél nagyobb számban jelentkezzenek felvételre.

Deákokat és deáklányokat

teljes ellátásra állandó tanári felügyelet mellett felvesz, rendes és ma-ástanulókat előkészít, és német órákat ad MARSCHALL J. tanár, Noviszád Trg. Laze Trukovića 3. — Fürdőszobahasználat!

HIREK

Reggeli Újság

Felelős szerkesztő: TOMAN SANDOR
Főmunkatárs: SZENTELEKY KORNEL

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád,
Kralja Petra ucca 30., I. emelet. Telefon
21-37, éjjel 20-58. — Szubotica, Kralja
Petra Park 10. Telefon 6-70.

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3
hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra
30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes
számára hétköznapokon fél dinár, vasár-
napon 2 dinár.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap
reggel.

— Időjárás. Egész Európában
derült, meleg idő volt. Jugoszlá-
viában a legmagasabb hőmérsék
let Mosztáron 34 fok volt.

Időjárás. Továbbra is meleg
idő várható.

— Orvosi hír. Dr. Micics Nada or-
vosi rendelőjét Noviszádon a Teme-
rini ucca 20. alól áthelyezte a Kralja
Petra ucca 17. számú ház első eme-
letére.

— Jegyzői értekezlet Beeskereken.
Rupp Alekszandar beeskereki járási fő-
szolgabíró szombaton délelőtt jegyzői
értekezletet tartott a járási községi jegy-
zőkkel, amely alkalommal az új községi
törvény egyes szakaszait tárgyalták
meg.

— Tanítói jubileum. Csütörtök-
kőn este ünnepelte Adán Komzsa
József 36 éves tanítói jubileumát.
Az ünnepeltet számosan keresték
fel jókívánságaikkal. A népszerű
igazgatótanító ugyanakkor ünne-
pelte felesége és leánya névnap-
ját. Mindháromukat Drozdik Imre
adai esperes-plébános üdvözölte
meleghangu beszédben.

— Dr. Eckstein Lajos noviszádi or-
vos szabadságáról hazakerkezett.

— A Szlovénia átutazó vajdasági
újságírók elismeréssel nyilatkoznak
az amerikai stilusu Hotel Metropol
Miklics-szállodáról, Ljbuljanában.

— A rendőrség elfogta a szom-
bori hentes tolvaját. Megirtuk, hogy
Budimac Pál szombori hentes üzle-
tében ismeretlen tettes betört és kész-
pénzt, valamint nagyobb mennyiségű
árút vitt el. A rendőrség a tettest
most Kanizsai János bezdáni aszta-
loslegény személyében elfogta. Kani-
zsai kihallgatása alkalmával beismer-
te a betörést, azonkívül kijelentette,
hogy ő követte el Kanyó Ilona tra-
fikjában is a betörést. A tolvaj ellen
megindították az eljárást.

— Nagy kugliversenyt rendez a
noviszádi Lutkica asztaltársaság
vasárnap délelőtt tíz órától este
tíz óráig a telepi Bozsics vendég-
lőben. A verseny győztesei hét
értékes díjat kapnak. A megjelen-
tek felülfizetését köszönettel ve-
szik, miután a befolyó jövedel-
met a szegény iskolás gyermekek
felruházására fordítják.

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál,
idegfájásoknál, szagatásnál és szá-
bánál a természetes »Ferenc József«
keserűvíz rendkívül hasznos házi-
szer, mely kora reggel egy pohárral
bevéve, az emésztőcsatornát jól ki-
tisztítja.

— El kellett halasztani a novi-
szádi Daloskör mulatságát. A no-
viszádi polgári magyar daloskör
mára tervezett mulatságát szeptem-
ber 3-ára vasárnapra halasz-
tották. A mulatságot a Futaki
utó régi Löwölde kerületében
fogják megtartani.

Kolibrik,

törpe papagájok és messze föld-
ről elkényszerített, más színes ma-
dárkák élnek szomorú rabságukat
több noviszádi kirakóban.

És nyilván másutt is, mert talá-
lékonyeszi kalmárok legujabb ötlete,
hogy kalitkába zárt, exotikus ma-
darakkal árasztják el Európát.

Különös emberi találmányosság,
amely gyenge, védtelen állatok sza-
badságát aprópénzre váltja fel. Si-
várlelkű emberi találmányosság, ke-
gyetlen emberi találmányosság.

A madárkák édesen csacsognak
rabkretreükben, játékos évődésüket
sokan figyeljük az uccáról. Mennyi
báj, mennyi derű, mennyi őszinte sze-
retet sugárzik a kis rabmadárkák ár-
tatlan játékában.

Szerencse, hogy nem értjük sza-
vukat, szerencse, hogy ők sem a mi-
énkét.

Mert ha értenők a rabmadárka
beszédét, jaj de szegynélnek magun-
kat.

Jaj, de kiesnyek lennénk.

Még a kolibrinál is kisebbek...
(ad.)

—

— A szubotica i partestület hírei.
szubotica i partestület kérte a novi-
szádi kereskedelmi és iparkamarát,
hogy a vasútigazgatóságnál hasson
oda, hogy a szubotica i vasútigazga-
tóság munkáit ne Beogradban, ha-
nem Szuboticán adják ki és a hely-
béli iparosokat is részesítsék munká-
ban. — Az i partestület felhívja az
iparosokat, hogy okvetlenül jelent-
kezzenek a biztosítási adatok felvé-
tele végett a testület helyiségében.
Az iparosok érdeke megkívánja a je-
lentkezést.

— Nagy előkészületek a szuboti-
cai tűzoltónapra. A szubotica i önkén-
tes tűzoltóság rendezésében szeptem-
ber hó 10-ikén tűzoltónap lesz Szu-
boticán, melynek előkészítésére igen
nagy előkészületek folynak. A pro-
gram keretében a szubotica i és vi-
déri tűzoltók versenygyakorlatokat
tartanak Ifkovics Ivandékics Iván
polgármester és Lipsitz Sándor nagy-
kereskedő serlegéért. A városliget-
ben népiünnepély lesz, délben pedig
bankettot adnak a vendégek tisztel-
tetére.

A serdülő ifjúságnak reggel felke-
léskor egy-egy kis pohárnyi termé-
szetes »Ferenc József« keserűvizet
kell adni, mert gyomor-, bél- és vér-
tisztító hatásának fiuknál és leányok-
nál igen fontos eredményeket köszön-
hetünk.

— Elveszett és megkerült egy bees-
kereki orvos tárcája. Dr. Iványi Ferenc
beeskereki orvos feljelentést tett a rend-
őrségen, hogy amíg tegnap délután az
egyik betegét látogatta meg, eltűnt 600
dinárral és okmányokkal teli pénztár-
cája. A rendőrség nyomban megindi-
totta a nyomozást és a villanylámpa
fényénél az egyik ucca uttestén hiány-
talanul megtalálták a tárcát.

— Hétfőtől megdrágul a cukor
Szuboticán. A cukorgyárak áremelé-
sével kapcsolatosan a szubotica i fű-
szerkereskedők között is létrejött a
megegyezés az egységes cukorárak
betartása tekintetében. Eddig a nagy
versengés miatt a legtöbb kereskedő
ráfizetéssel árusította a cukrot, így
most felemelik az árakat és az új
árakat minden kereskedőnek be kell
tartania. Hétfőtől a kristálycukor
13, süvegcsukor 14.50, süveg kimérve
15, kockacsukor 15 és porcukor 15 di-
nár lesz.

— Fűzőket, melltartókat méret
szerint legolcsóbban készít: Fischer
és Fia, Noviszád.

TŐZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 7.80—
3.30, London 242.50.

Zürich, Beograd 7.00, Páris 2029,
London 1713, Newyork 331.50, Brüsszel
72.30, Milánó 27.25, Madrid 43.30, Am-
sterdam 209.175, Berlin 123.35, Bécs
72.94, Prága 15.33, Varsó 57.90, Bu-
karest 3.08.

Sze. tati piaci árak augusztus 18-án.
A mai hetivásáron a felhozatal már
nemileg nagyobb volt, ellenben a ke-
reslet annyival kisebb volt, a hanyatló
árak folytán ugy a malmok mint a ke-
reskedők tartózkodnak a nagyobb vé-
telektől. Az árak a következők: Buza
100—105 dinár, árpa 62.50—65, tengeri
65, zab 65. Az irányzat hanyatló. Lisz-
árak: Nullás 230, kettes 210, ötös 190,
hatos 170, hetes 110, nyolcas 60, korpa
50. Irányzat lanya, kínálat kereslet
tartózkodó.

Árak a budapesti terménytőzsdén és
határidőpiacon. Budapestről jelentik: A
terménytőzsdén a készáruipiac irányzata
lanya volt. Tiszavidéki 79 kilós buza
3.45—3.70, felsőtiszai 8.10—8.25, egyéb
származásu 8.05—8.20, nyolcvankilós tí-
szavidéki buza 3.55—3.80, felsőtiszai
3.20—3.35, egyéb származásu 3.15—3.30.
A határidőipiac irányzata lanya volt.
Buza októberre 3.25—3.27, márciusra
9.34—9.36, rozs októberre 5.10—5.12,
márciusra 5.90—5.92, tengeri szeptem-
berre 5.35 (pénz), májusra 7.96—7.98.

Ma délután lesz a noviszádi Napred
országúti kerékpárversenye. A versenyt
20 kilométeres távon rendezik, meg-
lepően nagyszámú résztvevővel. A ve-
senyzők délután 3 órakor gyülekeznek
a Futaki uton a Fojt-háznál. A társas-
vacsora este 3 órakor lesz a Herbszt
vendéglőben. Egy teríték ára 6 di-
nár.

A noviszádi Obilics hivatalos közle-
ményei. Az ifjúsági csapat reggel 3
órakor a Trgovacski ifjúsággal mérkő-
zik, az I. b. fél 10 órakor a Trgovacski
I. b.-vel, az első csapat pedig délután
4 órakor az Iztrával, a következő fél-
állásban: Becker, Huszár, Novák, Vi-
zi I, Vizi II, Lakáji, Simon, Vécsi,
Somogyi, Erdős, Boros. A játékosok
fél négykor találkozhatnak Nováknál. —
Intéző.

Felhívás a noviszádi építők futball-
csapatához. Felkérem az alábbi játé-
kosokat, hogy ma, vasárnap reggel 7
órákor jelenjenek meg a Rádnieski pá-
lyán, ahol a sofőrökkel mérkőzünk:
Horváth, Valent II, Geller, Bálint, Beke,
Sáfrány, Fülöp, Heszka, Féderer, Berg
I, Sebők III, Erdős, Velisek, Huszár,
Peiket. — Intéző.

Csökkentették a Nobel díj összegét.
Stockholmból jelentik: A Nobel díj ösz-
szegét leszállították. Az idén kiosztásra
kerülő díj 170.000 svéd korona. A csök-
kentés oka, hogy azok a vállalatok,
amelyekbe a Nobel díj tőkéjét helyez-
ték kevesebbet jövedelmeznek. De az-
ért az összeg még így is igen tekin-
télyes. A Nobel alapítvány tőkéjének
jelenlegi értéke 31 millió svéd koronát
tesz ki.

— Akinek a gyomra fáj, bélműkö-
dése megrekedt, mája megnagyob-
bodott, étvágya nincs, emésztése el-
gyengül, nyelve fehéressárga, annak
naponta egy pohár természetes »Fe-
renc József« keserűvizet rendbehozza
az emésztését és jó közérzetet te-
remt.

— Szerencsétlenség a kresedi-
ni kőbányában. Tegnap délután a
kresedini kőbányában munka köz-
ben az egyik csille elütötte Bauer
Sámuel 14 éves munkást, aki a
lában és testén súlyos sérüléseket
szenvedett. Beszállították a no-
viszádi kórházba, ahol ápolás a-
lá vették.

— Amikor arcszine fakó, szürkés-
sárga és tekintete bágyadt, amikor
szomorú, nyomott hangulat és nehéz
álmok gyötrik, amikor epepangás,
gyomorfájás, felfúvódás és fejnyo-
más kinozzák, olyankor tanácsos né-
hány napon át reggel éhyomorra
egy-egy pohár természetes »Ferenc
József« keserűvizet inni. Az orvosok
azért rendelik a Ferenc József vizet
oly gyakran, mert ez sok esetben a
rosszullét okát gyorsan megszünteti
és az egész szervezetet felrissziti.

— Megkezdődött a szini szezon Szom-
borban. Konyovics Petar társulata csü-
törtökön megkezdte vendégszereplését a
városi színházban Vojnovics Ivó »Du-
brovnikai trilógia« c. darabjával. A tár-
sulat — melynek műsorán a legkivá-
lőbb hazai és külföldi drámajók darab-
jai szerepelnek — míg a nagy meleg
tart, hetenként csak 3 előadást tart,
de a hőség csökkenésével már minden
este lesz előadás. A társulat az eddigi
tervek szerint október 1-ig marad Szom-
borban, de ha a közönség érdeklődése
megfelelő lesz, két héttel meghosszab-
bitják szombori vendégjátékukat. A ma-
gyar írók közül Molnár, Fodor és Bus-
Fekete darabjai szerepelnek a reper-
toáron.

— Ecetes hordókat loptak a novi-
szádi Plevna cukorgyártól. A noviszádi
rendőrség tegnap őrizetbevette Sós Fe-
renc bácskatopoli születésű 52 éves
noviszádi napszámot, aki ellen az a
gyanu merült fel, hogy a noviszádi
Plevna cukorgyártól eceteshordókat lo-
pott 240 dinár értékben. Sós Ferenc
kihallgatása alkalmával beismerte a lo-
pást. Megindították ellene az eljárást.

— Szerencsétlenség a beeskereki ka-
lapgyárban. Beeskerekről jelentik: Su-
lyos kimenetelű szerencsétlenség tör-
tént szombaton délelőtt a beeskereki
Dragan fele kalapgyárban. Gyuricsék
Miklós 29 éves gyárimunkás az egyik
gép kerekén akarta a szíjat elhelyezni,
amikor véletlenül a mozgásban levő
kerék elkapta jobbkeztét és azt tőből
letépte. A szerencsétlenség láttára Fánk
Mílica 18 éves gyári munkásnő ideg-
sokkot kapott és eszméletlenül terült
el a földön, Locs Mária 20 éves mun-
kásnő ugyanek elájult a véres sze-
rencsétlenség láttára. A sebesülteknek
dr. Haszlinger Miklós városi orvos nyuj-
totta az első segélyt, majd utasítására
a sérülteket kórházba szállították.

— A gyermekkori emlék. Min-
denki tudja, hogy a gyermekkori
emlékeket nem lehet egykönnyen
elfelejteni. Ez készítette a »Tiv-
var« ruhagyárt, hogy a gyerme-
kek köréből toborozza barátait.
Ily módon ugyszólván felnevel ma-
gának közönséget és ezt a Tivar
bácsi köré csoportosítja. Minden
üzletben igazolványokat osztanak
ki a gyermekek között és az igaz-
olványtulajdonosok között aján-
dókat, könyveket, folyóiratokat
jelvényeket stb. oszt ki. Röviden
olyant ad, aminek a gyermekek
legjobban örülnek. Így a szülők
a ruhavásárlásával kétszeres örö-
met okoznak kedvenceiknek (rt).

— Beeskereki rendőrtisztek és adó-
tisztek futballmérkőzése. A beeskereki
rendőrség és a beeskereki adóigazgató-
ság tisztviselői vasárnap délután 5 órai
kezdettel barátságos mérkőzést tartan-
ak a Borac pályán. A mérkőzés tisz-
ta jövedelmét a Vöröskereszt rendelkezé-
sére bocsátják. A mérkőzés iránt nagy
érdeklődés nyilvánul.

Ingyen előhívja negatívjait Fotó
Rózsa speciális műterme, Novi-
szád, Futaki ut 5. Ugyanott ké-
szülnek a legjobb kópiák és nagy
tások.

Sport

Ma Noviszádon: strandbajnokság

A nyár az idén alaposan megráfált bennünket, nem csoda hát, hogy a strandbajnokság megtartásába is igyekezett belekotnyeleskedni. A múlt vasárnapra kiírt noviszádi strandbajnokságot mára kellett halasztani és reméljük, hogy ma nem gördít akadályt az időjárás a strandünnepély megtartása elé.

A Juda Makkabi rendezőbizottsága alapos munkával készült fel a mai ünnepségre és egészen bizonyos, hogy a kora délelőtti óráktól késő estig tartó változatos műsor rengeteg érdekes látványt nyújt a közönségnek.

A versenyszámokban mint már több ízben jeleztük az apró legényektől és lányoktól kezdve, a felnőttekig mindenki szóhoz jut. Az atlétikai és uszó-

versenyek sportbeli értékét biztosítja az a körülmény, hogy a versenyeken a legjobb noviszádi és vidéki atléták és uszók indulnak.

A mókát és vígságot kedvelők számára rengeteg tréfás és nevetető műsor-számot íktatott be a verseny rendezőse és így a mai strandünnepély minden igényt ki fog elégíteni. Itt említjük meg, hogy az egyes versenyszámokra a rendezőség a verseny színelvén is elfogad benevezéseket, tehát azok is résztvehetnek a mai versenyekben, akiket elfoglaltságuk esetleg akadályozott az előzetes jelentkezésben.

Az előfutamokat délelőtt bonyolítják le, a döntő számokra délután kerül a sor.

Ma délután két futballmérkőzés lesz Noviszádon

A Grafcjár a Viktóriával, a Rapid a Szláviával mérkőzik

A noviszádi alszövetségben szeptember 10-én indul az idei bajnoki év, a csapatok tehát mindössze három vasárnap készülhetnek mérkőzések keretében, a várható nagy küzdelmekre.

Noviszádon ma két barátságos mérkőzés lesz, mindkettő a bajnoki előkészületek jegyében. A noviszádi Grafcjár a Viktóriával mérkőzik, a Rapid pedig a Szláviával. A Grafcjár-Vik-

tória mérkőzés biztos favoritjának a Grafcjár látszik, a Rapid-Szlávia mérkőzés győztese az a csapat lesz, amely többet javult a tavaszi bajnokságon mutatott meglehetősen mérsékelt teljesítményei óta.

A mérkőzéseket a NAK pályán rendezik, délután 3 óra 30 perces kezdettel.

Tizenkét nemzet, 234 versenyzője indul a budapesti Európa evezős bajnokságon

Megkezdődött a külföldi csapatok érkezése

Budapestről jelentik: A nemzetközi evezős szövetség értesítette a Magyar Evezős Szövetséget, hogy az augusztus 25-27-e között Budapesten megtartandó Európa-evezős bajnokságok nevezését lezárta. A beérkezett nevezések szerint

12 nemzet, 60 hajóval és 234 versenyzővel indul a bajnoki küzdelmekben.

A külföldi versenyzők Budapestre 8-

zónlása már meg is kezdődött. Megérkeztek a román versenyzők, mára várják a hollandusok érkezését, továbbá a FISA főtitkárát M. Mulegget is. Vasárnap a lengyelek érkeznek, azután a jugoszlávok, csehszlovákok és a többi nemzet képviselői. Augusztus 23-ra minden résztvevő nemzet hajója és legénysége Budapesten lesz, hogy két napon át trenírozhasson a verseny színelvén, a margitszigeti Dunaágban.

A mai palicsi uszóversenyek részletes programja

A Dunabánság legjobb uszói ma találkoznak Palicson, hogy Szubotica város bajnoka címért és a Reggeli Újság vándorszerlegéért megküzdjenek egymással. A versenyek, amelyeken a szubotica, szombori, szentai és becskerekai uszók vesznek részt, minden futamban rendkívül érdekesnek ígérkeznek, annál is inkább, mert a csapatok közt nagy versengésre van kilátás az elsőségért. Ezáltal több erős ellenfele lesz a serlegvédő szombori csapatnak és így a verseny kimenetele teljesen nyílt. A rendező Tank sportegyesület ve-

zetősége tegnap felkérte Ivkovic Ivan-dékiés Iván polgármestert, hogy vállalja el a Szubotica város bajnokságáért rendezett verseny védnökségét. A polgármester teljesítette a sportegyesület kérését és ígéretet tett, hogy személyesen is megjelenik a versenyen. Az elsőséget pontozással döntik el, az ifjúsági számokat azonban nem pontozzák. Aki egyénileg a legtöbb pontot nyeri, az a fűrdőigazgatóság serlegét, a legtöbb pontot szerző egyesület pedig a Reggeli Újság vándorszerlegét nyeri.

A verseny délelőtt 10 órakor kezdődik a palicsi park előtt kiépített uszó és pólopályán. A vidéki résztvevők rész-

A noviszádi Napred hivatalos közleményei. Felhívom az összes tartalék és isjusági játékosokat, hogy ma, vasárnap reggel 7 óra 30 perckor az öltözőben jelenjenek meg, innen együttesen megyünk a repülőtéren Obilics-pályára mérkőzésre. Délután 2 órakor a Kraxner előtti sorompónál a következő old-boy játékosok jelenjenek meg: Szilak, Neu, Svraka, Balázs, Ferenczy, Sárközi, Polyák, Hauzer, Erdős, Patarica, Ördög, Mayer, Szabados. A csapat a Radnicki old-boy együttesével mérkőzik. Az old-boy mérkőzés után a Napred első csapata a Radnicki kombinált együttesével játszik az alábbi felállásban: Begovics, Kéry, Bogár, Toldi, Koparezs, Dudás II., Kogoj, Würtz, Fodor, Dudás I., Erdős, Hermann, Gál. — Intéző.

3 pont
fontos a Persillel való mosásnál.

1. Három vödör (25—30 liter) vízbe 1 csomag Persilt teszünk.
2. Persilt mindig hideg vízben oldjuk fel.
3. A fehérneműt ¼ óráig főzzük. Ugyeljen erre, mert így kiméli tehermenőjét s az hófehér és fertőtlenített lesz.

ben szombaton, részben pedig ma érkeztek meg. Szombat délután tréningverseny volt, amelyen a szubotica uszók kitűnő formát áruktak el. Vasárnap délelőtt három uszó és egy vízipólószámot, délután fél ötkor pedig a hátralevő uszós számokat, a döntőket és két pólmérkőzést játszanak le. A versenyekre 6 és 10 dináros belépőjegyeket becsatoltak ki.

A palicsi uszóverseny szentai megvilágításban. Nagy az elkeseredés a Szentai AK uszói között. A TANK mai palicsi uszóversenyén már megejtették a vízipóló-sorsolást. Összekérültek a palicsi Tank—Beeskerek, valamint Szentai—Szombor csapatai. Miután már egy hete tudnivaló volt, hogy Beeskerek nem vesz részt a versenyen, így mégis a TANK küzdelem nélkül bekerül a döntőbe, maga mögött hagyva a nálánál sokkal erősebb Szombort vagy Szentait. A SzAK egyébként győztes gárdájával szerepel a mai uszóversenyen és a vízipólótornában győzelmi eséllyel indul.

Ma Szubotican BSK—SZAND hazena mérkőzés

A palicsi uszóversenyen kívül ma igen érdekes hazenaverseny is van Szubotican. Délután hat órakor a BSK hazenacsapata játszik a Szand hazenacsapata együttesével. A BSK hazenacsapata a legjobb az országban és így a meccs izgalmasnak ígérkezik. Előmérkőzésként a Szand játszik barátságos mérkőzést az SzMTC csapatával. A meccs, amelyet Cvetkovics bíró vezet, délután 4 órakor kezdődik. Fél háromkor ugyancsak a Szand pályán a Szand tartalékcsoportja játszik a Radnickival barátságos mérkőzést.

Bíróküldés a szubotica alszövetségben. A szubotica alszövetség bíróküldő bizottsága a következő bírákat delegálta a mai mérkőzések vezetésére: Szand—SzMTC: Cvetkovics, Crvenkai SC—Duleis SK: Szegedinszki, Krivaja SK—Feketic SK: Neverkla, JAK—Szentai AK: Priboj, Bezdani SE—Palánkai Szloga: Bogdanovic, csantaviri Triglav—Bajmoki AK: Slezak, szentai Radnicki—Plava Zvezda: Ruzmann.

Szeptember 3-án Szomborban játsszák le a Szubotica—Szombor városközi mérkőzést

A szubotica alszövetség igazgatótanácsa pénteken este ülést tartott, amelyen több fontos ügyet tárgyaltak. Az igazgatótanács felvette az alszövetség tagjai sorába az obilicsi Rádnicski, a Gakovói Sport Klub és a krszturi Jedinstvo ujonnan alakult egyesületeket. A Szubotica—Szombor városközi mérkőzés szeptember 3-án, Szomborban való lejátszását tudomásul vette a tanács. A moravica Krivaja felfüggesztését megszüntették, mert az egyesület rendezte a szombori Sporttal szemben fennálló tartozását.

Szenta vasárnapi sportja

Ma délután a Radnicki—Plava Zvezda mérkőzés kerül lejátszásra a Radnicki népkerti pályáján. Előtte a tartalékcsoportok játszanak. A Radnicki győzelemi esélyekkel indul a küzdelemben. Ez a mérkőzés a Vujics Szava serlegmérkőzések második fordulóját nyitja meg.

A SzAK labdarúgócsapata ma Bácskatonán vendégszerepel. A mérkőzés kimenetele teljesen nyílt, mert a SzAK katonajátékosai nélkül áll fel. Esélyleg egy-két gólos JAK-győzelem várható.

Ma rumai Karagyorgye—Zmajevac kuglimérkőzés Noviszádon

A rumai Karagyorgye kiváló kuglicsoportja ma Noviszádra rándul, barátságos mérkőzést játszik a Zmajevac kuglizó egyesület csapatával. A rendkívül érdekesnek ígérkező versenyt a Fehér Ökör vendégülömben rendezik, délután fél 3 órai kezdettel.

Fruskogorac—Szremac barátságos mérkőzés lesz ma délután Petrovaradinban. A tavasszal igen szép eredményeket elért Fruskogoracnak a nyári szünet után ez lesz az első nagyobb mérkőzése.

A bírójelvények elkészültek, átvehették a Reggeli Újság noviszádi szerkesztőségében.

Modern kölcsönkönyvtár Szubotica, Stroszmajerova ulica 16.
Tisztviselőknek, iparosoknak és munkásoknak kedvezmény!!!

Az újonnan berendezett legmodernebb
tökéletes tehnikai teljesítményű

festőde

részére vállal a FONÓ, KÖTÉLVERŐ ÉS TEXTILIPAR R. T., ODŽACI
a legolcsóbb napi árakon

mindennemű gyapjúáru, gyapju és félgyapju-
szövetek, selymek, puplinek stb. átfestését.

Szintartóságért és tisztaságért jótállás

REGÉNY

Tamás István

Bácskai diákok

(99)

Az eddigi rész rövid tartalma:
A regény fiatal hőse Szuboticára ér-
kezett, ahol több helyen is kapott
állást, de mindenhol elbocsátot-
ták. Mintán már semmi pénze nem
volt, a népkonyhára járt étkezni,
ahol egészen jól megért a koldusok
és munkanélküliek között. Később
ifjúsági lapot alapított társaival, a-
mely egy évi fennállás után meg-
szűnt.

— Ha most meglátna bennünket a Zsi-
vánka tanár ur!... — festette az ördögöt
a falra Kertész. — Csuda cirkusz lenne
belőle!

— A szegény betegek egyrakáson kéj-
autóznak! — duplázott rá Vubi

Lola ott maradt a Mariska ágya mellett,
csak mi fiúk kísértük el Pility bácsit. Fel
a polgár mesterhez nem mehettünk, csupán
Jóó tartott vele az előszobáig és úgy je-
széltük meg, hogy ha végeztek baj nélkül (az
utolsó percben is tartottunk valami váratlan
kellemetlen meglepetéstől), Pilityke leinté-
ge nekünk az uccára, fehér zsebkendőjé-
vel, az emelétről.

Tizenkét óra előtt hét perccel léptek át
a városháza kapuját idősebb és ifjabb Pility
urak. A barna aktatáskában az ötezehet-
venöt aláírással. A lépcsőházban, a nagy-
lift előtt, tizenkét ember várakozott az ép-
pen visszakerülő liftre. Hallották, amint a
portás megjegyezte: „Deputációba mennék

a polgármesterhez?”

Egek! Ha ez a küldöttség beteszi a lá-
bát a polgármesterhez, akkor legalább egy
óra hosszat nem lehet majd a közelébe
jutni.

— Jó kifogás lenne az én Sztévo bará-
tomnak dünyögte Pility bácsi maga elé
— hogy elkéstem...

— Apa és fiu összenéztek.

— Meg kell előzni őket! — kiáltotta
Jóó izgatottan.

— Azám, de hogyan? — bosszankodott
Pility ur. — Ha velük megyek a liften, őket
bocsátják be elsőnek, hisz tizenketten van-
nak! Gyalogszerrel pedig megmászni ezt a
magas emeletet... — lemondóan legyintett:
— Nem vagyok én Nurmi!

A deputáció már el is helyezkedett a
hatalmas liftben és a portás készült rájuk-
csukni az ajtót. Jóónak annyi ideje ma-
radt, hogy odakiáltta ámuldozó apjának:

— Menj fel gyalog, amilyen gyorsan
csak tudsz! — és a következő pillanat-
ban, mielőtt még az orra előtt rácsapnák
az ajtót, benn termett a liftben.

— Szintén az urakhoz tartozik? — kér-
dezte a Liftkezelő.

— Ne em — felelte Jóó, — utlevélügy-
ben vagyok itt...

— Ahá — biccentette meg a fejét a
portás.

A lift már a félemeletről járt. Jóó fel-
tűnő érdeklődéssel szemlélte a fényes
rézgombokat és a fehér csontesapókat, me-
lyekkel a készüléket irányították.

— Nem ráz? — kérdezte naivul, az
egyik rézfogó felé nyújtva az ujját.

— Mán, hogy rázna — védelmezte a
gépet a liftkezelő, — akkurátusan van ez
megesimálva!

Jóó tovább szemlélődött, kéjgyönyör-
ben uszó arccal, ahogy csak egy gimna-
zista tud lelkesedni a technika csodáiért.
Legalább is ezt olvasta ki a tekintetéből a

jóindulatu portás.

Az urak a kiszálláshoz készülődtek és
az ajtó felé csoportosultak. Az egyik, nyil-
ván a deputáció vezetője, szivarral kínálta
meg a kezelőt:

— Fogja, barátom, ez a magáé.

— Szépen köszönöm, nagyságos uram
— hálálkodott a jó ember.

A felvonó halk zökkenővel megállott.
Az urak a lábaikat emelték... Ekkor Jóó
felkiáltott:

— Jaj!

Es nekiesett a kapcsolótáblának. Uj-
tében meg akart fogózni és a gombok után
kapott. A lift, mielőtt még a deputáció ki-
szállhatott volna, ismét megindult, ezuttal
lefelé...

— Sülyedünk! — ijedezett az egyik
ofyan begyulladtan, mintha legalább is egy
tengerelattjárón szorongának.

— Mit csinál, a kutyafejét! — károm-
kodott a portás és a többiek is lenyegető
magatartást áruktak el:

— Hogy mer hozzányulni, ha nem ért
hozzá?

— Ezer bo-bocsánat — dadogta Jóó
Jól játszott réműlettel, — de hirtelen ros-
szul lettem...

A lift vigan siklott visszafelé a föld
szintre. Nem tehettek semmit. Meg kellett
várni, míg leér, aztán újra elindulni az
emeletre...

A küldöttség tagjai még sajnálkoztak is
a sápadt fiatalemberen. Az egyik a zsebébe
nyúlt:

— Szegény... vegye be ezt a pilulát
— a „beteg” szájába nyomta a labdacst —
idegerősítő! — és Pility hősiiesen lenyelte a
méregkeserű gyorssegélyt. Még a belei is
reszkettek tőle.

— Köszönöm... most már valamivel
könnyebben vagyok... — sóhajtozott Jóó
összeborzadva.

(Folytatjuk)

Heti rádióműsor

Vasárnap, augusztus 20

Beograd, 9: Torna, 9:30; Isteniszület, 11; Gramofon, 12:05; Gramofon, 12:30; Rádiózenekar, 3; Jugoszláv zene (Kacsaski zenekar), 4; Gramofon, 4:30; Népdalok (Milica Petrovics), 5; Gramofon, 5:30; Gramofon, 6:30; Előadás, 8; Rádiózenekar, 8:50; Ariák és dalok (Pavle Holobkovic), 9:30; Hangjáték, 10:20; Gramofon, 11; Cigányzene.

Budapest, 8: Szent István-napi körmenetről helyszíni közvetítés, Konterál Koudela Géza dr., 9; Csepeli mise a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentmisét Serédi Jusztinián dr. Magyarországi helyegyháza, a szentbeszédet Breyer István feltevével, a szentgörgőt pedig a Szent István-templomból, majd kb. 12:20; A Budapesti III. Hangverseny Zenekar hangversenye. Vezényel Zsolt Nándor. Szünetben: „Szent István nepe” Lendvay István előadása, 2; Gramofonhangverseny, 3; A földművelésügyi miniszterium rádióadás-sorozata, 3:45; Az állásfoglalás zenészek szimfonikus zenekarának hangversenye. Vezényel Melles Béla. Kéler: Vigjáték, nyitány; Szabados Béla: Viora-kereszt; Steliani L.: Vidálta, pampadal; Pécsi J.: Ramadán ünnepe; jellemző; Hoppo: Részletek a „Babaszerelem” c. operéből; Kalmán L.: Egyveleg összes operettjeiből; Liszt F.: II. Magyar rapszódia, 4:50; „A falu prezentje”, Pekár Gyula elbeszélése, 5:20; A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye, 6:30; „Ballada a múlt időről” Kárpáti Aurél előadása, 7; és cigányzenekarak kíséretével, 8:15; Mátyás Erzsébet magyar költeményeket mond el, 9; Magyar hangverseny. Az operaház tagjából alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. Utána kb. 10:30; Időjárásjelzés. Majd: A Waldbauer-Kerpely vonós-együttes hangversenye Radnay Miklós; Diverziment; op. 7. (Preludium, Menuetto, Aria, Szerzo, Postludium); Kodály Zoltán: C-moll negyes, op. 2; a) Andante-Allegro; b) Lento assai; c) Scherzo; d) Thema con variazioni, 11:30; Rácz József és cigányzenekara.

Leipzig, 6: Torna, 6:30; Ktatonzene, 1:45; Német népzene új átdolgozásban, 5:40; A polgárgenerális Goethe egyfelvonásos vigjátéka, Heinz zenével, 8; Szerencsés utat, Eduard Künneke háromfelvonásos operettje.

Milano, 12:30: Rádiózenekar, 1:30; Népszerező, 1:45; Gramofon, 8:30; Operaelőadás közvetítés, 8:30; Párizs, 12:15; Filmszerepek, 7:15; Gramofon, 8:30; Saint Flour rozsája, Offenbach egyfelv. operettje.

Praha, 6:30: Torna, 7; Hangverseny, 8:30; Gramofon, 5:30; Gramofon, 6; Német óra, 7:05; Mandolinzene, 8:40; A parasztleány, Turgey egyfelvonásos vigjátéka, 9:25; A kertben, nyári

Szervánszky szalonzenekar hangversenye, 4; Minikastelóra, 5; Tornázás régi időkben, Dipping Mihály előadása, 5:30; Bura Sándor és cigányzenekara, 6:30; A házilag ember kalandjai, Aszlányi Károly vidám eszései, 7; Az I. honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye, 8:30; „A malac” Várdy György, 9:20; Kedvencek magyar lemezek, 10:25; Dénes József és cigányzenekara.

Beograd, 11: Gramofon, 12:05; Rádiózenekar, 6; Gramofon, 7; Kamarazene, Mendelssohn: Hegedű-zongoraszonáta, (Milán Dimitrijevic) és dr. Dimitrije Gerasimenko), 7:30; Gramofon, 7:40; Rádiózenekar, 8:30; Hangverseny, Noviszádi átvétel, 9:40; Rádióesemény, 10:10; Hírek, utána Jugoszláv dalok (Milan Timofics), 11; Gramofon, Táncczene.

Breslau, 2:05: Gramofon, 7:55; Vakáció, hová tüntél, R. Walter vidám rádiógyűjtemény, 8:20; A Denevér, Johann Strauss háromfelvonásos operettje, 1:45; A rádiózenekar éjjeli hangversenye.

Praha, 6: Elbeszélő, torna és hangverseny, 10:10; Gramofon, 1:40; Gramofon, 2:50; Rádiózenekar, 5:45; Gramofon, 6:15; Munkástelóra, 6:30; Német telóra, Dr. Szana Sándor; Athen, előadás gramofonfelvétellel, 7:10; A Szokolovszky-kvartett hangversenye, 10:15; Fuvószene.

Róma, 5:15: Rádiózenekar, 8:15; Gramofon, 8:30; Andrea Chenier, Giordano háromfelvonásos operája.

Varsó, 12:05: Gramofon, 4:30; Gramofon, 5:15; Gordonka- és zongorazene, 6:15; W. Molon: A festői Jugoszlávia előadás, 6:35; Olga Olgina dalok és ária; Variációk; Thomas Mignon, polonaise; Kvieter; Most aludj; Gliere; Csalogányok; Rimszki-CKorsakov; A pacsirta dal; Zievluski; Alu znak a csillagok; Gablenz; Ünnepek delutánja; Strauss J.; Denevér, esárdás, 7:05; Gramofon, 8; Rádiózenekar, 9:30; Chopin zongoraművek, 10; Táncczene.

Wien, 11:20: Gramofon, Híres művészek lemezei, 12; Rádiózenekar, 1; Hírek, 1:10; A hangverseny folytatása, 3; Tözsdehírek, 3:20; Angol lecke, 3:50; Citerazene, 4:25; Vidám felóra (Elmesport, bűvészek, rejtvények), 4:50; F. Kronsteiner: A bécsi írgalmasok templomának új Haydn-orgonája, 5; A Hummer-zenekar hangversenye, Ischli átvétel, 6:30; A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye, Rossini: Tell Vilmos; nyitány; Verdi: Otello, balettléne; Grieg: Sigurd-forsallat, szvit; Josef Strauss: Sziférak hangja, keringő; Josef Strauss: Orpheus az alvilágban, nyitány, 8:30; Andrea Chenier, Giordano háromfelvonásos operája, Közvetítés Turinból, Római átvétel.

Wien, 11:30: Gramofon, 12; Rádiózenekar, 3:55; Gramofon, Operébalettel, 5:15; Andrée Viehl (basszus), Lucian Horovitz (gordanka) és Herta Bröder (zongora) hangversenye, 7; Egy óra vidámság, ének- és zenekari hangverseny, Osztirák népzene, 8; A bécsi kamarazenekar hangversenye, Ida és Lotis Margarits (zongora) közreműködésével, 9:45; Hangverseny.

Budapest, 6:45: Torna, Utána: Gramofonlemez, 10; 1. Az iparosinas és mesterlegény élete a múlt század elején, 2. A mosás tudománya. Közben: Gramofonlemez, 11:30; A Szegeci Hét ünnepélyes nyitányának helyszíni közvetítése, Konterál Turcsányi István, 12:05; Az Országos Postászenekar hangversenye, Vezényel Ifj. Roubal Vilmos, 1:30; A

zek, 3:30; Diakfelőrá, „Híres magyar cigányénekművészek”, 4; A számadó, az urfi és a karcabetyár, Moricz Pál elbeszélése, 5; Liszt Ferenc családja és az Eszterházy hercegek, Hártyó János dr. elbeszélése, 5:40; A Bertha szalonzenekar hangversenye, 7; Balatoni szőlőkura, Schmidt Ferenc előadása, 7:30; A Magyar Címabírók hangversenye, 8:20; Tasnady Homa és Nádai Béla jelenetek és verseket adnak elő, 9:10; Országos Tivadar (hegedű) és Rózsa Miklós (zongora) magyar szerzők műveit adják elő, Zongorán kísér Polgár Tibor, Rózsa Miklós; Duo op. 7, Allegro moderato, Allegretto capriccioso, Largo doloroso, Allegro vivo e giusto; Polgár Tibor: a) Szerenád; b) Minuetto; Országos Tivadar: a) Kis fantázia; b) Magyar táncok (Kézirat először); Meszkényi Róbert: Két népdal, átvétel; Molnár Antal: La zingara (Kézirat először); Rózsa Miklós: Variációk hegedűre egy magyar parasztdalra, op. 4, 10:30; Az Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye, Vezényel Fridl Frigyes, Goldmark: Sakuntala; nyitány; Dohnányi: Pierette fátyma, szvit; Szabados B.: Régi magyar táncosjáték; Weiner: Szerenád; Farkas Ferenc: Alla danza ungharese.

Bukaresti, 1: Gramofon, 5; Népszerező román zenekara, Carmen, Bizet négyfelvonásos operája gramofonon.

Leipzig, 11: Gramofon, 12; Ktatonzene, 3; A leipzig-i szimfonikus zenekar hangversenye, 8; Szimfonikus hangverseny, Gerda Neppé (zongora) közreműködésével, Wartisch: Partita zenekarra, Schumann: A-moll zongoraverseny, 10:50; Az Emde zenekar hangversenye.

Praha, 6: Elbeszélő, torna, hangverseny, 11; Gramofon, 6:15; Gramofon, 8:10; Dalok gitárkísérettel a nemzet ebredése korából, 8:35; A Hermann schrammelzenekar hangversenye, 9; Rádiózenekar.

Varsó, 7:10: Gramofon, 12:05; Népszerező zene, 8; Szimfonikus hangverseny, R. Totenberg (hegedű) közreműködésével, 10; Táncczene.

Wien, 11:30: Gramofon, 12; Rádiózenekar, 3:55; Gramofon, Operébalettel, 5:15; Andrée Viehl (basszus), Lucian Horovitz (gordanka) és Herta Bröder (zongora) hangversenye, 7; Egy óra vidámság, ének- és zenekari hangverseny, Osztirák népzene, 8; A bécsi kamarazenekar hangversenye, Ida és Lotis Margarits (zongora) közreműködésével, 9:45; Hangverseny.

Budapest, 6:45: Torna, Utána: Gramofonlemez, 10; 1. Az iparosinas és mesterlegény élete a múlt század elején, 2. A mosás tudománya. Közben: Gramofonlemez, 11:30; A Szegeci Hét ünnepélyes nyitányának helyszíni közvetítése, Konterál Turcsányi István, 12:05; Az Országos Postászenekar hangversenye, Vezényel Ifj. Roubal Vilmos, 1:30; A

hangulatok J. Maxianova (ének), F. Pour (recitáció) és F. Maxian (zongora) közreműködésével, Schumann: Virágoskor, op. 19; Mozart: Az ibolya; Wolf: A virágok bosszúja, melodráma; Alabiet: A csalogány, 10:20; Gramofon.

Róma, 12:30: Rádiózenekar, 1:30; Népszerező zene, 5:15; Hangverseny, 8:30; Andrea Chenier, Giordano négyfelvonásos operája.

Stockholm, 4:30: A bécsi gitártró hangversenye, 8; Szimfonikus hangverseny, E. Höföldt (ének) és O. Nielsen (hegedű) közreműködésével, 10; Gramofon, Táncczene.

Varsó, 12:15: Szimfonikus hangverseny, Jarreviski S. (hegedű) közreműködésével, Mozart: Szókratész a szerényből, nyitány; Gluck: Balettszvit; Haydn: Hegedűverseny; Karlovicz: Andante és Scherzo; Csajkovszki: L'Orange; Svendsen: Norvég rapszódia, 5:15; Hangverseny, Adam Dobosz (tenor) közreműködésével, 8; Rádiózenekar, 10; Táncczene.

Wien, 7:50: Torna haladoknak, 8:10; Gramofon, 11; A bécsi szimfonikus hangverseny, 1; Rádiózenekar, 2:30; Gramofon, 3:55; Kamarazene, Brandt: Fuvola-kvintett, D-dúr szvit régi stílusban, 5; Hangverseny, Welsi átvétel, 6:30; Dr. R. Bleichsteiner: Szibériai babonák, 7; Gerda Redlich (alt) dalszövege, Modern osztrák zeneszerzők dalai, 8:25; Rádiózenekar, 10:15; Hangverseny, Gustav Macho (hegedű), Hans Kvikverez (gordonka), Dr. Eugen Billig, Gust Heintze (zongora).

Beograd, 11: Gramofon, 12:05; Rádiózenekar, 1:30; Hírek, 6; Gramofon, 6:30; Előadás, 7; Lidia Brankovics zongorahangversenye, Schubert: As-dúr improptu, Chopin: Két mazurka, op. 17 és op. 6, C-dúr etűd, op. 10, Ges-dúr etűd, op. 10, D-dúr; Schubert: Liszt: Erlkönig, 7:40; Ivan Klára-aria- és dalszövege, 8:10; Kamarazene, Beethoven: A-dúr vonósnyegyes, op. 19, 8:50; Hangjáték, 9:20; Rádiózenekar, 10:20; Hírek, utána táncczene, 11; Gramofontáncczene.

Budapest, 6:45: Torna, Utána: Gramofonlemez, 10; 1. A száz évvel ezelőtti magyar falu életéből, 2. Utazási jótanácsok, (Felfolvasás), Közben: Gramofonlemez, 12:05; A Szikla vokalkvartett hangversenye, Vezényel: Szikla Adolf, 1:30; Régi békebeli magyar művek, Az I. hanvedgyalagezred zenekarának hangversenye, Vezényel: Fritsny Rikárd, 3:30; Diakfelőrá, „A magyar himnusz zeneszerzője”, 4; Asszonyok tanácsadója, (Aranyfő-Mária előadása), 5; „Az első színház”, Mariancsics Imre elbeszélése, 5:30; Szilágyi Imre dr. magyar hegedűjátékja, cigányzenekari kísérettel, 6:30; „Széchenyi és Kossuth orvosa” vitéz Fialovszki Béla dr. előadása, 7; Lászlóffy Margit zongorázik, Ste-

Hétfő, augusztus 21

Szombat, augusztus 26

—0—

landi: a) Pastorello; b) Intermesso a „Sonata Sim-
fonica”; c) Koncertóda; Liszt: a) VIII. Ráp-
szóda; b) Liderele; c) Pagani-Liszt: a-moll
koncertóda; 7.45: „Sajo Sandorral” Kék Lajos
előadása; 8.15: Columbia gramofonlemez (Ma-
gyar népdalok és dalok); 9.30: Póntos időjézés; id-
járásjelentés; hírek; 9.50: A Mandis szalonze-
nek hangversenye az Angol Parkból; Kálmán J.;
Cirkuszkereszt; berrigo; Erkel F.; Bankb. ban-
ábránd; Doppler F.; Magyar pastorello (Fuvola)
előadja Meiszner János); Sally G.; Szeretlek meg-
egyszer szerelmes lemm dal; Banyay A.; Angol
kezdő; 10.35: Kiss Lajos és egyzenekara.
Bukarest, 12: Gramofon 6.15: Hangverseny 7.20:
Gramofon. 8: Kamarazene 8.45: Ketzongoras hang-
verseny. (P. Sibrecanu es I. Kollter) Jazz-koncert
Milano, 5.10: Rádiónézetek; 6: Gramofon. 8.30:
Andrea Chener, Giordano megjelöléses operája.
Prága, 6: Ebesztó, torna es hangverseny; 11:
Gramofon. 12.30: Szalonzene 5.45: Gramofon (Gra-
mofon. 6.25: Nemet felóra. 7.10: A FAF vokál-
kvartett hangversenye; Slágerdalok; 9.30: Czerny
L. brácsahangversenye; Rubinstein; F-moll szoná-
ta op. 49; 10.15: Nemet hírek.
Var. 6. 7.20: Gramofon. 12.05: Népszert zene
5.15: Kamarazene 6.35: Gramofon. 8: Manon. Mas-
senet operája (gramofonon); 10.45: Táncczene.
Wien, 11.30: Gramofon. 12: Rádiónézetek; 5.10:
Grete Duche (szoprán) es Fritz Hosen (tenor)
hangversenye; 8.15: Rádiónézetek; 8.30: A becsi
szimfonikus zenekar hangversenye; Rezmerek; Do-
na Diana, nyitány; közzene es baletzene; Grieg; I.
es II. Peer Gynt; szvit; Csalkovszki; Capriccio
Italien. 10.15: Rádiónézetek.

Kedd, augusztus 22

Bregföld, 11: Rádiónézetek; 12.05: Harmonika-
zene; 12.35: Törsdohirek, utána gramofon; 6: Népdalok (Alekszandar Trifunovic); 6.30: Gramofon.
7: Rádiónézetek; 8.30: Zagreb; 10.30: Hírek; Utána:
éigányzene.
Budapest, 6.45: Torna; Utána: Gramofonle-
mek; 10: 1. A szív törteneiből; 2. Moly Tamás:
A jölet szigete (felolvasás); Közben: Gramofonle-
mek; 12.05: Dery Margit énekel es Kovacs Antal
hegedül; Zongorán kísér Polgár Tibor; 1.30: Rác
K. Lajos éigányzenekara; 4: Zug az erdő; Berenyi
László elbeszélése; 5: Gramofonlemez; 5.45: „A
kerékparazás egészségétana”; Rosenfeld Viktor dr.
előadása; 6.15: Morvay Akos magyar dalokat es
csárdásokat zongorázik; 7: „Pázmány irodalmi arc-
képe”; Kálly Miklós előadása; 7.30: Leopold An-
dor énekel; Zongorán kísér Polgár Tibor; 8: Há-
rom egyfelvonásos; 1. „A dráma vége, komédia egy
felvonásban; Irtá Bibó Lajos; 2. „A Babba” irta
Csanddy György; 3. Chanson Triste; egyfelvonásos
játék; Irtá Antal Ernő; Maird; Toll Árpád es
Toll Jancsi zenekara a Patria kávéházból; 11: A
Bachmann-jazz hangversenye; Fekete Pál énekszár-
maival.

Leipzig, 8: Torna háziasszonyoknak; 11: Gra-
mofon; 4: Hangverseny; 8.45: A szeretlem könyv,
Alfred Schrier nagy rádiógyűjteménye; Szólisták:
Lotte Luckwald (szoprán); Tildi Riedel (szoprán);
Hermann Kaufmann (tenor); Viktor Nohbert (te-
nor-buffo); 10.25: Hírek; Utána: 11.30: Orgonahang-
verseny.
Milano, 5.15: Táncczene; 7: Gramofon; 8.35:
Scugnizza, Mario Costa harmonikékon; operettje.
Prága, 6: Ebesztó, torna es hangverseny; 11:
Gramofon; 1.40: Gramofon; 6.25: Nemet felóra; 7.45:
Szep Helena Offenbach háromfelvonásos vígpe-
rája; 10.15: Csah zeneszerzők társaságáról; J. Laz-
niska (ének) es a prágai zongoraduo közreműkö-
désével.
Wien, 11.30: Gramofon; 12: Rádiónézetek; 4:
Gramofon; 5.15: Hans Karolus (bariton) es Erika
Kahr (hegedű) hangversenye; 6.30: M. Schmidt:
Angol vendégek Ausztriában; 7: Cigánydalok; A
becsi szimfonikus zenekar hangversenye; Isolda
Riehl (alt) es Christa Richter (hegedű) hangver-
senye; 9: Rádiónézetek; 10.30: Hírek; 10.45: Gra-
mofontáncczene.

Szerda, augusztus 23

Bregföld, 11: Gramofon; 12.05: Rádiónézetek;
6: Rádiónézetek; 7: Gramofon; 7.20: Előadás; 8:
Kamarazene; Mendelssohn; Vónósüttyes; Vónósüt-
tyes op. 3. andante; Mozart; III. vónósüttyes
es-dúr; 8.30: Traviata; Verdi operája (gramofon);
10.30: Hírek; utána éigányzene.
Budapest, 6.45: Torna; Utána: Gramofonle-
mek; 10: 1. Magyar népmese; 2. A nepeköltészet
gyűjteménye; Közben Gramofonlemez; 12.05: His Mas-
ter's Voice gramofonlemez; 1.30: Holley Bela ene-
kel es Régló Gábor gondolkodik; Zongorán kíséri
Polgár Tibor; 3.30: Diakétora „A kis asztalosnász”
(Munkácsy Mihály); 4: „A kolozsvári magyar szin-
társulat operaelőadásai 100 év előtt” Bartha Dezső
dr. előadása; 5: A Berend Szalonézetek hangver-
senye; 6: Az evezős Európa-bajnokság training-
(helyszíni közvetítés); 6.30: Komlóssy Emma ma-
gyar nőiákat énekel Kurtna Simi éigányzenekaranak
kísérével; 7.30: „Pusztasárdák”; Irtá: zalai Sza-
lay László; Felolvasa Fejér József dr. 8: A Buda-
pesti Hangverseny Zenekar hangversenye; 9.50: Dr.
Dohnányi Ernő zongorázik; Liszt: a) Szent Ferenc
a habokon; b) Consolato Des-dúr; c) Valse Im-
promtu; Bartók: a) Este a székelyeknél; b) Med-
velence; Dohnányi: Három zongoradarral op. 23
a) ária; b) Valse Impromptu; c) Capriccio emoll;
10.35: Veres Lajos éigányzenekara; Kálmár Pál
énekszámával.
Bukarest, 1: Gramofon; 5: Rádiónézetek; 7.10:
Gramofon; román zene; 8: I. Bonisch hegedűhang-
versenye; Vencovski; D-dúr hegedűverseny; Brahm's
Keringő; 8.45: Vasile Jann fuvolahangversenye;
Bach; H-moll szonata; Mozart; G-dúr fuvola-erőse-
ny; 9.15: G. Cocea gondolkodóhangversenye; Vivaldi; A-

molli szonata; Dumitrescu; Szerenád Bölcsődel; Pa-
rasztáné.
Hamburg, 6: Torna; 1.15: Gramofon; 2.10: Ka-
marazene; 4: Hangverseny; 8.25: Az orléansi sziz;
Verdi háromfelvonásos operája; 11: Hangverseny.
Leipzig, 6.20: Gramofon; 8: Torna háziasszo-
nyoknak; 10.50: Kamarazene; 1.05: Gramofon; 8.40:
Rokoko-dalok es táncok; Hangverseny; Elfriede Han-
ke (szoprán); P. Göppel (bariton) es Tadzio Köm-
dezella (recitáció) közreműködésével.
München, 7.30: Gramofon; 12: Rádiónézetek;
1.30: Gramofon; 4.25: Hangverseny; 6: Hangver-
seny; 7: A rádiónézetek szimfonikus hangversenye;
Martha Martensohn (szoprán); Marius Andersen
(tenor); Max Hartmann (bariton) közreműködésé-
vel; Haydn; Evszákok; nyitány; pásztorvára es di-
ceserőnek; Beethoven; VI (pastorello) szimfónia es-
dúr; 8.35: Népszert zene; 9.45: Schrammelzene.
Prága, 6: Ebesztó, torna es hangverseny; 11:
Gramofon; 2.50: Rádiónézetek; 5.45: Gramofon; 6.30:
Nemet felóra; 7.10: Harmonikazene; 8: E. Hayek
zongorahangversenye.
Róma, 5.15: Rádiónézetek; 8: Gramofon; 8.30:
Olasz operast; 1. Tvoronto barlangja, Antonio Sa-
beri vig operája; 2. Alkaton szűlt a tollajt; Rossini
vig operája; Utána: tánczene.
Stockholm, 6.15: Gramofon; 8: Az ekebuti gavalle-
rok; Zandonai operája I. es II. felvonás; 10: Mo-
dern tánczene.
Varsó, 7.10: Gramofon; 12.05: Népszert zene;
2.55: Gramofon; 5.15: Hangverseny; 6.35: Dalok es
játék; 7.05: Gramofon; 8: J. Szandoviz zongora-
hangversenye; Beethoven; Sonata, op. 26. as-dúr;
Schumann; a) Andantino op. 14; b) Traumesverren;
Rachmaninov; a) Prelude gis-moll; b) Polka; Schu-
bert—Liszt; Szerenád; Pagani—Liszt; Etd; es-dúr;
10.10: Táncczene.
Wien, 11.30: Gramofon; 12: Rádiónézetek; 4:
Gramofon; Kamarazene lemezek; 5.20: Lili Claus
(szoprán) es Otto Binder (zongora) hangversenye;
7: „Erdőben es mezőn” a rádiónézetek hangver-
senye; 9.55: Gramofontáncczene.

Csütörtök, augusztus 24

Bregföld, 11: Asszonyoknak; 11.20: Gramofon;
12.05: Rádiónézetek; 1.30: Hírek; 6: Torna gyer-
mekeknek; 6.30: Gramofon; 7.30: Rádiónézetek; 8.30:
Ljubljana; 10.30: Hírek; Utána gramofon, tánczene.
Budapest, 6.45: Torna; Utána: Gramofonle-
mek; 10: 1. Magyar városok; 2. Konnyagondok; pe-
csenyek; Közben gramofonlemez; 12.05: Garay
György szalonzenekaranak hangversenye; 1.30: Az
Vezényel; Abrányi Emil; 4: „Leányk felolvasás”;
Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye;
Irtá es felolvasa Horváthné Banyay Graciána; 5:
A Budapesti—Rákostalvai Visszhang Dalkör hang-
versenye; Karnagy; Novák Károly; Kósa—Fried-

mann; Jelíge; Barsodi—Lányi; Kertem alatt; Kar-
kas N.; Rózsa van a keblen; Pogatschnig Guido;
Dal a dalról; Zöld Károly; Jegenszina tetejében;
Novák Károly; Régi magyar népdalok; Petőfi—
Árany; Falu végén kurtia kecsma; isihoni Barna;
Buzs, buzsa... 6: Kálcsa es vidéke néphitveszte-
Gábor Lajos előadása; 6.30: A Szekesfevárosi Ze-
nekár hangversenye a városligeti Iparcsarnok előtt.
Vezényel Bot Dezső. Közreműködők: Pálffy Márta;
8: Küllégyi negyedóra; 8.15: Bura Károly es éi-
gányzenekara; 9.50: Polgár Tibor es Kárpáthy Sán-
dor dr. zongora-gordonka szonátákat játszanak; Do-
hányi F-moll szonata; Radnai; B-dúr szonata; 10.35:
Heidelberg—Buday—Sedő-trió.
München, 10.10: Hangverseny; 11.30: Gramo-
fon; 1: Népszert zene; 2.20: Ének- es klarnétzene;
4.30: Kamarazenetekari hangverseny; 6.05: Népdalok;
8: A müncheni zenekaregyesület hangversenye; Ve-
zényel Friedrich Rein; Brittan hallott zenekari mű-
vek; Schürmann; Jambor Lajos; nyitány; Mozart;
Londoni szerenád; Bruckner; Az ifjúkorból; szvit;
Léve; D-moll szimfónia; andante; Rudolf; Német-
ország ura; nyitány; Kissler; Csmapi induló; 9:
Siegfried; Wagner operája, III. felvonás.
Prága, 6: Ebesztó, torna es hangverseny; 12:
Gramofon; 12.30: Rádiónézetek; 2.50: Gramofon; 6.30:
Nemet felóra; 7.10: Kamarazene; 8.10: Szimfonikus
hangverseny; Karlsbadt ártival; Vezényel; Robert
Manzer; Eugen Kalix (zongora) közreműködésével;
10.15: A Skáléky szalonézetek hangversenye.
Varsó, 12.05: Gramofon; 4.05: D-dúr; 6.35:
A jazz fejlődése az utolsó tíz évben; Olga Lada
(szoprán); M. Altenburg es W. Ripczynski (két
zongora) hangversenye; 8: Rádiónézetek; 10: Tán-
czene; a szűnben sporthírek.
Wien, 11.30: Gramofon; 12: Rádiónézetek; 3.55:
Gramofon; Hangsúlysláserek; 5.25: Réthy Iren es
Hedvig Apfel hangversenye; 7.15: Egyiptomi He-
lena; Richard Strauss Kettőfelvonásos operája; At-
vétel a salzburgi ünnepl játékokról; 10.25: Dr. Ma-
gyary Gyula; A becsi katolikus nagygyűlés; 10.30:
Gramofon.

Péntek, augusztus 25

Bregföld, 11: Rádiónézetek; 12.05: Gramofon;
12.35: Éigányzene (Predrag Graesman zenekara);
6: Gramofon; 6.30: Humoreszkok; 7: Népdalok (M.
Covics es Anni Wunsche); 7.50: Felolvasás; 8.30:
Lotte Hammerschlag (brácsa) hangversenye; C.
Bamberger zongorakísérettel; Bach; G-moll szo-
nata; Nardini; D-dúr szonata; Vivaldi; G-moll cha-
conne; 9.15: M. Pinterk oboa-hangversenye; 9.45:
Rádiónézetek; 10.30: Hírek; Utána: Táncczene; 11.10:
Gramofon tánczene.
Budapest, 6.45: Torna; Utána: Gramofonle-
mek; 10: 1. Időszor tányag; 2. A soványtű kúe-
ről (felolvasás); Közben: Gramofonlemez; 12.05:
Horváth Feri éigányzenekara; 1.30: Gramofonle-

Földműveseknek
rövid lejáratu
kölcsönöket
folyósít
KERESKEDELMI ÉS IPARBANK
TRGOVAČKA I OBRTHA BANKA
NOVISAD 3255

BEOGRAD KRALJA ALEKSANDRA 70
CAFE-RESTAURANTE
„NOVA KRALJEVINA“
most nyílt meg
két kitűnő szakember
Mija Ljubibratić és Mija Kadljević
vezetése alatt
Kitűnő konyha, szolid árak. Esténként a híres Lázár Bandi kombinált jazz-szalózenekara hangversenyez

SZEME KINCSE!
VIGYAZZON RA S EZERT
SZEMÜVEGET
KIZÁRÓLAG
SZAKUZLETBEN VEGYEN!
Orvosi receptek gondos, pontos és gyors elintézése teljes jóállás mellett! Specialitások is raktáron! Igen jutányos árak!
OPTIKUS TENER SUBOTICA
NICIN-palota

ASZTALOS
TÖKE BUTORAI
izlésesek, olcsók és jók!
Subotica IV, Palmotićeva 20.
Tanonc felvétetik

Mindenféle tűzifa, fűrészgári hulladék, faszén vagon-tételekben legolcsóbb beszerzési forrása
TOTH Kereskedelmi R. T.
Bacska Topola. Telefon 20. 1453

Hallo! Pazi!
Ko ima pare, neka stvara — zida
Da što pre prodje svetska kriza!
Gradjevinski materijal:
Kreč Trska za štukatur
Zagašen kreč Terpapier
Cement Crep
Ciglje Izolir-ploče
najjeftinije može se dobiti kod mene.
PAVLE GAUSZ
Novi Sad, Piroška ulica 66 - Telefon broj 31-19

Utazóközönség felhívom figyelmüket saját gyártmányu „Sas” védjeggyel ellátott valódi
VULKANKOFFERJAIMRA
melyek könnyűek, tartósak és olcsók.
DIETRICH NOVISAD, Trg Oslobođenja 4.

Fizessen elő a Reggeli Ujságra!

Épület-, portál- és bútorfestést
legolcsóbban és legszebben készít
Rizsanyi Peter Szubotica
Herambaciceva 1. (Lilka mellett) 3255

GALAMB
Hosszu csőrű
Mindenféle színben Egy-színű (színes) valamint szívesek (herzi) legolcsóbban **Flossberger József** galambtenyésztőnél kaphatók. Sombor, Jevrejska ulica 14. 3259

Borosfordók!
Szüretelőkadak
használtak és ujak 50 literig 4000 literig, nagy választékban legolcsóbb árban, legjobb minőségben beszerezhetők
Kriks Lajos
Subotica, V kör
Mažuranićeva ul. 19.

22.- dinár
100 kgr. száraz aprított parkett hulladék tűzifa házhoz szállítva. Mindennemű tüzfát vagon-tételekben bármely állomásra és itteni telepünkről kicsinyben a legolcsóbb ár mellett szállítunk. Kérjen árajánlatot. Vučković J és Társa, Subotica, Jukićeva ulica 41. Telefon 8-69. 249

Felhívom a t. hölgyközönség szíves figyelmét külföldről újonnan beszerzett legmodernebb
plissé gépemre
amelyen legrövidebb időn belül végzek mindennemű felszáz szerinti meorendelést, a legmértékeltébb árban.
Egyben felhívom szíves figyelmüket, hogy üzletemben továbbra is saját gépeimen végzek
azsurozást és endlizést, kézi- és géphimzést
a legkényesebb igényeket is kielégítően, ugyanis mindenemű díszbútorozást, azonkívül szakszerűen végzek függöny és mindennemű kézimunka montirozást, valamint vállalom szmírna és perzsa szőnyegek stucozását, s minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését
Előnyömdában mindennemű új minta óriási választékban. Egyben értesitem a n. b. közönséget, hogy üzletemben válllok ruha és kelme festést valamint ruhatisztítást is.
Tisztelettel
Özv. Nagyfeleőné
előnyömda és kézimunka üzlete
Novisad, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

A kácméz
már idei pergetés, garantált tiszta:
Müller Gyulánál
Novisad, Futaki ut 100 3532

RIANJI BRIKETT
a legalkalmasabb, legjobb és legolcsóbb fűtőanyag központifűtés és töltőkályhák részére.
Vezérképviselőt:
„CARBON“
Adolf Nathan I druz
fa- és szénkereskedés
Novisad, Kr. Petra u. 30. I.
Telefon 24-83

TIVAR
ruhát az iskolában
A mi kis barátainknak ez alkalommal sok, szép, új dolgot hoztunk.
Bájos American gyermekruha Tartós tengerészruha
Dinár 240.- **Dinár 90.-**
Elegáns Kadett gyermekruha
Dinár 210.-
Szép és olcsó iskolaruhákat hozunk
a legkisebbek részére:
Nagyság 3-4 Din. 70.-, 90.-, 110.-
Nagyság 5-6 Din. 90.-, 110.-, 130.-
Nagyság 7-8 D. 110.-, 130.-, 150.-
Nagyság 9-10 D. 130.-, 150.-, 170.-
Nagyság 11-12 D. 150.-, 170.-, 190.-
Fiúk részére:
D. 200.-, 220.-, 240.-
Fiatal urak részére:
Dinár 190.-, 220.-, 240.-, 290.-
Sportbluzok:
Dinár 140.-
Közeledik az iskola-év és az Ön kedvencének új ruhára van szüksége.
Mielőtt vásárlásra határoza el magát, kérjük tekintse meg előbb a mi gyermekruháinkat.
Hasonlítsa össze a minőséget és az árakat
Ha nálunk vesz, sok pénzt takarít meg és kedvencének örömet szerez.
A hideg ellen megvédenek a mi jó meleg gyermekraglánjaink
Gyermeke- raglánok:
D. 170.-, 190.-, 210.-
Fiu raglánok:
D. 290.-, 340.-, 390.-
Elegáns Boy- kabátok:
Din. 250.-, 320.- és
Baby-kabátok:
Din. 230.-, 290.-
Viharos őszi időben szél és eső ellen védenek a mi garantáltan vízmentes Hubertus kabátjaink
Gyerm. Hubertus:
D. 160.-, 200.-, 240.-
Fiu Hubertus:
Dinár 260.-
Fiatal hölgyek részére is hoztunk ez alkalommal valami szépet:
Leányka - Hubertus:
Dinár 290.-
TIVAR ODIJELA

Nem kell nafta és benzin
mert 75% megtakarítást ér el naftával szemben, ha átalakítja malmát szögáz-üzemre. Fatűzeléses generátort konstruáltak minden robbanó motorhoz. Váltak átránymentes motorszerezést ventilátor nélkül.
BURÁNY ISTVÁN montőr, BEOGRAD, B. Drinčićeva ul. 23

Haiottaink emlékének megőrzése a legszebb emberi erény.
„GOLGOTA“
temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsördendő új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegyet), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorukban, exhumálást és szállítást bárholnan bárhová vállalunk. **A legolcsóbb kiszolgálás.**
LENKEY IMRE ES FIA
„GOLGOTA“ TEMETKEZESI VÁLLALATA
Novisad, Uspenszka u. 12. Telefon 26-90

NYILTÉR*
Magyarországba történt átköltözésem alkalmából, miután az idő rövidsége miatt ezt személyesen nem tehettem, úgy a helybeli, mint más vidéki jóbarátaimtól és ismerőseimtől ezuton veszek fájó szívvel búcsút és mondok szíves Istenhozzádot.
Bácskogradiste, 1933. aug. 20.
Horváth Ferenc
* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

LIFKA KERT MOZI

Csütörtöktől - vasárnapig!
Kiváló újdonság! - Regőta várt attrakció!

Nátármentő ház

Orosz miliőben lejátszódó szinjatek. — Előadják a moszkvai német színház művészei:

Anna Jarmila Samosarska
György W. Conti
András L. Vasiljev

Rendező: H. Szabo. Eredeti orosz tancok és énekek!

Előadások kezdete 6 és 9, vasárnap 4, 6 és 9 órakor

Őzv. Lőrinczi Gyula úgy a maga, mint gyermekei Gyula és János nevében megtört szívvel jelenti, hogy a legjobb feleség, anya, gyermek, testvér és rokon

Lőrinczi Gyuláné

szüli. MONDOVITS ANNA

1. évi augusztus hó 19-én délelőtt 9 órakor, életének 41-ik évében, boldog házasságának 24-ik évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ajátos felvétele után az Urban elszenderült.

Drága halottunk földi maradványai vasárnap, folyó hó 20-án délután 6 órakor a r. k. temető-kápolnából a r. kat. vagy szerzetesi szerint fognak beszentelni és a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

A megdicsőült lelkiüdvéért a szent mise áldozata i. hó 22-én reggel egynegyed 8 órakor fog a rom. kat. Pribánia-templomban az Úrnak bemutatni.

Novi Sad, 1933. augusztus hó 19-én.

Soha el nem muló szeretetünk virrasszon átmai felett

Őzv. Mondovits József édesapja, Hona, Ferenc, József és Sándor mint testvérei családjaival, Őzv. Lőrinczi Gyula mint férj, Gyula és János gyermekei, Lőrinczi János sógor és családja és a kiterjedt rokonság.

Feleseket keresek

60 holdas gazdasághoz.

A termelés, állat-, sertés- és baromfihozama feles volna. Csak olyan családok, amelyeknek 5-6 munkabíró tagja van, jönnek számításba. Ajánlatok 1885. szám alatt Kardos hirdetővállalathoz, Noviszád, Vilsonov trg 7. Intézendők. 3599

Pályázati felhívás

A sztáranizsai Gazdakör 1933. november 1-től kezdődő három évre bérbe adja a kör összes helyiségeit berendezéssel együtt. Óvadék: 1 évi bér. Pályázhatnak, kiknek személyi italmérségi joguk van vagy azt beszerzik. Részletes feltételek dr. Batta Péter sztáranizsai ügyvédnél tudhatók meg. — Zárt ajánlatok 1933. évi szeptember 8-án déli 12 óráig ugyanott nyújtandók be.

Eladó

Takaréktűzhelyek, vasalószénpárherdek legolcsóbban, jótállással, minden darabon **Csányi Zoltán** Noviszád felirással kapható Zseljeznicska ucca 91, a vasut állomás közelében. 2268

Nyomda és könyvkötészet eladó vagy használatos társ kevés tekével kerestetik. Leveleket „Biztos megjelölés” jellegre a kiadóhivatalba. 3278

Eladó

Bármely GYARNAK alkalmas, egy hold telek gyári épületekkel, a város központjához közel olcsón eladó. Bővebb felvilágosítást ad Bošnjaković és Radić ügyvédi irodája, Kr. Petra ul. 19. 3512

ELSŐRENDŰ szlavonai fűzfát és faszenet olcsón áron prompt szállítok. Levelezés horvát és német nyelven. Lovro Wilhelm, Berak z. p. Srit. Čakovci. 3607

JÖMENETELŰ BÜFFÉ Noviszád forgalmas helyén elutazás miatt, kedvező feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban. 3570

NOVISZÁDON a vasuti állomás közelében egy családi ház eladó. Cim a kiadóban — Megtekinthető délelőtt folyamán. 3587

KIS FÜSZERÜZLET Noviszád forgalmasabb helyén eladó. — Cim a kiadóhivatalban. 3532

Noviszádon TRAFIK jóforgalmu helyen, betegség miatt átadó. Cim a noviszádi kiadóban. 2100

BÁCSKA SZIVÉBEN 31, 32, 40, 45, 50, 55 hold prima föld eladó tanyákkal. Szöllősy József, Temerin. 3612

Konyhaberendezés, edények, — garderozszekrény képrámák, szalobutort eladó. Benedek Kralja Aleksandra 3 i. 3598

Zongora, első márka, elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3597

APOLLO

Szombat—vasárnap

Csak 2 napig! Leszállított helyárrakkal!
ELISABET BERGNER

örökszép, megkapó drámája:

ÉRZÉKI SZÁJ

Mesterien megrendezett, művésziesen megjátszott tökéletes film.

Férfiőszereplő: RUDOLF FORSTER

FOX HIRADO

a legújabb aktualitásokkal.

Előadások 5, 7, 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor
Telefon 21—93

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap

egy szó 1 dinár. NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

Eladó telek esetleg két-darabban lakóházzal. — Piroski drum 12 Bővebbet Piroski ucca 55. alatt. 3553

CSALADI HAZ két szoba, konyha, veranda és mellékhelyiségekkel eladó. Vragkrt Csj. Nedeljko vic ulca 7. 3593

Kiadó

Két szobából álló irodahelyiség, mellékhelyiségekkel együtt kiadó. Ludvig József Noviszád, Kralja Aleksandra 19. 2276

HAROM SZOBAS lakás konyhával és éléskamrával azonnalra kiadó. Noviszád, Primorska 10. 3583

Egy- és kétszobás uccai lakások azonnal kiadók. — Karadžičeva ulica 18. (Faith malom ucca). 3584

Kiadó jobb lakás. Szoba, konyha, kamra, iható vizel. Noviszád, Braća Ribnikara 44. 3613

Noviszádon a Tesla uccában 7 szobás villa kiadó. Érdeklődni: Rajkovicnál, Triškovic trg 6. 3561

Különítele

KERESKEDŐ 4000 dinár kaucióval utazói, pénzbeszedői, raktárnoki, vagy bármilyen ehhez hasonló állást elfogadok. — Cim a kiadóban. 3566

DEAKOKAT tejes ellátásra felvezetek fűrdőszoba és telefonhasználattal, esetleg oktatással. Noviszád, Cara Nikolaja 60. Telefon 29-83. 3568

FIATAL TISZTIVISELŐ, sok évi gyakorlattal, elsőrendű gépiró, mindennemű irodai munkát vállal minimális fizetésért. — Cim a kiadóban. 3569

Jomunkás borbélyegéd állást keres. Cim: Csernyák Péter, Temerin, Hajduk Veljka 1 72. szám 3587a

Órajavitásait legolcsóbban vézi jótállás mellett Gyéri Dezső órák, Noviszád, Zseljeznicska 35 3292

Arena-Mozi, Sombor

Aug. 17—20. Csütörtöktől—vasárnapig.

VILÁGSIKERT ARATOTT TONFILM

Az elveszettek szigete

Rendezte: E. A. DUPONT

Főszereplők:

CONRAD VEIDT TALA BIRELL,
FRITZ KORNER, HEINRICH GEORG

Gazdak, sertésenyésztők figyeimébe!

Elsőrangú Pasteur-serum Pestis, Orbanc és Tiphus ellen. Ojtás ingyenes felelősség mellett. — Járást Ierakat Bácska Topolán. — 3615

Mr. LANGHOF LASZLÓ Megváltó gyógyszerár

Modern felvételek a

FOTÓ BOULEVARD

-nál készülnek. Noviszád, Bulvar Kraljice Marija (Letić palota),

Amatőr felvételek díjtalan kidolgozása

DIAKLANYT vállal uri család teljes ellátására mérsekelt árért. Lakás közel az iskolához Gyura Jakscics ucca 14, a konviktus irrellett. 3606

Huszévi gyakorlatat, vendéglős bérbe vagy elszámlásra jóforgalmu vendéglőt keres. Licsno pravo van. Schömerer Jozsef, Temerin. 3596

2 DIAKOT elsőrangú teljes ellátással felveszek. — Noviszád Petra Zrinjska ul. 10. 3600

Két szoba-konyhas lakás keresek. Fűrdőszobas lakás előnyben. — Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérek. 3605

BÉREST KERESKÉK kisebb gazdaságomba, aki a földműves munkákon kívül tehenészetben, dinnyetenyésztésben és huzlatásban, valamint az összes gazdasági munkákban szakgyakorlattal bír. Bővebbet Noviszád, Temerini 7. 3577

Egy üzletportál megvelekre kerestetik. — Cim Schmolka hirdetőben. 3608

Fizessen elő a Reggeli Újságra!

JÖMEGJELENESÜ szerbül perfektül beszélő ügyes fiatal leány, kinek kedve van a fenyképészetet kitanulni, kezdő fizetéssel azonnal felvétetik. „Fotó Rőzsa” Futoski 5. 3595

ELADÓ ház a noviszádi Oboron 390. szám, mely áll szoba, konyha, istálló és nagy kertből. 3616

ELADÓ ujonnan épült szép családi ház a strand közelében. Noviszád, Ravanicska ucca 38. 3591

ZONGORA és zeneelméleti órákat ad havi száz dinárért hetenként két órát Vanyocki György Dudarszka (Epres) ucca 14. 3582

AJTÓK, ablakok, rollós üzletajtók használtak, de kitűnő állapotban olcsón eladók. Noviszád, Futoski put 13. A házmesternél. 3586

KIADÓ 2 szoba, konyha és éléskamrából álló lakás. Noviszád, Szibinjani Janka 25 (huszonöt). 3614

SZEPEN bitorozott különjáratu szoba, fűrdőszoba használattal a Jevrej-szka uccában olcsón kiadó. Érdeklődni lehet a báni épület előtti trafikban. 3592

FÖLDIEPER nagygyümölcsű, korán-erő és ananász palánták eladók nagyban és kicsinyben. Cim: Tóth Antal, Noviszád, Adamovic naszelje III. csoport 251-a szám. 3589

SZERBŰL, magyarul és németül beszélő kifutóleány felvétetik. Lütze cipőüzlet. 3594

VENNEK Szomborban új családi ház három szoba és a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel és kerttel. Cim a kiadóban. 3603

KIADÓ a Szremszka ulica 12 szám alatt a második emeleten egy modern 3 szobás lakás, előszoba, fűrdőszoba és összes mellékhelyiségekkel. Érdeklődni: Königstaedtler Testvérek R. T. Noviszád, Knjegine Zorke trg 5, telefon 20—15.

Hotel Metropol „Miklič”

LJUBLJANA

124 szoba, hideg-meleg vízvezeték, szobák fűrdővel, apartmánok, központi fűtés, lift, autogarázs stb. — ELSŐRENDŰ ÉTEREM, modern kavéház a legmodernebb szellőztetéssel saját borpince, tánc- és bankettermek, klubhelyiségek. A házban a „Putnik” menetjegyiroda.

Szemben az állomással, posta, autó- és villamos megállóhelyekkel.

Magas a part...

(Két kis történet)

I.

A község háza előtt ünnepruhás emberek...
 — Arattok?
 — Aratunk.
 — Barnaháton lesz vagy tizenkét mázsa holdanként.
 — Pucér is kitett magáért... lesz tiz, biztosan lesz tiz.
 — Osztán még azt mondják, hogy az rossz föld, mosolyog Hajnal.
 — Az-e? — incselkedik Kopasz.
 — No-no, tavaly másként beszéltél.
 — Az akkor volt...
 — Most is csak Pucér az, szól a barnaháti.
 — Hát az igaz, hogy a barnaháti föld az valami különös, mondja merengőn Kopasz... Én nem tudom, de valami igen húzza a szívetem arrafelé!
 — Mint a barna menyecskek, mi?
 — Ami azt illeti, az sem rossz — sunyít a bajusza alá Kopasz. De az a föld mindig jó, míg a menyecske?... No, arról is van szó!
 Az emberek jót nevetnek, mert ez a mondas a barnahátiak szót... aki most igen csak vesződik a kis makrapipával.
 — Mit szólsz hozzá, sógor?
 A sógornak a pipája csak nem akar meggyulladni, pedig az arca majdnem elég...
 Ez lecsendesíti a nevető arccokat.
 Mégis: senki se biztos a sógor szándéka felől. Hogy már megint mit takargat az esze alján. No, meg a menyecske is furcsa szerzet ám. Ember legyen, aki eligazodik azon, mi van a főköthő alá írva!
 Kádár is megszólal, aki eddig a sor mögött hallgatott:
 — Jó a föld mindenképen, csak legyen belőle!
 Ezt elfogadják mind. Ez igaz. S az arcok kissé komolyra válnak, de a barna szemek meg-simogatják Kádárt, aki földtelen ember.
 — Igen, ez, amit Kádár mondott, ebben van valami. Valami nagy.
 Elgondolkoznak.
 — Hun vállaltál részt?
 — Az Aradinál.
 — Mennyire?
 — Minden tizedik... tiz holdon.
 — Mintha egy holdad lenne!
 Kádár nem néz fel: mintha a kenyértermő földből egy holdja lenne?...
 Hallgatnak.
 — Ha nekem egy holdam lenne — sóhajt aztán mélyen Kádár.
 — Akár a Pucérban, mi? — kuncorog Kopasz.
 — Talán jövőre — enged fel a Kádár borongó arca. — Mennyiért vette kend holdját?
 — Kérdezd meg a sógort, már ég a pipája. A sógor egy lesujtó tekintetet vág Kopaszhoz:
 — Olcsón jutottál hozzá!
 — Ahogy vesszük... Kendnek olcsó, nekem drága!
 Az emberek felfigyelnek: már megint kezd. — Nem javulsz meg te, Kopasz!
 — Minek? — pödört a bajuszán. — Hogy jó legyen, mi? Mára rossz a jónak!
 — Ördög érti kendet!
 — Meg a sógor! Ha ő is rossz volna, jó lenne neki!
 Nevetnek. Már értik: merthogy a sógor jó... Nagy papucshős. Lágyszívű.
 — Legény kell a gátra! Akarom mondani az asszonynak... mert selyemszoknya lesz a Barnahátból is, mint a Pucérból.
 — Jó neki a selyemszoknya — szól a sógor.
 — Azért is hagytam neked azt, nekem meg jó a Pucér is!
 — Ha-ha!... Megadta neki!
 De azért jó volt, hogy jött a jegyző, a ki nek Kopasz sietett nagy jónapot köszönni.

— Egészségükre, emberek! — szól a jegyző. — No, az idén könnyű lesz adót fizetni!
 Az emberek Kopasz huncut arcára néztek. Kopasz nagyot sóhajtott, mintha az egész falu adóját ő fizetné ki.
 — No, már csak nem akarja mondani, hogy nem?!
 Kopasz a jegyzőre nézett halódó, szomorú arccal, mint akit ölnek, szinte nyögve mormogta a szavakat:
 — Kinek a pap, kinek a papné! Nekem a pap...
 — Nem temetik kendet!
 — Isten mentsen — ijedt meg a szomorú arcu Kopasz és hirtelen nagyon igyekezett vidám lenni, mint akinek az adófizetés is menyébi gyönyör, csak az igazi menyországot ne emlegessék neki, arra ráérünk, különösen így — ilyen szép aratás idején. Különbösen is az embernek nincs mása, mint ez a kis rongyos élete, azt meg hagyják meg neki!
 — Hát akkor mi baja van a pappal?
 — Nagyon barátságos az is, mint a jegyző úr.
 Az emberek tüszögnek a visszafojtott kacagástól.
 — Teccik tudni... ezelőtt két évvel a Tisza vitte el — ami az övé lett volna, tavaly a szárazság égette el, az idén meg elviszi a jegyző úr! Mondom, kár azért a szép barátságért!
 — De azért földet venni tudott, árvíz után, szárazság után...
 — Hát egy kis kereset csak kell a jegyző úrnak is...
 Ez a Kopasz, mintha olvasná, úgy folyik belőle a szó.
 — No — mondta végre — de azért hála legyen Istennek, szép aratásunk van.
 A templomban megkondul a harang. Dél van. A kalapok lekerülnek a barna arcokról...
 — Kádár, ha levágtad a buzát, gyere el hozzám, van egy kis rozsom — szólit Kopasz komollyá vált arccal.
 Kádár szeme most felnevet:
 — El, elgyűvök!
 — Jó lesz egy kis kenyérre... El kel a sok kis családod között.
 Kádár arcán a sok redő megenyhül.
 — Az — mondja — az... jó lesz kenyérnek!
 És az ő arcát is előnti a mosoly — most először, annyi nevető szó után...

II.

Ezen az állomáson át kellett szállnia. Innen már hazáig viszi a vonat. A nagy, Kenyérmezőre. Ahol most aratnak. Megrázta a kalászos közelség. Hirtelenül az ujságáruhoz lépett. A szeme megakadt egy ujság meleg lapcímén:
 Reggeli Ujság...
 Sokszor elmondta: Reggeli Ujság, Reggeli Ujság... A szája tele lett az otthon édes kenyérezéssel:
 Reggeli Ujság...
 Az arcát beletemette az ujság friss nyomásu, üde ígéretébe. Milyen jó lesz olvasni majd a ringó vonat hazavivő, édes sejtéseivel. Nem sokára indul a vonat és amint majd átér a nagy folyón...
 Egy koldus lépett eléje.
 Az állomás hosszú folyosóján a folyton érkező és induló vonatok lármás közönsége bizalmas közelsége sodorta őket...
 Egy kis kenyérre valót, szólította meg a koldus.
 Meglepődött. Nem a kérésen. Hanem a szó zengésén.
 Elővette a tárcáját. Először az aprópénzek között keresté. Aztán mégis egy kisebb bankjegyet vett elő.
 A rongyos alak elpirult. Égő, sóvárgó szemmel nézett a bankjegyre, de nem nyult érte.
 — Tessék, — nyújtotta feléje a pénzt.

— Ne, ne... most ne! — suttogta a rongyos. Egy rendőr figyel. Tilos a kéregetés. Bezárnak.
 Most nézett először a rongyos arcába...
 — Láttam, amikor az ujságot vette — próbált mosolyogni a rongyos.
 Az ujságról ismert rá, hogy megértem, gondolta.
 És amint a rongyos arcát nézte, egy már szinte alig tudott érzés melegegett fel benne...
 — Az ujságról ismert fel?
 — Igen.
 A rongyos arc is kiszinesült... Fáradt, sápadt, sovány arca most valami öntudatot fejezett ki. Most még jobban látszott, hogy fáradt vonású arcában valami elkallódó, szomorú sors csillog feléje.
 Megsajnálta. De mit tegyen? Mit tehet ő, messze idegenből hazautazó diák, ezért az emberért? Legfeljebb még ad neki valamit. De itt nem teheti a rendőr miatt... Ötlete támadt. Ez az ember bizonyára éhes. És ő maga is ehete valamit, hiszen olyan messze van még hazáig!
 — Jöjjön velem a restibe.
 A rongyos arcán könnyes meghatódás fájt ki:
 — Rongyos vagyok!
 — Menjünk a harmadikosztályba. De siesünk, mert még csak husz perc van a vonatom indulásáig.
 Néhány pillanat alatt játszódtott le az egész. Mig a rendőr nyolc-tíz méter távolságból melléjük ért és egy vizsgálódó, érdes, bizalmatlan tekintettel elhaladt mellettük.
 Ekkor belekarolt a rongyosba:
 — Menjünk!
 A restaurant üvegablakán át még látta, hogy a rendőr tekintete az ujságáru kirakata mögül követte őket.
 A rongyos szólalt meg:
 — Talán jobb lenne, ha elmennék!
 De ő a reszkető kart magához szorította.
 — Ne menjen. Ön nem tett semmi rosszat. Hiszen... hiszen csak rokonát szólította meg.
 A rongyos csodálkozva nézett fel rá.
 A restaurantban is nagy volt a láрма. Emberek ülve és állva gyorsan ettek-ittak. Fejük fölött párás homály lengett füstből, italgózból. Rohanás, kavargás, ki-be! Egy-egy megértett szó átvillant rajtuk ősi rokonsággal...
 Ilyenkor egymásra néztek. Talán szólni akartak. De csak nézték egymást a szó titkos és mégis tiszta testvériségével. Az egyik sarokban meglátott egy üres asztalt. A rongyos is meglátta. És amint a tekintetük találkozott, már tudták, hogy oda fognak leülni ők, ketten. Oda ahhoz a magányos, nekik való asztalhoz.
 — Üljön le — szólit a rongyosnak. Én majd hozom a vacsorát.
 Vett sonkát, jó friss zsemléket és néhány darab süteményt. Mindent letett az asztalra.
 — Tessék, vegyen!
 A rongyos azonban nem vett. Most, itt az asztalnál, valami változás történt vele.
 Felállott.
 — Ha megengedi, szava elakadt, hiszen furcsa az, hogy ő, a koldus be akar mutatkozni annak, akitől alamizsnát várt.
 Ő azonban megelőzte. Nem tudta volna elfogadni a feléje hajló megalázkodást. Gyorsan bemutatkozott:
 — Vas Gábor, Franciaországból jövök, most doktoráltam.
 Amaz mindkét kezébe fogta a feléje nyújtott kezét. Válla irtózatossá teher alatt görnyedt és a szeme megtellett könnyel...
 — Mészáros György vasuti forgalmi tiszt... voltam!
 Leültek. De egyikük sem nyult az ételért... A kis asztalka fölött nehezzé lett a levegő. Az a csend volt ez, amelyben sorsok éreznek magukra...
 — Az elbocsátás megtört. Egyre lejjebb kerültem. A családom éhezik. Mint egy álomjáró úgy lézengek itt az állomáson, ahol valamikor a kenyéret kerestem. Nézem a vonatokat indulását... hallgatom a táviró nekem érthetetlen üzeneteit... pedig úgy szeretném érteni!... Én nem tudtam elmenni innen! Itt születtem... Minden, ami élet, itt történt velem! Hiszen még

a hadifoglyok is visszajöttek, asszonnyal, gyermekkel a falujukba, a városaikba, ahol éltek... és ráismernek a házaikra, földjeikre, a műhelyeikre, önmagukra, az életük tartalmára... Csak én nem, csak én lettem felesleges...

A rongyos sírt. Mit csináljak? Mit csináljak? Először gyenge voltam a fájdalomtól, végül teljesen legyengültem...

Beszállásra csengettek.

Gábor egy nagyobb bankjegyet nyújtott feléje.

— Fogadja el. Én gazdag vagyok. Gazdag és erős föld áll mögöttem. Talán a diplomámmal én is újra az eke mellé kerülök. De ha kell, hát erős lesz a kezem is.

A kijárat felé ömlött a nép.

A rongyos csak nézte, sirva, Gábort, tehetetlenül.

Ebben a pillanatban a rendőr lépett hozzájuk.

A rongyos bénán várta a sorsát.

Gábor maga is megrettent. A rendőr figyelte őket. A rongyos gyanus volt, hogy koldul a tilalom ellenére!

Gábor mondhatatlan fájdalmat érzett... Odahaza most aratnak és ez az ember itt elkallódik...

— Jöjjön velem, mondta és mintha az eke barna, kemény fájára pihenhetné izmos, fiatal karját, megölelte a síró embert.

A rendőr melléjük ért. Talán megérezte az induló szántás kemény becsületességét... kezét sapkájához emelte, szalutált és elment...

Kristály István

Milyen időjárást parancsol?

A Meteorológiai Intézet a tréfa szerint az a hely, ahol »az időt csinálják.« Ki tudja, száz vagy kétszáz esztendő múlva nem lesz-e a tréfából valóság s az időjárási intézetek feladata nemcsak az lesz, hogy beharangozzák, milyen idő lesz másnap, hanem maguk gondoskodnak majd az időjárás mineműségéről is. Ki tudja, nem zabolázza majd meg egy napon a tudomány az időjárás szeszélyeskedvű istenét.

Mesterséges időjárás! Régi álma már az embernek, hogy kezébe kaparintsa a szelek, az esők, a ködök, a zivatarok irányítását, hogy keserves kezemunkájával megművelt gazdasága ne legyen az időjárás kénye-kevének kitéve, ne verhesse el órák alatt a jég a termést, egész esztendő reményességét. Képzelnék el, milyen óriási jelentőségű volna, ha a mezőgazdák »megrendelésre« kaphatnának aszály idején az esőt, éjjeli fagy ellen a borult eget s el tudnák segíteni földjük fölül a fenyegető jégzivatart. Milyen nagyszerű volna, ha el lehetne távolítani a repülőket elől a ködöt és szép időt lehetne varázsolni a hétfégi kirándulók számára!

Látszólag képtelenség, de tény, hogy az időjárástól való függetlenségre arányuló első törekvések már az őskorba nyulnak vissza. Hiszen ruhánk sem egyéb, mint eszköz arra, hogy testünket mentesítsük az időjárás viszontagságaitól s mintegy mesterséges uton biztosítsuk számunkra a kedvező »éghajlatot.« Az őseink azonban nem elégedett meg azzal, hogy ez a »műéghajlat« csak saját teste számára létezik, azt akarta, hogy családja is védve legyen hidegtől, esőtől, szélétől. És feltalálta a — lakást. A modern ember a műszaki tudomány jóvoltából olyan időjárást csinálhat magának a lakásában, amilyent akar. Csikorgó tében kellemes tavaszi meleget vagy akár nyári hőséget, aszfaltolvasztó júliusban pedig, ha úgy tetszik, újszerű hűtőgépekkel akár eszkimó-jégkunyhóvá varázsolhatja otthonát.

Ez már mindenestre óriási haladás, de nem az, amire a tudomány voltaképpen törekszik.

Az igazi megoldás az lenne, ha künn, a szabad természetben is, tetszésünk szerint kormányozhatnók az időjárást. Ha akkor lenne eső, köd, szép idő és égi háboru, amikor mi akarjuk, nem pedig amikor a természet.

Vakmerő, sőt istenkisértő gondolat erőszakos kézzel beleavatkozni a természet rendjébe, — fogják bizonyára sokan mondani. Ez nem vezethet jóra! De nem ugyanezt hajtogatták-e a tamaskodók akkor, midőn az első gőzhajók kezdtek úszkálni a tengeren s Wrighték első gépmadara verdeste légszavarával a levegőt?

Az egész mezőgazdaság úgyszólván teljesen az időjárás szeszélyétől függ s számokban ki sem fejezhető értékek sorsa, életpályák milliói mulnak azon, hogy kedvez-e vagy sem az időjárás a vetemények fejlődésének.

A gazda egyik legrettegettebb ellenfele: a jégeső. Ha gazdag páratartamu, meleg levegőtömegek nagy sebességgel felfelé emelkednek, a nagy magasságban annyira lehülnek, hogy pá-

rákésztük egy része kicsapódik. Minél magasabbra emelkedik a légtömeg, annál erősebb a lehülés és a kicsapódás. A kivált apró hőszemek egy darabig felfelé szállnak a nedves felhőben, de csakhamar annyira megfűnnek, hogy nem bírnak tovább lebegni s aláhullanak. Esés közben mindig több és több víz fagy rájuk s a hőszemek egyre nagyobbodó jégszemekké változnak. Az eredmény: pusztító jégzápor. Már régen gondoltak arra, hogy ha sikerülne a légtömegek gyors lehülését meggátolni, el lehetne hártani a jégeső keletkezésének lehetőségét. »Jégűző ágyúk«-kal hatalmas füstfellegeket lövelltek az ég felé abban a reményben, hogy a nagy erővel kilökött füstgázok összekavarják az egyenletesen fölfelé törő jégáramlatokat s így megakadályozzák, hogy nagy magasságba jutva, lehüljenek. Jámor óhajnál több azonban nem lett a dologból; süttögethették az ágyút, ahogy csak akarták, a jégeső vigan dobolt tovább a házak tetején. Erre egy német tudós feltalálta a »jég-esőroppentyűt.« Srapnellszerű lövedék ez, mely nagy magasságban szétpukkan, ezzel úgy összekavarja a felfelé szálló légszlopot, hogy az nem, vagy csak nehezen tud tovább emelkedni s a jégeső elmarad. Ez már valamivel komolyabb védelmi eszköz volt és Svájcban meg Franciaországban, hír szerint, több ízben sikeresen ki is próbálták. Ugyanezen a módon akar a feltaláló a zivatarok ellen küzdeni. Arról persze ma még álmodni sem lehet, hogy ezzel most már biztosan kezünkben van a jégverés elleni védekezés kulcsa.

A meleg évszakokban és forróvívi vidéken gyakran irtózatos károkat okoz a tartós aszály és hiába fohászkodik a gazda egy kis üdítő záporért; mintha csak kiapadtak volna a mennyei csatornák, hetekig egy csepp sem hull a tikkadt mezőkre. A termés pedig pusztul...

Erre aztán jöttek a »esőcsinálók«, hogy vizet facsarjanak a könyörtelen felhőkbe. Gondolatmenetük az volt, hogy a benne levő pára vízcseppek alakjában kicsapódjék s azután mint eső, a földre hulljon. Repülőgépre szálltak tehát és finomra őrölt jégdarabokat szórtak ki vagy sűrített levegőt bocsátottak a felhőkre abban a reményben, hogy az összesajtott levegő gyors kiterjedése közben keletkező dermesztő hideg megteszi a magáét. Mások még azzal is akarták siettetni az eső keletkezését, hogy vilányozott homokot hintettek ki a felhők között, hogy a vízpárák a homokszemek köré tapadva könnyebben tömörülhessenek esőcseppekké. Két amerikai fizikus pedig nemrég óriási villamos feszültséggel próbálta esővé változtatni a felhők nedvességét. De minden próbálkozás megtört a természet makacosságán; legalább is eddig nem érkezett hír, hogy valamelyik eljárás minden kétséget kizáró módon bevált volna. Ugyanez áll azokra a kísérletekre is, melyek akár villamos úton, akár másképpen az ellenkező eredményt: az esőfelhők elűzését és szép idő »csinálását« tűzték ki céljukul.

A közlekedést akadályozó köd ellen is sok mindent próbáltak már. Villamos töltésű víz-

cseppecskéket szórtak szét a levegőben, hogy maguk köré tömörítsék a ködpárákat és esővé változtassák. Felmerült az az ötlet, hogy a repülőtereket a talaj fűtésével ködtelenítsék. A fűtött talajrész felett a levegő felmelegszik, a párákicsapódás eltűnik, a köd feloszlik. Franciaországban és Angliában több helyen olajréteggel vonták be a folyókat, hogy a kipárolgás csökkentésével megnehezítsék a ködképződést. Némely esetben sikerről számolt be a krónika, de ez a kérdés sem nyert mindmáig végleges megoldást.

Máskor meg fordítva: a ködös, borús idő kívánatos, különösen tavasszal és ősszel, hogy éjjel a talaj tulságos lehülését s a növényzetre leselkedő fagyveszélyt elhárítsa. Ez már könnyebben keresztülvihető, különösen, ha nagy a légnyomás és csendes az időjárás. A megvédendő területn, pl. gyümölcsösökben, bő füstöt fejlesztő kemencéket állítanak fel, melyek nehéz füstje megüli a földeket s a kemencék melege is gátolja a lehülést. Voltak, akik hatalmas szellőzőgépekkel meleg levegőt fújtattak állandóan a gyümölcsfák fölé, így igyekezőn kellett hőmérsékleten tartani őket.

Nagy általánosságban azonban le kell szögeznünk azt a tényt, hogy a tudomány minden kísérlete, amivel erőszakosan próbált belenyulni az időjárás rendes menetébe, kudarcot vallott vagy csak óriási erőfeszítés árán, hatalmas költséggel megvásárolt s gyakorlatilag alig értékesíthető részletsikereket eredményezett. Nagyobb és kiterjedtebb területeken még nem sikerült az időjárást tartósan befolyásolni.

A korszerű gazda azonban még sincs teljesen kiszolgáltatva az időjárás rigolyáinak. Ha nagy a szárazság, korlátolt mértékben még mindig segíthet a bajon az esőzőgéppel, mely a szivattyúkkal nagy nyomás alatt belesajtott vizet hatalmas sugarakban szétpermetezi s aránylag nagy területen öntözi meg a növényzetet. De legtöbb eredményt a meglegházi tenyésztéssel érheti el, ahol a külvilágtól függetlenül, mesterséges uton teremthet olyan »éghajlati viszonyokat«, melyek a növények fejlődése és a termés szempontjából a legkedvezőbbek. A hiányzó napot villamoslámpák ibolyántúli sugarakban gazdag fényével pótolhatja, a kellő hőmérsékletet pedig a villamosáram jótékony melegével tartja fenn, akár a meglegház talajába ágyazott fűtőtestekkel, akár villamos uton hevített melegvíztároló kazán vagy más fűtőszervezet útján. Kísérletek során ismételtelen bebizonyult, hogy ezek a segédeszközök gyakran bámulatos mértékben siettetik a növények fejlődését. Sőt — villamos növénytermesztésről lévén szó — rájöttek arra is, hogy közvetlen villamos behajtással is siettetjük a növényi fejlődést. Ezt már régóta gyanították, de állítólag csak most sikerült megtalálni a dolog nyitját: a növényt szapora villamos rezgések hatásának kell ki-tenni.

Mindez azonban csak félmunka, rész siker. Egy többezerholdas birtokot utóvégre mégsem lehet üvegtető alá dugni, villanylámpákkal besugározni, esőzőgépekkel bepermetezni. Az ember egyelőre túrni kénytelen, hogy az időjárás kerekét minden erő és életek forrása, a Nap forgassa. A Nap melege mozgatja azokat a ropant légáramlatokat, melyek iránya, erőssége, tartóssága, előfordulása dönti el, hogy a Föld valamely részén milyen lesz az időjárás. Olyan hatalmas energiák játszanak itt tehát közre, melyekkel szemben ma még tehetetlenek vagyunk s ezért nincs is mit csodálkozni, hogy a tudomány foga beletörött ebbe a kemény dióba. Hogy is szegülhetnének ellent mai eszközeinkkel és erőforrásainkkal a napsugarak mérhetetlen erejének! Olyan ez, mintha cigarettapapirossal akarnók feltartóztatni az orkánt.

Ha olyan korlátlan energiaforrással rendelkezünk, mellyel óriási légtömegeket tudnánk felmelegíteni és áramlásra kényszeríteni, ha volna eszközünk akkora hőenergia fejlesztésére, amivel irányt szabhatnánk a szelek járásának, akkor nyilna csak módunk arra, hogy belekapaszkodva az időjárás kerekének küllőibe, tetszésünk szerint forgassuk azt.

Ha felszabadíthatnók az atomenergiát...

Csak a nagyharang és a pápai nuncius hiányoztak az eucharisztikus kongresszusról

Apró jegyzetek Odzsaci nagy napjáról

Ha azok a derék telepések, akik néhány száz évvel ezelőtt a török hordáktól taposott, kietlen, mocsaras vidéken verejtékes, de bizó arccal felépítették az első nádfödeles vályogviskókat, — ha ezek a sváb telepések egy napra felkelhettek volna sirjaikból, bizony alig hittek volna szemüknek. A szerény kis »Hocsak« ma már szorgalmas és tanult lakosságával, szabályos, aszfaltozott és kövezett utcáival, ragyogó házaival és szép középületeivel, iskoláival, párját ritkító gyárával, sporttelepével stb. feltornászta magát egy virágzó vidék gazdasági és kulturális centrumává s ezekben a napokban méltón lett színhelye egy országgraszáló, tizezreket megmozgató, szemet-leket gyönyörködtető eseménynek.

Nem véletlen, hogy Odzsaci éppen annak köszönheti ezeket a felejthetetlen szép napokat, amiben Odzsaci népe a legerősebb: a katolikus vallásnak. Tudvalevő, hogy Odzsaci lakossága kilencvenkilenc százalékban katolikus; temetője az egész vidéken vitathatalanul a legszebb, háromtornyú díszes temploma pedig szintén messze kimagaslik a szomszédos templomok közül: ezek ugyan külsőségek, de hitből és meggyőződésből fakadt külsőségek. Alig hihető, hogy akadjon még egy község, amelyben — a mai súlyos, gondterhelt időben — egyetlenegy család százezer dinárt ajánljon fel egy harangra, ahogy azt az odzsaci Krausz-család tette.

A nagy ünnepre hazajöttek egy-két napra mindnyájan azok az odzsaciak is, akiket a soruk idegenbe vetett. Zagrebtól Becskerekig, Budapesttől Brcskóig, a szélróza minden irányából jöttek a bennszülöttek, de voltak olyanok is, akik még messzebből jöttek, hogy együtt ünnepeljenek szép szülőfalujukkal. Otthon volt természetesen az odzsaci származású anpácák és papok nagyrésze is és az odzsaciak jóleső büszkeséggel állapították meg, hogy a kongresszus négy papja közül, akik mitrát hordtak, a fele Odzsaci szülöttje volt, t. i. Fátth Ferenc noviszadi és dr. Egerth Jakab apatini apátplébánosok. (Kivülük még csak egy bácskai apát van: Petrányi Ferenc sztaribecsei plébános.) Az odzsaci származású, életben levő katolikus papok száma tiz, ami a község hatezer lakosához viszonyítva igen szép szám. Az említett két apáton kívül van négy plébános: Schwerer Ferenc (Magyarország), Bászler István (Gara), Schwerer Jakab (Bacski Breg) és Titl György (Novi Vrbász); két hitoktató: Schneider Ferenc a kalcocai és Raible Ferenc a szuboticei főgimnáziumban; végül két káplán: Halmayer Mihály a szuboticei Teréz-plébánián és az ujmisés Hrubány Endre Kulán.

Az eucharisztikus kongresszusok megrendezését Budanovics Lajos püspök határozta el három évvel ezelőtt s azóta az elsőt meg is tartották már a püspök székhelyén, amit hivatalosan a szuboticei és bácskatolpai espereskerületek rendeztek. (Mert minden kongresszust két-két espereskerület rendez.) A második kongresszus színhelye eredetileg valamelyik tiszamenti város lett volna, de Odzsaci esperesplébánosa: Würtz Pál s az odzsaci hitközség oly készséggel és lelkesedéssel vállalták magukra a kongresszus idejének megrendezését, hogy az eredeti tervet megváltoztatták s a bácsi és palánkai espereskerületek kapták meg a kongresszust Odzsaci székhellyel.

Most már el lehet árulni, hogy még a múlt héten is veszélyben forogott a kongresszus megtartása. Most van éppen a legnagyobb munkaidő (most csépelik a buzát, amelynek ára 100 dinár!) s félő volt, hogy az amugyis nehéz viszonyok között aligha jön létre az a nyugodt, kedvező atmoszféra, amely szükséges előfeltétele egy ilyen nagyszabású ünnepségnek. Raible Ferenc, a kongresszus főrendezője, száz rendezőt akart beállítani a helybeli ifjúság tagjai közül, de a száz rendezői karszallagból hetven érintetlen maradt, csak harmincan vállalták a munkát. Az érdeklődés minden propaganda mellett

is lanyha volt, úgyhogy a rendezőség megkérte Budanovics püspököt, halasztaná el a kongresszust kedvezőbb időpontra, esetleg Szent Mihály napjára. Budanovics püspök azonban kitartott Nagyboldogasszony napja mellett s az a vége-láthatatlan tömeg, amely a kongresszuson résztvett, igazolta az ő optimizmusát.

Az első hírek természetesen túlzottak voltak, negyvenezer ember nem volt Odzsacin. Pontos kimutatást persze nem is lehet készíteni mert a résztvevőknek legfeljebb a fele váltotta meg a kongresszusi igazolványt, ami a számadás alapja volna. Hozzávetőleges becslés szerint vonaton hat-hétezer ember érkezett Odzsacira, egyéb járműveken és gyalog mintegy tizezer ember; az odzsaciak közül ezerhétszázán váltottak igazolványt, úgyhogy a sorfalat álló nézőkkel együtt körülbelül huszonkét-huszonötezerre tehető azoknak a száma, akik résztvettek a délutáni nagy körmeneten, amely három óra hosszúságú tartott. A körmeneten Parabus, Pr. Sv. Ivan és Palánka nem vett részt, mert a délutáni vonatokkal elutaztak, Apatin pedig eltévesztette az útvonalat, tévedésből kivált a tömegből, úgyhogy a körmenet eleje és vége között mintegy negyedórás szakadék támadt. Ettől az egyetlen egy szépséghibától eltekintve, minden a legsimább, legpéldásabb rendben, impozáns keretek között folyt le. Legtöbben a filipovóiak voltak, közel kétfélezen; legszebbek a bunyevác és szlovák lányok voltak festői ruhájukban; a leg-hatalmasabb benyomást pedig a körmenet vége keltette: a püspök az oltárszékséggel, negyven felszentelt paptól, hatvan klerikustól, hatvan apácától, fehérruhás lányoktól és lovasbandériumtól körülvéve. Minden útkeresztezésnél diadalkapuk, a tiszta, festékszágú házakon virággirlandok és lobogók, az ablakokban véges-véig virágok, szobrocskák, égő gyertyák és... jobbra-balra meghatott, boldog, könnyes szemek. Aki látta, sokáig nem fogja elfelejteni.

Odzsaci lakossága ismét tanúságot tett páratlan vendég szeretetéről. A meghívott, rokon és ismerős vendégeken kívül átlag minden házra még tíz-tizenöt alkalmi vendég jutott. Volt olyan parasztház is, amelynek fészerében, szalmán egy egész kis falu aludt. Ágyat, meleg ételt természetesen nem lehetett adni ennyi embernek; de ezen az éjszakán minden odzsaci házkapu nyitva volt, mindenki kereshetett, amíg helyet talált s az uccán csak az aludt, aki akart.

Württemberg esperesplébános, Schröder káplán és dr. Willmann Mátyás hitközségi elnökön kívül fel kell jegyezni még Treuer Ferenc községi bírót, Ertl István, Link Henrik és Schwerer Jakab gazdák neveit, akik fáradhatatlanok voltak a nagy nap előkészítésében. Meg kell említeni Schneider Antal kántortanítót is, aki óriási munkát végzett a hatalmas énekhar betanításával és vezényletével.

A nagyszámú szónokok közül természetesen azoknak volt a legnagyobb sikerük, akik német nyelven beszéltek, mert nekik volt a legnagyobb hallgatóságuk. De a többiek is mind igen szépen, szívhezszólóan beszéltek. A rendezőség, igen helyesen, előre kiosztotta minden szónoknak a gondolatkört, amelyről beszélnie kell s így nem fordult elő, hogy két szónok ugyanarról beszélt volna, ami különben ilyen alkalmakkor kikerülhetetlen.

Odzsacit csak az hangolta le, hogy a pápai nuncius az előzetes jelentés ellenére nem vett részt a kongresszuson s még inkább az, hogy a nagyharang nem szólalt meg.

A pénzt a harmincmázsás harangra, mint fentebb említettem, egy odzsaci gazda és felesége: Krausz Antal és Apollónia adták s a harangot a maribori Bühl-testvéreknek rendelték meg a kongresszus napjára. Ismeretes, hogy minden harangozásért, a hivatalos harangozáson kívül fizetni kell s az így befolyó összegek a templomot illetik. Krausz Antal és Apollónia

azzal feltétellel adták a százezer dinárt, hogy a nagyharangtól befolyó összeget a Szent Antal-pénztár kapja és jótékony célra fordítja. Ezzel tehát egészen újszerű, bankbukásoktól és valutaingadozásoktól független jótékony alapítványt létesítettek.

Csak hogy a harang nem készült el. A harang formáját tudvalevőleg a földben ássák ki, ebbe sütik az 1200°-ra hevített ércet; ámde az idej sok esőtől magas a talajvíz Szlovéniában s így kockázatos let volna formába önteni az ércet, amely felrobbanna, ha víz ér hozzá. Ez a kérés első, természetes magyarázata. A másik ok már aggasztóbb: a maribori Bühl-testvérek, akikkel az üzletet lekötötték, szétváltak; az egyik testvér megtartotta a harangöntő műhelyt, a másik testvér megtartotta a 80.000 dinár előleget, amelyet az odzsaci harangra kapott. Ezek után kérdés, hogy mikor készül el a harang, bár komoly aggodalomra — információk szerint — nincsen ok, mivel a Bühl-testvéreket mint korrekt, megbízható céget ismerik mindenfelé.

Azt azonban az odzsaciak sosem fogják megbocsájtani a Bühl testvéreknek, hogy a kongresszuson, amikor Odzsacin függött az egész katolikus társadalom szeme, csak a mostani harangok bugtak, kissé fájdalmasan, szegyenkezve és árván a harmincmázsás harang nélkül.

Blazsek Ferenc.

MINIATÜROK

1820 MILLIÓ EMBER LAKJA A FÖLDET

1929 év végével kitűnt, hogy a föld lakossága megháromszorozódott három évszázad alatt. 945 millió lakosával Ázsia a legnépesebb földrésze a világnak, amelyen most 1820 millió ember él. Magának Kinának a lakosságát 458 millióra becsülik, ami 20 millió huján anyyi, mint Európa lakóinak száma. Északamerika 162, Afrika 140, Délamerika 71, Ausztrália pedig 9 millió lakost számlál. 1650 táján 465 millió ember lakott csak a földön. Azóta Európa lakosai meghatszorosozódtak.

ELARVEREZETT TEMETŐ

Egy baranyai helységben idővel kicsinek bizonyult a temető. A község tanácsa tehát egy ingatlan átadásával más telket szerzett erre a célra. Elfelejtette azonban a telekkönyvi átírást. A kibővített temetőben aztán tovább folyt a halottak elföldelése. Közben azonban adóságokba keveredett a volt telektulajdonos s az eljárás során szabályszerűen árverés alá került a temető is. Amikor aztán kiderült a tévedés, a végrehajtó kérelmére az elmulasztott telekkönyvi átírást elvégezték.

OLTAR AZ ARUHAZBAN

Detroit város egyik nagy butorgyára a fiatal pároknak az áruházába való csábítására arra az ötletre jött, hogy áruházában kápolnát rendeztet be oltárral, amely rendelkezésére áll a házasulandóknak. A cég ingyen szolgáltatja a csokrot, a lakodalmi tortát, a zenét és ezenfelül még nászajándékot is ad a menyasszonynak.

FIATALÍTÁS EMBERI MIRIGYEKKEL

Dr. Lorenz Adolf tanár, a híres bécsi kutató a fiatalítás új módjáról ad hírt. A fiatalítás úgy történik, hogy az öreg férfit egy fiatal ember, az öreg nőt pedig egy fiatalasszony mirigyével kezelnek. Legkedvezőbb előfeltétel az operációra az, ha a mirigyszolgáltató ugyanazon vércsoporthoz tartozik, mint a fiatalítandó. Az operáció állítólag mindkét félre veszélytelen.

6561 SZAG VAN A VILÁGON

Ezt sütötte ki két amerikai tanár, Henderson és Crocker, a havardi egyetem tudósai. A probléma nem egészen egyszerű. Arról volt szó, hogy megállapítsák: az átlagember orra hány szagot különböztethet meg? A két tanár huzamos ideig foglalkozott kísérleti úton a kérdéssel s most eredménykép közlik, hogy az emberi orr pontosan 6561 különböző illatra reagál.

Sose vótam valami nagy barátyya a nagy vásállásoknak, de valamikő, amikő még négyekora ára vót a búzának, jobban belealapottam én is az ijesmibe. Ment is akkoriba úptre a vásállás! No, nem én nyosztettem akkoriba se az anynyukomat a bótba, hanem ő engem.

Mer az asszonyi nép, ha a fejibe vesz valamit, hát kiregnájja az emberbül ha csúnyán, ha szépen.

Hát akkorijába is fejibe vette az asszony, hogy ruha kék neki, mer mán nem rongyoskodik tovább. Igaz, hogy az almárium az ő gúnyáivá vót teli, dehát beszélhettem én!

Mer aszongya

— ha kenek szabad kocsmázni, firkáni, akő nekem meg szabad ötöszkönni, ruhászkonni.

Ráhattam. Má csak azé is, mer tuttam, hogy kácsa, pujka meg hummiegyásbu úgys van gyugott pize az asszonynak, hát így oszt engedéleztem, hogy vehet, amit akar. De azé csak velük mentem én is, mer mondom tán akkő maj mögygyává mén a kőtekezés.

Igenyest a Miteccik úr rőfősbótyyába mentünk.

A bót előtt odaszóllok még

— hallod e hé, nem leszsz ez a bót nagyon uras nekünk?

De akár csak petlőrijomot öntöttem vóna a tűzre, mer visszaszól az én párom, hogy aszongya

— hajja ke édes hékám, én se szóllok, ha a szalodába mén ked inni, pedig igen jó lenne kenek is csak a sarki zsidó bora! A káesapizbú meg én parancsolok amúgy is!

Avvá mán be is billent a bótba!

No, ami ott lett! Ahány siglajc csak vót abba a ménkü nagy bótba, mind oda! Oszť ahány vót, anynyifélekép monta az agygyonistent. Kivált egy ferdenyakú hajtogatta, hogy van neki szerencséje! Pedig nem nésztem ki belülle.

En epp csak hogy köszöntem, avvá csak nekitámaszkottam a pultnak, de leütetni mán nem lattam magam, mer mondom, hátha belát a bótba valaki, oszt mán oszt mégis röstelleném.

Dörzsöli a kezit a botos, hajlong, beszél, mongya feszt! De ojan sebesen járt a nyelve, hogy én még az elejít se érttettem a szavának, ő mán is a végít monta.

De az anynyukom nyelvjárásává epp őszsze paszszolt a beszégygye, oszt hogy én nem igen felelgettem, hát oda is pártót az asszonyhó, aki-nek meg anynyira kedvesztek, hogy még puha fenekű széket is attak alája.

Az asszony meg csak parancsót, hozzon hajja eszt, vagy oszt, de a Miteccik mingyán kétanynyit rakatott elejbe, mer mindenbű többfajját hozott.

Hát nem mondom, sok szép hummi van ott, ki babos, ki rúzsás, ki csikos. Valami hárman terigették a puldra elibénk, még engem is bizstattak, hogy fogjam meg minő finom fogás esik rajtuk, de én odaszótam

— fogja meg a rossz nyovoja! Nem kinyerem az ijen asszonyi hummi.

Mán egisz gyüpet selem vót a puldon! Még csak az Isten őrzötte, hogy nem vót selem. De azé csak mondom, ojan encsenbensen vackok vótak mégis.

Mán énrám is keztek terigetni, az asszony meg mán alig láccott ki a selmek alú!

De az én asszonyomnak esse jó, asse jó, csak válogati feszt, a Miteccik meg csak rakatytya a puldra, meg csak szedik le a pócrú furt.

Hát mán én rég kihajítottam vóna az asszonyt, ammä biztos! De az még hagygyán, hogy csak a botosnak parancsót, de a tetejibe még amikő megláta a suszttert, ahogy ment a bót előtt, kikajbát még annak is, hogy aszongya

— hajja-e mester úr, megvan e még az a fajta bőr, akit a keddi piacó parancsótam?

No mán erre oszt én is leráztam a selmet magamrú oszt odaszóllok

— a tized még csak meglehet, de az én képermrú aligha le nem gyün a bőr, ha enynyire belekeveree a vásállásba, mer lenyúzi a mester úr is, meg a Miteccik úr is!

De beszélhettem én, mer az én asszonyom még tovább lafatyol hogy aszongya

— de oszt ne kocsz börbü legyen ám, hanem zsebróbú!

Erre mán odaállok én is az asszony elejbe, mondom

— hallod e hékám! Ne killógygy a kirelajzumodat! Hát mit akarsz te? Nem elég zsebre mén a ruhavásállás, még a cipő is zsebre menynyen! Ha nekem jó a marhabörbű való lábbeli, akkő te se kinyeskegygy! Mer a marhabör leg-

alább bőr, mer állatrú húzik le, de se kocsz, se zsebró nevű állatrú nem tucc semmit!

Tettem csak magam az asszony előtt, mindha nem tunnám, pedig értem én mind a két kiszöllást, mer hogy közös vótam valamikő, ragatt rám valami a német szóbú, oszt jó emlékszek, hogy nekem is monta ennéhányszó a kapitány úr Donner, hogy aszongya

— du oksz!

Ami arra gyün ki, hogy — képen váglak te marha!

Mondom, kiérttettem mingyá, hogy a kocsz az marhabör. A zsebrót meg Pesten lattam valamikő az állatkertbe, ojan hosszúnyakú tarka csikófurma jószág.

No, hogy a kemény szóra az asszony is cihelődni kezdett, odanésztem mit választott ki. Hát bátyaság, akar a pókhálló.

Mondom

— hát emmeg mi a nyovojának? Hiszen ha egygyet sóhajtasz mán is kireped a mejjedden ez a vacak!

Aszongya a Miteccik felesége, mer az is begyütt mán

— de gazduram kérem, nem vacak ez, hanem kepdesi!

Mondom

— kapdosi a nyovoja, de nem én! Meg kapdosi az ijen asszonynépsig e, mer mán látom csupa cifraság az egisz bót! De nem tom valami jó gatyának való kelméje van e?

No megest mind a hatan ugranak a pócokra, oszt rakják!

Mondom

— nono, csak magamnak akarok, nem a fēfalunak!

Avvá az anynyukká kiválsztottam a legrendesebbet.

Mikó oszt fizetek, nem lett elég a piz. Még adósság is maratt. De a Miteccik feszt erőttette, hogy aszongya nem baj, bár miné több kigazda tartozna neki. Nem tom azúta megmaratt e még a kívánsága mellett?

Szidom oszt az asszonyt, hogy mi a nehissiget vett ezé a sok pizé? De mutatí a esomajját, hát bátyaság fele akkora se vót, mind akibe az én gatyámnak való vásznat pakóták! Oszť mégis nyóccó anynyiba gyüött.

Pedig a gatyá még most is megvan, a kepdesibű meg kis ubonyt vartak mán rég a Mihálkának.

Maratam tiszteletel

Mihál bácsi

Történetek a régi színészvilágból

A világháború a színészvilágot is alapjában rendítette meg, súlyos ékeket vert bele, szétzilálta, deformálta, — a szomorú és mulatságos történetek egész tárházát vetette fölszínre, amelyek mint intenzív élmények rögződtek meg a régi színész-lelkében. — Amikor tehát a régi színészvilág apró történetkeit s a magam élményeit írom, visszaemlékezéseim közé iktatom és felelevenítem egy „világháborús színészkatona“ hadicselejtnek néhány kődbevesző, derűs epizódját.

Kabaré a becskerekeli legelőn (A népszerűség átká)

1915-ben mint népfőlkelő infanterista bevonultam Becskerekre a 29-ik gyalogezredhez kiképzésre. Igen nagy pacifista voltam, sehogysém tudtam megbarátkozni a háború és a bevonulás tényével. Teljesígtelen, rossz katonanyag voltam, félszeg és tragikomikus jelenség, amint operettszerű, összekapkodott bakamundéromban, rosszkedvűen és szörnyű pesszimista hangulatban felültem a becskerekeli vonatra.

A „Tatárjárás“ című operettben van egy lehetetlen, groteszk tartalékos hadnagy figura, — a Wallerstein. Bevonulásom előtt ez a Wallerstein volt egyik legsikerültebb és legkedvesebb szerepem. Talán ennek a Wallersteinnek a mentálitása szívódott belém annyira, hogy mint háborús katona akaratlan és önkénytelen Wallersteinre valóságos vázolt „doppelgengerje“ lett belőlem.

Az első napon a szadista hajlamu, intelligencia gyűlölő, román törzsörmeister nullás géppel „csak azért is“ lenyiratta gondör művészfürtjeimet. Borítékba csomagolva hazaküldtem édesanyámnak, ezzel is dokumentálni akarván antinilitarista és pacifista érzelmeimet.

Következett a maródivízió. A példátlanul szigorú katonarvos dienstauglichnak minősített és nem ismerte el szívidegességemet. A déli órákban a századiroda udvarában felsorakoztunk tizen, tizenötön, mind dienstauglich-szimulánsok és vártuk a rapportot, a büntetést. Drukkolva álltam a glédában a parasztemberek között. Siralmas, szük katonabluzom csuklóján sárga „intelligenciaperlit“ rikoltozott, zöld kamásnába bujtatott lötyögő bricseszem és homlokba eső „szürke sapkám ismét Wallersteint juttatta eszembe. Havazni kezdett. Orrom kék, fülem bordó színbe játszott a hidegtől, de a rapportvezető altiszt még az orromat sem engedte megtörölni, mert előírásos, panoptikumszerű merevséggel kellett várakozni a századkapitányra.

Végre pont délben felhangzott a századiroda felől a kapitány energikus basszus hangja. A „dienstauglichok“ glédája megremegett. Karakasevics volt a századkapitányunk, Szubotica egykori (háború utáni) rendőrfőkapitánya. Rettegtünk föle. Rendkívül szigorú, de ideálisan igazságos följelölő volt. Lenyűgöző, kemény nézése, pattogó, eles beszédmodora félelmetessé tették a szegény infanterista előtt. Főhadnagynak kíséretében végigment a glédánk előtt, összeszédült egy pár embert, néhány pofont osztott szét. Amikor hozzám ér, fagyos gunnyal végignéz rajtam és észreveszi kabátujjaimon az „intelligenciaperlit“. Némétül beszélt hozzám:

— Hm... egy intelligens ember... mi a foglalkozása?

— Színész.

— Miféle színész?

— Komikus.

A százados sötétbarna, markáns arcán enyhe mosoly villant végig. — Ugyanis: a színészeket a világháborúban itthon is, a fronton is, mindenütt kedvelték és protezsálták. Minél több bajt és bánatot hozott a háború, annál jobban megbecsülték őket, mert a jókedv és nevetés akkor különös jótétemény volt.

— Tehát komikus?!... Ein Schpassmacher! — folytatta a kapitány s odafordul Lányi főhadnagynak, aki békében banktisztviselő volt Szuboticián s engem az 1911-es színi évadból igen jól ismert.

— Tényleg színész ez az ember? — kételkedik meg a kapitány.

— Igen láttam őt játszani. Ein guter Komiker — feleli Lányi főhadnagynak.

Karakasevics most már félszigorral fordul felém:

— Maga ki fog menni a frontra... egy táblát akasztunk a nyakába ezzel a felírással:

— Nicht schiessen... ein Schpassmacher! — (Egy tréfacsínáló... kimérendő!) — Majd keményebb hangon hozzátette:

— Egyébként megbüntetem a mai maródivíziót és holnap a gyakorlótéren előadást fog tartani. Azaz! tréfásan belémbökött ezüstfejes, rövid lovagló-pálcajával és ellépett.

Repesett a szívem: boldog voltam, hogy így usztam meg a rettegett rapportot.

Másnap delelőtt, — ragyogó, napsugaras februári nap volt, — úgy 11 óra után sippelzések harsannak fel a nagy mezőség különböző oldalairól. — látom, hogy a munka abbamarad s a mi századunk felé gyülekeznek az összes gyakorlatozó századok. Most egy altiszt hozzám lép és közli velem Lányi főhadnagynak üzenetét: „Készülni az előadásra!“ — Eddig azt hittem, hogy a tegnapi parancs talán mégsem volt egészen komoly dolog és esetleg már elfelejtették. De most láttam a, előkészületeket. Körülbelül 5-600 főnyi legénység gyülekezett egy hatalmas körbe. Ebben a körben táboriszekeken és rőzsekezegeken elhelyezkedett Karakasevics kapitány a tisztekkel.

Hasonló közönség előtt még sohasem léptem fel és most a szó szoros értelmében gyöttrő lámpaláz fogott el. Jól tudtam, hogy itt forog kockán a további sorsom és jólétem. Ha jól fogok produkálni talán 1 óra múlva népszerű ember leszek és ezáltal ki tudok csikarni olyan előmőket, amelyek további katonaéletemet egyelőre elviselhetőbbé teszik.

Összeszedtem tehát minden lelekjeleneget, tudásomat és energiámat, — kiálltam az őriási embergyűrű közepére s harsogó, merész hangon előadtam kabaré műsorom legmulatságosabb és legrészesebb számait. Egy kiesít tulozva, egy hiesít aláhozva, a műsor végét pedig, a legénységre mint karzati publikumra való tekintettel, alaposan megspékelve egy pár nem egészen fehér, de annál zsírosabb adomával.

A kapitány valami furesa, tigrisszerű vesoritással mosolygott, — a tisztek díszkrónen nevettek, a legénység — a nagyközönség önfelédten röhögött és a sikamlós részleteknél ujjongva taszították egymást, — hátul pedig, egy falusi gányó elragadtatásában többször is felkiáltott: Anye... „Az anyját neki!“

Az előadás végén, a kopár mezőkön percekig visszhangzott, zúgott a taps, amelybe most Becskerek felől belekondult a déli harangszó.

Soha, soha ilyen közvetlen, hálás és lelkes publikummal nem álltam szembe még. Napokig tárgyalták a kabaréelőadást. Újjal mutogattak rám az utcákon:

Az egyik magyar: — „Ahun a muzieimbör!“

A másik magyar: — „Nem muzieimbör az, hanem ügyész“. Ez a katona ugyanis a „színész“ szót ügyésznek értette és ezután konokul „ügyész ur“ nak szólított.

Megindult tehát a népszerűségi lavina és boldogan sütköztem a népszerűség áldásos melegében. Rögön külön lakást vehettem ki magamnak, Fővárosba jártam, permanens kimaradási engedélyt kaptam és a tisztek, valamint az altisztek primadonnáimnak, vagy sportesíllagoknak kijáró tisztelettel kezelték.

A századkonyhában pedig ez történt:

A kabaré után, a másnapi délelednél szerényen megállók bádoggcsajkával a joviális, kövér, szerb szakács előtt. Szurósan a szemem közé néz, rámosmer s vigyorogva kérdi:

— Ti szí cirkuszi csövek?

— Dá.

— Stá volos?

— Zsigerica.

— Eto ti... zsderaj! — és nevetve egy hatalmas marhamáj darabot markol föl és belevágja levestel fel csajkámba. A forró lé kifröcsesent a szemembe és önkéntelen egy kis grimaszt csináltam. A szakács már a hasát fogta nevetésben:

— I Bog te sztvorijo za klova! (az Isten is bohócna teremtett!)

Valamelyik csunya, esős napon, amikor a gyakorlótéren a ragadós sárban plenker-gyakorlatokat végeztünk s a „szaladásokban“ kinosan elmaradtam, — fiatal, lányosképtű zászlósnak megsajnál és felhívott a sorból:

— Mavesz ur... maradjon csak velem, — le-

oldja kardját s hogy a foglalkoztatás látszatát keltse, a markomba nyomja: „Hozza csak utánam“. Így sétálgattam vele egész délelőtt, miközben előtünk a század gyakorlatozott. Csevegtünk. A kis zászlós naiv és mohó kíváncsisággal érdeklődött a színésznek rejtelmes, intim világa felől. Persze, én, hogy kihuzzam az időt és megháláljam a fölmentést, tulzott erotikával esetelve, tücsköt bogarat összhordtam a színésznek magánéletéről. A kis zászlós kéjesen élvezte a színdus előadást, én pedig megszabadultam egy fél napi gyakorlatozás összes gyötrelmeitől.

Később, a sikereken felbátorodva, kibővíttem és felfrissítettem műsoromat. Utánozni kezdtem a tisztek és altisztek beszédmodozát, mozdulatait, szokásait, vagy félszeg, nevetető modorosságait. Ez is igen szép sikert értem el. — Ha egy új tiszte érkezett a századhoz, az egyik őrmester mint egy Barnumbeli csodabogarat azonnal előállított és bemutatott aztán erélyesen kiadta a parancsot: „Vortragen!... Előadni!“ — És én már gépiesen, mint valami automata, naponta vagy huszszor utánoztam a feljebbvalóimat.

De a népszerűség lassanként terhessé vált s rájöttem a népszerűség átkára.

Egyik éjjel ugynevezett őrségi szolgálatban voltam. Beállítottak egy rombadólt lakatlan ház, gazdal fölvért, kopár udvarába, amelynek végében egy üres hambár szomorkodott. Fegyvert nyomtak a kezembe s az üres hambárt őriztem egész éjjel (hogy miért, még ma sem tudom!) — Éjjel után tántorogva megáll előttem a még józán állapotban is rosszindulatú inspekción, román törzsörmeister. Kegyetlenül megráz, arcomba nyálaz és szörnyű pállakagózt lehel belém. Vigyorogva ordítja: — Herr Szauspieler... Vortragen... Komédia csinálni?... És a kísérteties, holdfényes udvarban, éjjel után, szemben az állatlan részeg, gonosz őrmesterrel, majdnem sírva, egy triviális Gassenhauert kezdtem énekelni. Az őrmester a kuplétemre dülöngélve táncolt, majd meghatva ráborult, hogy majd összeroskadtam és két förtelmes csókot nyomott az arcomra.

Egyszer vasárnap delután, valamelyik melléuccában baktatva észrevettem, hogy a tuloldalon peclesen közeledik századunk cigánykáplárja. Vasárnapi díszbe bujt, az urrá vedlett cigányok jellemző húságával. Villogó, fehér keztüjénél csak a szem villogott jobban és a kegyetlenül kipomádított, fölpödört bajusza. Nem volt egyedül. Mellette kacarászott, kikeményített „széles ünneplőbe öltözött, szerecsikával kifestett cselédabájja. A káplár hiúz szeme észrevett, megáll és odaszól hangosan a cselédlánynak:

— Ide süss Rozi... mutatok neked valamit és energikusan átint hozzám:

— Zu mir!...

Persze gyorsan átmentem és tisztelegtem. A káplár most leirhatatlan göggel rámivalt:

— Hogy beszél a főhadnagyn ur? — Leutánoztam.

— Hát a zászlós ur? — Leutánoztam.

— Hogy tesz a törzsörmeister, amikor részeg? — Leutánoztam.

— Hát a sváb cugsfürer? — Leutánoztam.

Majommódra, dühösen, gyorsan és sötét keserőséggel mókáztam, mint egy óvodásgyerek, akit a hiú szülők erőszakkal kiállítanak a vendégek elé versikélni. S mialatt a káplár dirigált, fogcsikorgatva átkoztam magamban Farao minden ivadékaikat és vártam valami váratlan nagy földrengésre. Végre, amikor már a járókelők az uccai produkcióra tolakodva összeverődtek és Rozi, a cselédlánny szédült már a nevetéstől, — a káplár diadalmasan, fölényes mosolygással megveregette a vállamat:

— Abtreten! — és kegyesen elbocsájtott.

Igy jutottam el a gyakorlótéri kabaréelőadásra keresztül a népszerűség ormára, hogy ott megjeljem a népszerűség átkának keserű piluláit is.

Deák Kornél

Az ok

—Maga megrögzött iszákossággal van vádolva. Mit tud mentségére fölhozni?

— A megrögzött szomjuságomat, bíró ur.

Érthetetlen

— Hát ez rémes! Annyi az adósságod, hogy ezt már meg se lehet érteni.

— Persze, hogy nem érte senki, hogyan lehet annak adóssága, akinek ilyen gazdag nagybácsija van!

Nagy zenészek, kik nem értik egymást

Heine azt mondja egy helyt, hogy a zenéről tulajdonképpen csak egy módon lehet helyesen vitatkozni, úgy, hogy egy társas asztalnál két zenebarát vitatkozott Bellini, illetve Rossini fölényéről. Nem elméleti tétellekkel harcoltak kedvenceik mellett, hanem tényeket vittek a vitába: a Bellini-rajongó a Normának egyik dallamát harsogta, mire a Rossini-barát a Tell Vilmos áriarészletével tromfolta le és így tovább. Heine anekdotája szellemes paradoxon. De ha nem óhajtanók nélkülözni a komoly zenekritika értékes termékeit, melyekkel számos művészi érzéket és esztétikai tudást egyesítő kitűnő szellem a nagy zenei alkotások megértő élvezésének útját egyengeti, mégis: gyakran sóhajtván kívánjuk, bárcsak inkább tényekre szorítkozva a sok hiábavaló lecségs helyett a zenekritika is.

Az ember azt hinné, hogy túl a dilettáns alkritikusok zavaros dolgozatain és túl bizonyos dogmatikus szempontokból ítélő és emiatt elfogult szakemberek ítéletén, van egy fórum, mely zenekritikai kérdésekben minden bizalmas megérdemel és ez: a korabeli és későbbi alkotó zenészek véleménye. Fájdalmas tévedés! Vannak ugyan a nagy zeneszerzők közt is igazi hivatott kritikusok: idegen, sőt saját művészi alkatuktól merőben eltérő művészi egyéniségeknek megértői és igazságos méltánylói. De ezekkel ellentétben mennyi tévítéssel, mennyi — szinte a rosszhiszeműség látszatával ható — félreértéssel, vak értelmetlenséggel találkozunk ebben a legválasztékosabb társaságban is! Erre adunk a következőkben néhány mulatságosan jellemző példát.

Csajkovszki és Brahms

Csajkovszki „Egy zenész emlékei” című munkájában arról beszél, hogy Schumann mily lelkesen állott sorompóba a fiatal Brahms művészetéért. (Minden zenebarát ismeri Schumannnak „Uj utak” című nagyszerű irását, melyben oly tüzes lelkesedéssel fedezi fel a szárnyát bontogató Brahmsot.) Csajkovszki Schumann cikkével kapcsolatban megjegyzi, hogy „nagy művészeknek ritkán van csalhatatlan kritikai ösztönük, sőt érthetetlenül elnézőek művésztársaik irányában”. Erre az „elnézésre” aztán Csajkovszki maga cáfol rá fényesen, mikor így folytatja: „Az idő megmutatta, hogy Brahms nem igazolta azokat a reményeket, melyeket Schumann és utána az egész német zenevilág hozzá fűzött. Brahms megmaradt olyan komponistának, amilyeneket a német iskola tucatszámra termelt. Folyamatosan, ügyesen, tisztán ír, de egyéni önállóság minden nyoma nélkül: klasszikus témáknak végtelen változataiban merül ki”. (1) Milyen furcsán hangzik ez az ítélet épen most, amikor az egész zenei világ Brahms születése századik évfordulóját ünnepli — és amikor, határozottan, nem kevesen vagyunk, akik még mindig új meg új szépségeket fedezünk fel az akaratos egyéniségű német mester férfias művészetében és akikre a napjainkban Sztravinszki által oly rendkívül sokra becsült Csajkovszkinak tündöklése bizonyos mértékben már fakult benyomást tesz.

Sokak számára érthetetlen lesz Csajkovszkinak Verdiről való véleménye is. A kitűnő orosz zeneköltő az Aida melódikáját mesterkelten eredetinek látja, az operában erős Wagner hatást fedez fel és fájjalja azt a káros befolyást, melyet az esztétikai tekintetben oly igénytelen olasz publikum Verdire gyakorolt. „Mi lett volna Verdiből, ha fiatal éveiben, mikor az alkotóerő még bőven buzdott benne, elérte volna azt az érettséget, melyet most (Aidában) mutat.”

Brahms és Bruckner

Brahms sem volt igazságosabb Csajkovszkinál. A legmegdöbbentőbb Bruckner-ről vallott nézete, arról a Bruckner-ről, kit ma a szimfónia terén Beethoven és Schubert legnagyobb örökösének, e műfaj hatalmas továbbfejlesztőjének tartunk és akit Wagner meztelt a három nagy „B” egyikének (Bach, Beethoven, Bruckner). Brahms ezt mondja róla: „Nála minden csinált, a fektált, semmi sem természetes... Sejtelmén sincs a zenei következeteségről, fogalma sincs a rendes zenei építésről... Bruckner-nél csak svindliről van szó, mely egy-két év múlva halott lesz és el lesz felejtve... Hát azt hiszi (Brahms Specht Richárdhoz, a kiváló zeneörténészhez és esztétikushoz beszél), hogy van ember, aki ebben az éretlen tömegben bármit is megértene ezekből a szimfóniai óriáskigyókból?... Hogy Bruckner művei halhatatlanok volnának vagy pláne szimfóniák? Ne óséses dolog!”

Halljuk, mit mond viszont Hugo Wolf, a páratlan dalköltő, aki egy ideig hivatásos zenekritikus is volt, Brahms utolsó szimfóniájáról. „Brahms alkotása ugyan sohasem tudott felülemelkedni a közepszerűség, mégis olyan sivárság, üresség és alamusziaság, amilyen az E-moll szimfóniában uralkodik, egyetlen művében sem mutatkozott ily ijesztő módon”.

Bach és Händel, Bach és fiai

Az említett három nagy „B” elsőjének, Bachnak is kijutott a zenei kortársak közönyéből és méltánytalanságából.

Arról nem is szólva, hogy a Maté passzióknak, mely nélkül a világzene épületét el sem tudjuk képzelni, száz évig ismeretlenül, kinyomtatlanul, előadatlanul kellett hevernie, míg két lelkes ifju, Mendelssohn Felix és Devrient, a színész, keresztülvitték az első előadást Berlinben... A nagy Sebestyént saját fiai: az új utakat törő Philipp Emanuel és Frielmann Bach, nem nevezték másképp, mint „öreg parókának”. Bach nagy tisztelője volt Haendelnek és egyszer irásban személyes összejövetelt indítványozott neki. Haendel még válszra sem méltatja ezt a kívánságot. Haendel, a türelmetlen, az ifju Gluckról azt mondja, hogy annyit ért a kontrapunkthoz, mint az ő (Haendel) szakácsa. De maga a szelid, csupa jóindulat Haydn Beethoven, az ő nagy tisztelőjét csipősen „Nagy Mogolnak” ne ezi és kijelenti, hogy a Leonóra nyitányból egy hangot sem értett meg...

Schubert és Weber

Schubertet epésnek senki sem mondhatja. „A tetet öltött zene-isten”, ahogy Bülow nevezi, egész rövid és inséges életében úgy áll előttünk, mint a jókedélyű, kissé könnyelmű osztrák „Gutmütigkeit”-nak típusa, mint a zseniális bohém jahogy ma mondják. De hallgassuk meg véleményét Weberről. Ha nem is olyan vérmesen dühös kritikájában, mint Grillparzer, aki Weber „Euryanthe” című operájáról azt mondja, hogy ez a mű „csak bolondoknak, hülyéknek, tudósoknak, utonállóknak vagy orgyilkosoknak tetszetik”, ítélete mégis szigorúan hangzik: „Ez nem zene, ez nem finálé, ez nem rendes formájú együttes... helves kidolgozásnak nyomát sem találjuk és mikor Weber zeneileg tudósoknak akar feltűnni, azonnal meglátszik, hogy egy sarlatánnak iskolájába járt... van tehetsége, de nincs komoly alapja... mindig csak a hatást vadássza”. Ez a kritika veszélyesen emlékeztet arra, amit Zingarelli, a nápolyi zeneintézet igazgatója, annak idején Mozartól mondott: „Nem volt tehetség nélkül való, csak rövidebb ideig élt, semhogy tehetségét

kellőképpen kifejlesztette volna”. (1) Weberről beszélve, megemlítjük, hogy a nagy romantikus teljesen értetlenül és rosszallólag állott Beethoven kilencedik szimfóniájával szemben, amint ezt Webernek egyébként oly vonzó zenei írásaiban olvashatjuk.

Wagner és Berlioz

Azt lehetne hinni, hogy a modern zene két atyamestere jól megértették egymást. Merész újító mint a kettő: „uj idők dalainak” éneklői, megalkuvást nem ismerő fanatikusai művészi meggyőződésüknek, harcoló, heróikus művésztipusok mindketten — és mégis, vagy tán épp ezért: hogy felre ismerjék egymást!

Hogy Wagner, aki már Berlioz sok művéről a legnagyobb elismeréssel beszélt és egyébként is barát, érdeklődéssel volt a nagy francia iránt, — mégis mennyire félreismerte Berlioz tehetségének lényegét, bizonyítja az a kijelentése, hogy „Berlioz szellemének teljes érvényesülésére nem volna másra szüksége, mint egy jó operaszövegre és egy jó színpadra”.

Tekintetbe véve ezeket a művészi és emberi kapcsolatokat, egyenesen elképesztő Berlioznak az a Tannhauserre vonatkozó megjegyzése: „Wagner”, írja Berlioz 1861-ben fiának, „a Grand Opera énekesit, énekesnőt, zenekart és énekkarát kecskékké változtatja át... Nem fogok írni Tannhauserrel... Wagner nyilván bolond. Örületben fog meghalni”. És az előadás után szinte kárörömmel: „...Milyen nevetési viharok! A párizsiak egészen más színben mutatták magukat tegnap: nevettek a rossz zenei stíluson, nevettek a kóklerekedő hangszerezés gyerekes csintévésein, nevettek egy oboaszólam naivitásán, szóval: végre megértették, hogy a zenében is van stílus”.

Amegne nértésnek, félreismerésnek ezt kis füzérét még számos pompás csodavirággal, inkább esodabogárral lehetne kibővíteni. Wagner és Mendelssohn, Wagner és Verdi viszonyáról kellene beszélni, Gounodról, ki César Franck szimfóniájának előadásáról tüntető ajtóbecsapással távozott pályából (a jelenet különben megisméltetőt Lehár Vig özvegyének párizsi bemutatóján, amikor Lecocq, a könnyed zene utolsó nagy mestere, nem bírta végighallgatni a sikeres bécsi operettet).

Keves az alkotó zenészek közt az olyan előkelően jóindulatú művész, mint a nemes Verdi vagy az olyan elfogulatlan, egyetemes megértőképességgel és elismerő készséggel bíró kritikus, mint Schumann. Az igaz alkotónak bizonyos mértékben joga is van ahhoz, hogy igazságtalan legyen. Saját művészi egyéniségének márványfalai bástyázak körül és gyakran elzárják előle a szabad kilátást. Ítélete löbbnyire saját magára nézve jellemzőbb, mint a megítélre. Anynyi bizonyos, hogy minden megértő, finom és csalhatatlan ítélőképesség az emberek csak két fajtájának jutott: az igaz, megértő ösztönnel és nagy kulturával bíró sznoboknak, kik állandóan attól rettegnek, hogy valahonnan lemaradhatnának.

Családi kör

- Mamuskám, hírdetést tettem közé, hogy érdekes ismeretségre tegyek szert.
- Nem szégyenled magad, te buta liba? És választott rá valaki?
- Igen... A papa.

Házasságfog

- Mi a kettős házasság büntetése?
- Két anyós.

Csípősen

- Rémes álmom volt! Azt álmodtam, hogy rántámadtak azok a vadállatok, amelyekből a bundám készült.
- No és te megijedsz egy pár nyultól?

Toby

Toby kutya volt; nagy, nehézsontu állat. Nem tartozott semmiféle fajtához. Se vadász-kutya, se pásztorkutya, egyáltalán semmi, aminek hasznát látta volna az ember. Még mint verekedő se vált be, nyers, robusztus külsejét meghazudtolva; inkább félős természet volt. Más kutyáknak — még a legkisebbeknek is — rendszerint kitért az utjukból, mikor azoknak kedvük szottyant verekedni.

Toby gazdája kovács volt, aki úgy kereste a kenyerét, hogy vasuti építkezéseknél vállalt munkát. És mert a kovácsnak nem volt sehol sokáig maradása, Toby otthona is napról-napra változott.

Történetünk idejé: West-Wyomingban laktak, ahol lecsapolási munkák folytak. A kubicosokon és a kovácson kívül még néhány család apa is lakott itt, benszülöttek, akik szekerestől elszegődtek és akik családjukkal külön sátrakban laktak. Persze, minden családnak volt legalább egy kutyája, úgyhogy Tobynak akadt társasága bőven.

1907 telén történt. A hó és a nagy hideg késleltették a munkát ezen a magaslati terepen. A telep közelében kiéhezett állatsordák, tolvaj farkasok és vadkutyák ólálkodtak. Éjszakánként gyakran áttörték a szénakazlat körülvéző drótsövényt is. A benszülöttek éjszakára bezárták kutyáikat, mióta egyik-másik a sötétségben eltűnt. Egyedül Toby csatangolt rendületlenül a veszélyes éjszakákon csakugy, mint azelőtt. — Toby a semmirekellő, amint a többi kutyatulajdonos elnevezte.

A kovácson kívül senki se tudott mit kezdeni a nagy, erős, de ijedős és gyáva kutyával. Ha néhanapján kijött a csapásra, a férfiak azal szórakoztak, hogy ráuszították a nálánál kisebb kutyákat. Ilyenkor egyszer-mászor méltó ságteljesen továbbvonult, legtöbbször azonban ész nélkül hordta az irháját, míg a kovácsmihelyt el nem érte.

Egy éjszaka szörnyű riadalom támadt a szénakazalnál, aminek a kerítését éppen rendbehozta a kovács. Az előmunkás berohant a sátorba és lélekszakadva jelentette, hogy az állatai kiszabadultak a szénába. A sátor lakói a kovácsal és Tobyyal az élükön kiszaladtak, hogy elűzzék az állatokat. A szénának nagy ára volt ezen a télen és messziről kellett szállítani. És szegény öreg Tobyt, akinek a marhákról nyilván még kevesebb fogalma volt, mint bármi másról, a gazdája — az egyetlen ember, akinek engedelmeskedett — rájuk uszította. A kutya engedelmeskedett és csakhamar fölhangzott dühös basszusa.

Az állatok ijedten menekültek. Toby pedig könnyen szereshető babérok reményében dühösen követte őket és rekedt ugatása messze visszahangzott a telepen. Valóban könnyűnek látszott a dolog, olyan könnyűnek, hogy Toby, akinek a győzelem valami egész szokatlan ujdonság volt, nagyzási mániába esett és megkapta az egyik tehén lábát. A tehén persze kiszabadult és derekas ütést mért üldözője orrára. A kutya ordítása tulkiabálta a menekülő állatok lármafáját. A csendes éjszakában iszonyu vonítással rohant vissza gazdájához.

Ez az esemény Toby tekintélyét végérvényesen tönkretette. Még azok is, akik nem akarták elítélni a többi kutyával való magatartása miatt, ezek után menthetetlenül gyávanak bélyegezték. És ettől a naptól fogva nem mulasztottak el semmi alkalmat, hogy bosszuságukat éreztessék vele.

Egy csikorgó hideg februári éjszaka vendéget kaptunk. A tomboló hóvihárban egy kis macska lopakodott a fehér sivatagon keresztül, hogy a telepen védelmet találjon. A koromfekete, kicsiny, de teljesen kifejlett állatka tartózkodási helyéül az istállót választotta, mint a telep egyetlen meleg és emberektől mentes zugát.

A kocsisok csodálkoztak. Honnan a csodából került ide a kis jövevény? A legközelebbi birtok féltucat mérföldnyire volt és köröskörül a síkságon csak úgy nyízsögtek a vadállatok. A kocsisok versenyre keltek, hogy a macska barátságát megnyerjék, étellel és itallal kedveskedtek neki, de megfogni nem tudták.

Ennek oka kétségkívül a sok kutya volt, akik gazdájukat az istállóba is elkísérték. A macska félénkségének a másik oka valószínűleg abban rejlett, hogy már régóta nem élt emberek közelében és a vadonban biztosan veszedelmes kalandokat élt át. Tény az, hogy semmiképpen nem lehetett megfogni és az emberek és kutyák érdeklődése lassanként alább hagyott.

Az egyetlen, aki nem adta föl a reményt, hogy a magányos kis cica barátságát megnyerje, Toby volt, a nagy, vaskos, ijedős Toby, aki a sok kutyatestvér mellett oly nagyon egyedül volt. A macska persze nagyon félt a mérges kutyától és mindig messzire elfutott, mihelyt az megjelent. De Toby vonzalma jeléül szorgalmasan csóválta lompos farkát és várt, várt hasztalanul, hogy a cica visszajöjjön.

A kutya láthatólag fejébe vette a kis cirnos meghódítását és ebből nem akart engedni. Látogatásai egyre gyakoribbak és hosszabbak lettek. Néha órák hosszat ott hasalt elnyulva és barátságos szemeket meresztett a cicára. Soha nem látszott fáradtnak vagy reményvesztettnek.

Toby gazdája nagy állatbarát volt, bizonynyal ezzel magyarázható Toby iránti ragaszkodása. És mert a macska még mindig nem mutatott hajlandóságot tárgyalásba bocsátkozni és a szakács sátorát fölkeresni és inkább maga szerezte meg táplálékát, — fiatal nyulakat fogdosott a sűrűben, ami elég veszélyes szórakozás volt — az emberséges kovács maga kezdett maradékokat hordani neki.

Toby kétségkívül észrevette ezt és nemsokára a kovács nyugodtan alhatott: a kis vadóc tápláléka biztosítva volt. Toby mindent elcsent, amihez hozzáfért és elcipelte. És mikor a szakács rájött a turpisságra, Toby megtagadta természetét és vadul üldözte a tengeri nyulakat a pusztában. Megerőltető dolog volt ez a nehézkes kutyának, de mégis megszerezte a macska eleségét.

Hogy a cirnos észrevette-e Toby önfeláldozó hősiességét? Hát ki-ki higgye, ami jól esik neki! Minden állat ragaszkodik ahhoz, aki táplálja és bizonyára nem lényeges, hogy az adakozó ember-e vagy állat. A kutya mindenesetre oly hűen és kitartóan fáradozott érdekében, hogy már hiányzott a macskának, ha távol volt és nemsokára már együtt lakmározta föl, amit a kutya összelopkodott vagy zsákmányolt.

Néhány hét leforgása alatt megható és páratlan barátság fejlődött ki kettőjük között. A dolog természeténél fogva Toby volt az, aki többet áldozott e barátság érdekében. Bárhova ment a macska, Toby hőségesen követte és ha kedve szottyant kissé szunyókálni, a nagy kutya köréje gömbörödött, mintha vastag bundájával akarta volna oltalmazni kis védencét.

Ez a barátság persze szükségszerűleg sok bosszuságot szerzett Tobynak. A többi kuvasz kedvét lelta benne, hogy a kis macskát meg-megkeressék, ha az elhagyta biztos fedezékét. És erről a mulatságról akkor se mondtak le, amikor Toby fölcsapott a macska védőjének. Semmi tekintélye nem volt előttük a nagy kutyának.

De nemsokára alaposan megváltozott az ijedős Toby viselkedése a többi kutyával szemben. Ezzel egyidejűleg a macska iránti eddigi szolgál magatartása is feltűnően parancsoló lett. Ugy látszott, nem bizik a macskában, annál inkább sajátmagában és szokásává lett, hogy ha a macska valahova messzebbre elcsavargott, egyszerűen nyakoncsipte és hazavitte.

A macskának ez nem nagyon tetszett. Legtöbbször ugyan belenyugodott és kényelmesen gubbasztott Toby szájában, néha azonban sértette ez a zsarnokoskodás és ellenkezése jeléül összekarmolta a kutya orrát.

A többi kutya bármennyire szerette volna megkergetni a macskát, most már mégse merték bántani. Erről leszoktak. És a macska nem is félt már igazán tőlük, ha menekült is előlük. Hol az istálló falára mászott föl, hol egy fára, vagy ha ilyen nem volt a közelben, a legközelebbi távirópóznát választotta rögtönzött menedékkül. Ha pedig ez sem akadt, egyszerűen bebújt a legközelebbi nyulfészekbe, ami útjába akadt. Erre még biztosan csavargókorában szokott rá, amikor a prerik kóbor lakója volt.

Az első alkalmat Tobi védelmi tevékenységére egy nálánál kisebb kutya szolgáltatta. Az összeveszés oka az volt, hogy a telep kuvaszai sápot akartak venni az eleségből, amit Toby a macskának szerzett. Mikor egy délelőtti eredménytelen portyázás után az istállóba ment, látja, hogy egy közepes nagyságú, vadágáról ismert kutya éppen javában falatozik a tegnapi vadászszákmányból, amit a macskának hozott.

Egy kutya se félt Tobytól, de különösen ez nem, aki a nálánál jóval nagyobb állatot sokszor megkergette és azt hitte, most is sikerülni fog neki. Toby föllépését ő közönséges tolkodásnak tartotta. Törődött is vele, hogy Toby volt a zsákmány jogos tulajdonosa! Az ő törvényei szerint az erősebb a hatalom és ennek megfelelően megragadta a nyul maradványait és nekiiramodott az ajtónak, de az ajtót Toby elállta.

A szelid Toby fenyegetően morgott, egy lépéssel hátrált és vicsorgatta a fogait. A másik kutya, akit Toby szokatlan viselkedése láthatólag megzavart, elengedte a zsákmányt és támaszra készült.

Toby számára ezzel be is fejeződött volna a vita. Morgása alábbhagyott, fenyegető magatartása megszűnt. Megint a régi, jó, bátortalan Toby lett, aki mindennél jobban áhitozza a békeséget. Talán igazságérzete is ösztönözte, mikor lehajolt a maradék zsákmányért, hogy viszavigye kis barátjának.

De a gögös ellenfél nem hagyta annyiban a dolgot. Közelebb is állt az ajtóhoz és ez a körülmény még jobban fokozta elbizakodottságát. Mint a villám ugrott a nagy kutyára és a torkát igyekezett elkapni. De Toby, aki nyulvadászatközben nagy gyakorlatra tett szert, ügyes mozdulattal félreugrott. Egy pillanatig körüljárta ellenfelét, aztán villámgyorsan toronragadta. Hasztalan igyekezett megszabadulni a kuvasz. Toby szorosan fogta, az ajtóhoz vitte és hatalmas lendülettel a sövényhez hajította.

Ez volt a békeszerető kutya első harca a macska védelmében, de korántsem az utolsó. Ha egyedül járt, most is a régi Toby volt, aki békesen végezte dolgát és messze kitért a többiek utjából. De ha a macska is vele volt, nem ismert tréfát. Egy dühös pillantás, egy vakkantás elég volt, hogy védenca mellé álljon a zord lovag. Soha ő nem kereste a harcot, soha ő nem kezdte a veszekedést. De ha kényszerítették, akkor körömszakadtáig védelmezte kedves kis barátját. Akkor föltámadt békeszeretete mögött szunnya dó vakmerősége és a lompos korty kutya föllülmulta a legjobb véru társait.

Márciusban új család költözött a telepre. Volt egy kutyájuk, hatalmas erős állat, legalább olyan nagy, mint Toby, de jóval fiatalabb, egy vad külsejű óriás, rabiátus veszekedő, aki csakhamar a telep egyeduralkodójának tolta föl magát. Pár nap múlva Toby volt az egyetlen, akit alaposan helyben nem hagyott. A macska miatt azonban bizonyos volt, hogy hamarosan összeütközésre kerül a dolog kettőjük között. Az emberek véleménye megoszlott abban a kérdésben, hogy mi lesz a harc kimenetele. Legtöbbször mégis úgy vélték, hogy Toby lesz a győztes, aki nek nagylelkűsége a macska iránt általános csodálatot keltett. Mások viszont nem bánták volna, ha kudarcot vall. Az összeveszés nem sokáig

váratott magára. Egy vasárnap délelőtt történt. A kovács éppen néhány lovat patkolt, gazdáik tétlenül üldögéltek az udvaron. Persze, egy csapat kutya is ott ténfergett, köztük a veszedelmes Jack is.

A macska most már egész jól összeszokott a kutyákkal. Nem sokat törődött velük; biztonságban érezte magát.

Ezen a vasárnapon Tobyval vadászatra indultak a pajta mögötti pagonyban. Mivel azonban semmi érdemest nem találtak és még nagyon éhesek voltak, otthagyták az egészet és hazajöttek.

A macska az ajtóból meglátta az idegen kutyát és megállt. Jack azonban, aki szintén észrevette a macskát, fölugrott és feléje indult. A macska érezte, hogy valami szokatlan dologról van szó, mert nem görbitette be egyszerűen a hátát, mint utóbbi időben szokása volt. Mint a villám ugrott föl egy cédruska cölöpre amihez a kovács patkolás közben a lovakat szokta kötni és innen, nyolc láb magasból fújt prűszkolt a kutya felé, aki hasztalan igyekezett elérni őt.

Es most kezdett a dolog komolyra válni. Toby, aki kis barátját veszélyben forogni látta, nem gondolt a következményekkel, hanem minden habozás és zaj nélkül gyorsan, egy farkas vadságával rávetette magát a félelmetes idegen kuvaszra. Jobbválla Jack oldalát érte és a váratlan támadás földhöz vágta az idegen kutyát.

De Jack azzal a vadsággal védte magát, ami hirhede tette. Harcrakész értelme rögtön felismerte az összefüggést és ő nem abból a fajtaból való volt, aki kegyelemért könyörög, ha hajba jut. A földön tombolva és morogva nagyragadozó fogaival védekezett Toby ellen, aki a torka felé kapkodott és végre sikerült is talpra szöknie.

Szegény, öreg Toby, aki egész életében nyugalomra és csendre vágyott és aki még soha nem harcolt, hacsak nem a macska érdekében, szegény Toby elveszettnek látszott. Azok a kutyák, akikkel eddig harcolt, nem voltak Jackhoz mérhetőek. Tobyn kívül egy kutya se volt hozzá hasonlítható termetre nézve, az ügyesség pedig egyedülálló volt. Határtalan dühét most Tobyra zudította, szegény öreg Tobyra, aki már szivesen földadta volna a harcot, ha a másik is hajlandóságot mutatott volna erre. Jack azonban félre nem magyarázható morgással rontott rá. Nekiütöttek a cölöpnek, ahonnan a macska a csatát figyelte. És a csatából Toby most már nem akarta magát kivonni. Lábat erősen megvetve, vállával fogta föl az iszonyu lökést, aminek robaja az egymás torkának kapkodó ellenfelek zihálását is túlhasogta.

Es most történt valami, ami Toby sorsát örökre megpecsételni látszott. Egy vad támadásnál elvesztette az egyensúlyát, egyeget az ellenfele gyilkos fogai elé penderült. Nehéz volna kiokoskodni, hogy mi indította a macskát közelébe a barátja érdekében, hogy mi hajtotta elhagyni biztos fedezékét. Macskák nem szokták rokonszenvüket így kinyilvánítani, mint a kutyák. De a prerik kis csavargója megtette. Hirtelen Jack arcába ugrott, éppen amikor fogait a legyőzött ellenség torkába vágta.

Jack meglepődése még ijedtségét is fölülmultha. Ki számolt ezzel a kis fekete csodával, aki egy megszállott örvényével az égből látszott alázuhanni? Ki ismert volna ebben a dühöngő, karmoló ördögben a kis macskára? Jack tehetetlen volt. Es meglepődéstől és szemébe fúródó karmoktól megbénítva hátra arcot csinált és ész nélkül menekült, fején a sziszegő karmoló macskával.

Ha Toby és a macska már korábban is barátok voltak, most ez után a jelentőségteljes eset után elválhatatlanok lettek. Mindig együtt voltak. Együtt ettek, együtt aludtak és együtt portyáztak kisivadra a prérin. Soha nem volt egyenetlenség köztük, Toby mindig engedett a macska szeszélyeinek.

Áprilisban Toby alázatosságát a macska már nagyobb mértékben igyekezett kihasználni.

Toby azonban visszahúzódott. Gyakran csak ellenkezve kísérte portyázásain, amik, hogy a napok hosszabbodtak, mind messzebbre csalták a kis csavargót. A kutya kétségtelenül veszélyesnek tartotta ezeket a kirándulásokat, amik a teleptől oly messze vezettek, de a macska ebben a dologban keményfejűnek bizonyult és Toby kénytelen-kelletlen engedelmessékedett neki.

Nyugalanságának és szokatlan viselkedésének oka természetesen a tavasz volt, ami a levegőben érződött. Eddig ugyan még alig mutatkozott. Az idő zord maradt, gyakran esett és egy-egy könnyű hóhullás arra emlékeztette a telepet, hogy a tavasz még gyenge lábakon áll.

De a fekete cica szívében valami megnevezhetetlen rügyezés indult, ami üzte, hajtotta a házból, abból a házból, ami ilyen magafajta kis lelkeknek csak végtelen magányosságot tud nyújtani. Éjszakánként el-elcsavargott mind messzebb a folyóparti távoli települések felé, nyomában elmaradhatatlan társával, a makacs-kodó, de hűséges Tobyval, aki inkább életét adta volna, semhogy elhagyja kis barátját.

Április vége felé egy éjszaka Toby sejtelméi valóra váltak. Világos, holdas éjszaka volt. Élénk keleti szél borzongatta a friss hajtásokat, a holdat néha felhők takarták el és kísérteties fényt vetettek a prérre. Távolról idehallatszott a vadkutyák vonítása; esti daluk megtöltötte a végtelen síkságot.

Bármily vadul hangzottak a dalok az éjszakában, a macskát kevésbé befolyásolták, míg kísérőjére annál nyomasztóbban hatottak. Bártortalan kísérleteket tett, hogy a macskát visszatérésre bírja. Itt-ott megállt kis ideig, míg a macska tovább ment és figyelte a vadkutyák elnyújtott vonítását, amit fülükbe csapott a szél és a baglyok vészjelző rikoltozását.

A kutyát vissza is riasztották volna ezek a kísérteties hangok, de a macska nem tágitott. Még a szokottnál is kevesebbet törődött a világgal. Egyenest északnak tartott a nagy folyó felé és buzgalmában elkövette azt a végzetes hibát, hogy a széllel egyirányba szaladt.

Nem messze tőlük két vadkutya zsákmányra vadászott. Szaglászva, mint kíváncsi kutyák, osontak a bokrok között és időről-időre felemeltek a fejüket, hogy semmi se kerülje el figyelmüket abból, amit a szél feléjük hajtott. Ők persze szél ellen haladtak és egyszer, mikor megálltak, megnesztették a kutya és a macska közelségét.

Es most kezdetét veszi a vadászat. De mert jól tudták, hogy kutyák közelsége gyakran emberek közelségét is jelenti, csak lassan és óvatosan lopakodtak előre, fülüket hegyezve és szorgosan szimatolva a szél irányába. Csendesek voltak és láthatatlanok. A többi vadkutya énekében nem vettek részt.

A macska, aki elől haladt, látta meg őket először besurrant egy nyulfészekbe. Szegény Toby csak most vette észre az ellenséget. Ösztöne azt diktálta, hogy forduljon vissza és habozás nélkül meneküljön vissza a telepre. De szeretete a kis cica iránt oly nagy volt, hogy ez a megoldás számba se jöhetett. Ehelyett oda szaladt, ahol a macska eltűnt és a nyulfészket hátával védelmezte. Testét a bokrok eltakarták csak feje és válla látszott ki, így várta a támadást dühösen morogva és fehér fogai villogtak a holdfényben.

Nem sokáig kellett várnia. Mihelyt a vadkutyák meggyőződtek, hogy ember nincs a közelben, körüljárták a bokrokat, kis rést keresve, ahol behatolhatnak és a kutyát elűzhetik, hogy könnyebben elbánjanak vele. Amikor nem találták, amit kerestek, visszafordultak és két oldalról közelítették meg a kutyát.

Kezdetben kevés lármát csaptak, halkán morogtak, mintha nem akarták volna fölkelteni a többi vadkutyát figyelmét, akikkel aztán osztozniuk kellett volna. Hosszú, kemény tél volt mögöttük és az ennalóra maguknak volt szükségük.

Egy vadkutya egyedül nem tudott volna Tobyval elbánni, de kettő egy ellen, az már más.

A kutya érezte ezt. Amennyire lehetséges volt, visszahúzódott, mert tudta, hogy számára egyetlen menekülési lehetőség, ha távoltartja őket addig, amíg valami segítség jön.

Az egyik vadkutya most hirtelen nekirohant, úgy tett, mintha a torkát akarna elkapni, valójában azonban a lábába harapott. Toby elhibázta a földreszegzett fejet, de a támadást visszaverte, amennyiben ellenfelét tarkón ragadta és a bundáját össze-vissza szaggatta. A vadkutya a fájdalomtól vonítva visszahúzódott és ezzel Toby időt nyert, hogy a másik oldalról jövő támadást is kiparirozza.

Es most dühöngő és kérérlhetetlen küzdelem keletkezett. A sebesült vadkutya minden elővigyázatosságról megfeledkezve, eszeveszett vadsággal, vérben forgó szemekkel morogva és habzó szájjal rohant Tobynak. Pajtása követte a példáját. Foggal és körömmel mentek neki, hol egyedül, hol mindketten egyszerre, mig nem az öreg kutya a sok ide-oda kapkodástól egészen megzavarodott és mit sem látott, csak vakon harapdált jobbra-balra az ellenség felé.

Irtózatos volt a láрма. A vadkutyák megfedeztek szokott óvatosságukról; mindegy volt nekik, hogy szándékukat mások is észrevették-e és távolról a többi vadkutya helyeslő vonítása hallatszott. A vérszagtól ittan és magukon kívül a düttől ügyet se vetettek környezetükre, csak ellenfelüket látták, aki oly bátran védekezett a túlerő ellen.

Ha Toby megőrizte volna józanságát, ott maradt volna, ahol volt és ahol a bokrok mégis némi hátvédet szolgáltatnak neki és valószínűleg ellen is állt volna a vadkutyáknak, amíg valami segítség jön, vagy amíg ellenfelei feladják a küzdelmet. De teljesen elvesztette a fejét, mikor észrevette, hogy a macska a hátsólábai közt kibújt a lyukból és igyekezett elsurranni. Valószínűleg a láрма volt az oka, hogy a macska ilyen merész vállalkozásba kezdett és ő a maga részéről el is menekült volna észrevétel nélkül, ha Toby el nem követi azt a hibát, hogy nyomába szegődik.

Ez volt a vég kezdete. A macska elmenekült, de Tobyt, aki nem volt oly fürgelábú, mint üldözői, a szabad mezőn utólérték, megtámadták és a túlerő végzett is vele. A hű, öreg kutya utolsó lehelletéig harcolt. Mikor künn magáramaradva megtámadták, elkövette a legvégzetesebb, egyben az utolsó hibát: ahelyett, hogy minden oldalra kapkodva és harapva zavarba hozta volna ellenségeit, egyik ellenfelét kutyamódrá torkonragadta. Ez a vadkutya vele együtt halt meg; vére megtöltötte Toby száját, míg Toby nyakán az ereket a másik szaggatta föl.

Mikor a kovács, aki hallotta a lármát és a macskát egyedül látta visszajönni, kiment az éjszakába, hogy utánanézzon, mi történt, ott találta a két szétmarcangolt testet egymás mellett. A harmadik eltűnt. Ugy látszik, jómagya is tulságosan oda volt, semhogy élvezni tudta volna a lakomat.

Tobyt behozták a telepre és tisztességben eltemették. És az áprilisi verőfényben ott álltak körben ezek az edzett munkások, akik ismerik és szeretik az állatokat és megadták egy halott kutyának a végtisztességet. A kovács szemei könnyesek voltak. És mikor félrehúzódtott, hogy ne lássák gyöngeségét, öklét rázta a pusztaság felé, ahol a messzeségben vadkutya énekelte dalát a ragyogó tavaszi naphoz.

Olai Aslagson.

Leányok egymás közt

- Róza föltette magában, hogy csak egy eszményi férfihez megy feleségül.
- És vajjon ki lesz az?
- Az első férfi, aki a kezét megkéri.

Okos válasz

- Miért hullanak ki a gyerekek első fogai?
- Azért, hogy helyet csináljanak a következőknek!

Kocka rejtvény

Közlő: Galiko Annuska és Lacika

1. 2. 3. 4. 5. 6.

1. Leány becéző név.
2. Áradásutánkövetkezik
3. Az iskolában oktatja a gyerekeket
4. Nem új divat
5. Kotor régi neve (ékezet és helyesírás hibával)
6. Ettől lesz izes az étel (névelővel)

A betűk felülről lefelé és balról jobbra ugyanazokat a szavakat adják

Dezső bácsi postája

Kiss Gizike. »Látja Dezső bácsi ilyen az élet? — Irod kesernyében a leveledben én meg azt válaszolom, hogy: »Hát bizony ilyen az Gizuskám«. Hogy melyikünk milyennek képzel, az sem a te leveledből nem tűnik ki, sem az én válaszból.

Annnyit azonban tudok, hogy a te hangulatod mostanában nem valami rózsás, mert mint írod: »Elkéstél a szüniidővel«. Augusztus 16-án arról keseregtem leveledben, hogy nem tudod élvezni a szüniidőt, unatkozol, nehezen szokod meg a pihenést, pedig nagyon sokat tanultál az iskolában. Leveledre akkor azt válaszoltam, hogy csak türelem, hosszú a szüniidő, rájössz még az izére, a végén sajnálni fogod az elmúlását.

Ugy is lett. Még messze van a szüniidő vége, te máris azon sopánkods, hogy vége a boldogságnak, közeledik a szeptember, hogy elkéstél a szüniidővel. Leveled végén pedig azon filozofálsz, hogy te nyilván mindig elkésel majd mindről, mert hát ilyen az élet...

Nem az életben van a hiba Gizuskám, hanem a te buksi gimnazista fejedben. Nem abban van a baj, hogy vége lesz a szüniidőnek, hanem hogy te már most keseregsz az elmúlásán. Pedig képzeld el hányat kellene még neked bukfcencezned, ha minden délelőtt és minden délután csupán három-három bukfcencet kellene vetned. Nem mosolyog, mert igenis az a baj, hogy te töprengsz akkor, amikor tulajdonképpen bukfcencezned kellene és bukfcencezni szeretnél olyankor amikor a szellemi munka volna soron.

Múltkor tanácsomat megfogadtad, fogadd meg a mostanit is. Számítsd ki, hány nap mult el eddig a szüniidőből és igyekezz a hátralévő időben naponta mégyszerezni annyit sétálni, szaladgálni, labdázni, vagy akár bukfcencezni, mint a szüniidő eddig elmúlt napjain. Majd meglátod, hogy nem futja az időből a szüniidő elmúlásán

keseregni. Egyszerűen vedd tudomásul, hogy minden elmúlik még az az idő is, amikor magad-fajta gimnazista lányok az élet keserűségén buslakodnak és eljön az az idő, amikor mosolyognak azon, hogy tizenévesztendő bukfi töprengésükben, milyen keserű leveleket írtak a Dezső bácsinak.

Szefi Imre. Szubotícán ottani szerkesztőségünkbe is beadhatod a megfjitéseket és festményeket. Látogass meg, ha még Noviszádon tartózkodol. Délelőtt 9—12 és délután fél 3—7 óra között bármikor megtalálhatsz a szerkesztőségben. Rejtvényeidet kíváncsian várom.

Kriszák Bözsike. Az általad beküldött két rejtvény már megjelent a Tünderországban. Spékulálj ki újakat, bizonyára készítesz majd olyat is, ami még nem jelent meg nálunk.

Nagy Tibike. Azt írod, hogy szeretnél egyszer már »élve« látni. Minthogy én is azt szeretném, hogy lehetőleg élve találkozzunk, látogass meg te a szerkesztőségben. Csalafinta legény vagy te Tibi. Nem is láttad a kislányomat, de azért azt írod róla, hogy nagyon szép. Pedig nem is annyira szép, mint inkább rossz. Fürdeni a strandom szoktam, ma is ott leszek, ha az időjárás megengedi. Ha előbb nem találkozunk, ott bajosan ismerhetjük meg egymást, mert különös ismertető jelként nem tűzhetek piros székfűt a fürdőruhám gomblyukába.

Jávor Gabriella és Erzsike. A fenti üzenetekből is látjátok, hogy velem nagyon könnyű személyesen megismerkedni. Jöjjetek fel bármikor a szerkesztőségbe, ott már mindenki tudja, hogy az apró lányokat és legényeket hozzám kell küldeni.

Jeney Lajos. Sürgős választ kérsz, hát sürgösen közlöm ve ed, hogy a rejtvényeidet megkaptam. De a közlésére nem vállalkozhatom ilyen sürgösen, mert sok rejtvény van raktáron és be kell tartani a sorrendet. Addig is küldhetsz be még rejtvényt, megörzöm és előbb utóbb viszontlátod a Tünderországban. Merre a iandoztatok, hogy cly sokáig nem hallottam hírt rólatok?

Fehér Panna. Örülök, hogy tetszenek a jutalomkönyv meséi. Viszonyásul máskor jobban nyomd meg a ceruzádat, mert olyan vékony az írása, hogy már-már nagy ókuláriumot akartam beszerezni, hogy elolvassam.

Szauder Annuska. A rejtvényeket kopirozva is beküldheted, amint azt a Tünderország más helyén is olvashatod.

Antal Pisti, Balázs György, Erdei Árpád, Gregecz Edit, Hajdu Karsai, Horváth Gizella, Kovacs Irma, Molnár Juliska, Seif Imre, Török Pista. Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tünderország táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta írja meg pontos címét és, hogy hány esztendő.

A Reggeli Újság vasárnapi ingyen melléklete. — Szerkesztő: DEZSŐ BÁCSI

Lepény Peti, Fazék Kati, meg a Pajtás kalandjai

Írta: Dezső bácsi

Szorul a Maki

Láttuk Maki koma, biz nem nagyon örül, Hogy hirtelen annyi vendég állja körül. Nem tetszett neki a néger úr kötele, Sejtette, hogy még majd, nagy baja lesz vele.

Néger ur elmaradt messzire a fátul, Ravasz cselre készült, titokban ott hátul. Maki éppen Pajtást nézte, s a két lurkot, Mikor néger koma rádobta a hurkot.

Fessétek ki a képet izléstetek szerint. A lestményt azután küldjétek el a Tünderország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb festményt küldi be, a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját nyeri.

A lestpályázat szubotícán nyertese a szubotícái Ruff cukorkaüzlet csokoládéját kapja.

Nosza lett nagy öröm, a vadászok között, Bizton hiszik mostmár, hogy a néger győzött. Látjuk az örömtől ragyogó négy arcot, Pedig Maki még nem adta fel a harcot.

Egyelőre bizony — mi tagadás benne — Makival cserélni, nem nagyon jó lenne. Látszik a képen is, hogy a veszély rém nagy, Most mutasd meg Maki, hogy milyen legény [vagy...]

A beküldő neve és címe:

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjétek a Tündérország aug. 13. számából

Bérijéjtvények: 1 Senki sincs kint, 2 Mikos Kálemen, 3 Rengeteg, 4 Nemzeti zászló, 5 Lótó-futó, 6 Fazék Kati.

Pótlórejtvény: Petőfi Sándor.

Szélmalomrejtvény: Szentpétervár.

Verses rejtvény: Ór.

Tréfás kérdés: Tizen mentek Kamenicára, egy férj és a kilenc cigányasszony, mert a zsákból meg a macskákat vitték, azok tehát nem mentek.

Keresztrejtvény. Vízszintes: 1 Dezső bácsi, 7 Ri, 8 Ló, 9 Feri, 10 Ad, 12 G O, 14 Gula, 19 Talp, 20 Irén, 23 Ló, Srok, 25 Es, 27 N L, 29 Nyári lakok. (A keresztrejtvénybe véletlenül több hiba csuszott, amiért elnézésteket kérem).

A hibakereső pályázat megfejtése

A Tündérország meséiben több szót készakarva fordítva nyomunk, a gyerekek feladata, hogy keressék ezeket a fordítva nyomtatott szavakat. A megtalált szavakat azután beírják a „Megfejtés” szelvénybe, a szelvényt pedig kitöltve és aláírva beküldik Dezső bácsinak legkésőbb esztőtörtök reggelig.

A multvasárnap Tündérországban ezek a hibák fordultak elő: **gye**, **kacs**, **gyoh**, **men**, **gen**, **za**, **gyu**, **es**, **gem**, **kacs**, **ed**, **si**, **se**, **gyoh**, **za**, **gyoh**. A mu theti hibakereső pályázat nyertese Simovics Margitka. Könyvtalmát postán küldjük el Becsére.

A rejtvényeket egészben vagy részben megfejtették, szép festményt küldtek le:

Papp Sanyi, Szabó Aranka, Simovics Margitka, Ambrus Bözsike, Drégely Ilonka, és Kató, Bán Kamilla, Mókus Bözsi és Jani, Vékás Laci, Kelemen Szidike és Veronika, Gregcz Edit, Kriszák Bözsike, Jávor Gabriella és Erzsike, Nagyszák Józsika és Misuka, Leczky Kató és Manó, Pencze Katica és Maca, Gordan Józsika, Simonyik Péter, Hajdu Gizike és Mariška, Zsagar Ernő és Kató, Gellér Anna, Bözsike és Ilonka, Rapity Icu és Kott Rezső, Balaton Mária, Hamalkó Antika és Lacika, Gládivy Ancika és Józsika, Csányi Ilonka, Bözső Dezső és Géza, Jóláthy Szilvia, Szolleti Linuska, Jenev Lajos, Komlós Laci, Mari és Hédi, Dinkovics Lyubica, Kovács Liduska és Janika, Kapocs Andi és Pencz Sanyi, Schmur Hajnalka, Sárosi Vilma, Sárosi István, Ferró Ottika, Apró Laci, Nyikos Bözsike, Fűrés Teres, Weisz Sándor, Antal Pieta, Balázs Piri Ernő, Kikinday Vera, Kikinday Erzsébet, Erdői

A király három kérdése

Nagyeszű istenes Jancsi egy szegény özvegyasszonynak a fia volt; azért hitták nagy-eszűnek, mert már hét éves korában, alighogy csak néhány hónap óta iskolába járt, a hozzáintéztett kérdésekre talpraesett, okos választ tudott adni, istenesnek pedig azért hitták, mert szorgalmasan templomba járó, istenfélő gyerek volt.

Mennél feljebb ment az iskolába, nagyeszű Jancsi annál okosabb lett. A másodikban okosabb volt, mint az elsőben, a harmadikban okosabb, mint a második osztályban és így tovább. S mire az ötödik osztályt is elvégezte, már csodájára jártak az emberek, olyan nagyeszű volt.

Egyszer idegenek jöttek a községbe. — Jancsi akkor már tizenöt éves nagy fiú volt — és az idegenek mesélték, hogy amott a magas hegyek között hét vármegyeyeni nagy völgy terül el, hetvenhét gazdag gyan várossal. Külön ország az a hetvenhét város, a legnagyobbban lakik a király, a világ legokosabb embere és a királynak nincs se fia, se leánya. De mert se után sem szeretné a feleséget, hogy halála után király nélkül maradjon az országa, ezért kihirdette, hogy aki három feltett kérdésre talpraesetten, okosan válaszol, azt örökbe fogadják és utána az lesz a király.

Az idegenek elmentek, a faluban pedig csipkedni kezdték Jancsit.

— No, Jancsi, — mondták — nem akarnál te király lenni odaát? Ha olyan nagyeszű fiú vagy, könnyen megfelelhetsz a király három kérdésére.

Kedzeiben persze úgy volt, hogy Jancsi csak nevetett, mikor csipkedték, de mert nem mult el nap, hogy tizen is, ne kérdezték volna: nem akarnál te király lenni odaát... Jancsi végre is dühös lett és kivágta:

— Igenis, akarok és Isten segítségével leszek is! Ezzel fogta a tarisznyáját, megrakta szalonnával, kenyérral és a magas hegyek irányába ballagott.

Három napig egyfolytában mendegélt és több emberrel találkozott, akik mind a király országából jöttek. Ezekkel a Jancsi fiú szöbe állt és megkérdelte tőlük:

— Nem tudjátok-e, jó emberek, miket szokott kérdezni a király úr?

— Bizony fura dolgokat kérdez öfelsege.

— Például...?

— Például azt, hogy mikor több kilencven-

kilenc a száznál?

— No ez elég fura kérdés, nehéz is, — gondolta Jancsi, ed azért nem fordult vissza, hanem tovább ment.

Negyedik napon a fővárosba érkezett és mert megmondta, hogy miért jött, mingyárt a király elé vezették. Jóságos öreg ember volt a király úr, két szeméből nagy okosság sugárzott. Jancsi nagyon megtetszett a királynak, mert szép növésű, csinos arcú fiú volt s ebből azt várta Jancsi, hogy könnyű kérdéseket fog neki feltenni a feleséges úr, de bizony csalódott a mi nagyeszű Jancsinak, mert mingyárt a legelső kérdés nehéz volt. Kérdezte tőle a király úr:

— Nézd csak, fiam, Jancsi: én vagyok a világon a legegységagdagabb ember: mindent ami van, megvehetnék magamnak, annyi pénzem van. Mégis mi az, amit nem vehetnék meg akkor sem, ha még százszor olyan gazdag volnék... tudod-e?

Nemde, ez fogas kérdés volt. De Jancsinak aki otthon minden vasárnapon és ünnepeken templomba ment, Jancsinak eszébe jutott, miről beszélt egyszer a plébános úr. Arról beszélt a szószékrol, hogy a nyugodt lelkiismerethez a legszegényebb ember is ingyen jut, ha jóra való istenes életet él, míg a leggazdagabb ember is, ha vétkezik, egész vagyona árán sem juthat lelkéni nyugalomhoz.

Ez jutott eszébe Jancsinak és azon nyomban felelt is a királynak. Azt mondta:

— Ha fölséged Isten ellen vétkezne, egész országa árán mes vehetne nyugodt lelkiismeretet magának.

Nagyon jól feleltél, — dicsérte meg Jancsit a Király úr és feltette a második kérdést: — most mondd meg nekem, Jancsi fiam, mi a hosszabb út: a szegény ember utja éhhezám, vagy az én utam egy szegény emberhez... tudod-e?

Tudom, — felelte Jancsi. — A szegény ember útja a királyhoz sokkal hosszabb, mint a király útja a szegényhez.

— Miért?

Mert ha a szegény ember elmegy a királyhoz, nem telvén neki kocsi, hát gyalog jár míg ha a király úr elmegy egy szegényhez, hatlovas hintóba ül és reptül.

— Erre is jól feleltél, Jancsi. Most halljad a harmadik kérdésem. Mikor több kilencvenkilenc száznál?

Jancsi nem is gondolkodott, úgy válaszolt:

— Mikor arról van szó, király uram, — felelte, — hogy a gazdag ember feleségesen egy szegény embert és ajándékoz neki kilencvenkilenc dinárt, akkor több ez a kilencvenkilenc, mintha kölcsön adna neki százat.

— Nagyon jó, örvendezett a király úr. —
Meglátászik, gyors sokat jártál templomba és fi-
gyeltél arra, mit prédikáltak a plébános úr. S mert
nemcsak okos, de istenfőző fiú is vagy, ezért
örökbe fogadtalak.

Meg is tette a szavatartó öreg király úr,
örökbe fogadta nagyszű Jancsist és mikor meg-
halt az öreg Jancsi lett utána a király.

Egy kis leány bánata

Egy kisleány könnyezve nézte a mezőn a
sok színes vadvirágot. Felsőhajtott mélyen
és busan szólt hozzájuk:

Csak egyedül nektek mondom el,
hogy az én kds szívem milyen nagyon szo-
mor. Egy szeretnek egy szép mesekönyvet,
de szülcim oly szegények, hogy nem vehet-
nek nekem. Mikor hazamegyek az iskolából,
mindig elhúzódom a könyvesboltok di-
zses kirakatát, ahonnan esoddkat rejtő köny-
vek mosolyognak reám. De én kecs a ci-
müket láthatom, a gyönyörű meséket feldél
rejt el előlem.

A tarka kis virágokat annyira megba-
lotta a leányka bánata, hogy lenge kis fe-
jüket mindnyájan lehajították sé együtt köny-
nyeztek vele.

De nemcsak a virágok hallották e pa-
naszt, hanem az arra kóborló vándorszeplő
is és szinten nagyon megsajnálta a szegény
kis leányt. Halkán dudorászva az arcához
simult, lecsókolta könnyeit és szelíden non-
dotta:

Uj le ide a bárszagos pászitra,
mondok én neked oly gyönyörű meséket, a-
milyeneket ugysem találhál a fenyves köny-
vesboltban.

Es szép dallamosan mesélni kezdett...
A kis leány áhítatosan hallgatta a szobh
nél-szebb meséket, melyek lassacskán álom-
ba ringatták. Almában tovább szőtte őket
sé ébredés után, banat helyett már boldog-
ság volt szívében.

Leikkendezve simogatta meg a sok vad-
virágot és egyedül csak nekik mondta el a
esodlatos meséket, melyeket a kóbor szel-
lőből hallott.

Édes kedves...

Beküldte: Kiss Huska

Van nekem egy kis nyuszukám

Egy marokra való talán.

Ugra-bugra de szereti,

Lábcskáját vígan szedi.

Édes, kedves kis nyuszukám,

Légy mindig csak ilyen vidám.

Bárha kicsi szájad hallgat,

Kacsagnom kell mindig rajtad.

A bácsi kerije

Mariska meg Jancsika városi gyerekek vol-
tak és nem jártak még soha falun. A tanító bá-
csi az ő nevüket is felirta azok közé, akiknek
jó lenne nyarahni menniük.

Gabika meg Annika minden esztendőben
Jósi bácsikánál nyarahatnak, akinek gyönyörű
villája volt örösi kertben. Ebben a kertben pe-
dig volt minden, aminek a gyerek örül. Hintá,
pázsit, tavacska, a tavon hatlyuk, meg szép sík
csónak.

Mikor Gabika meg Annika hallották az is-
kolában, hogy mennyi gyerek nem kerülhet ki
nyáron sem a jó levegőre, mert nincs pénzük,
szép levelet írtak együtt Jósi bácsinak. Azt ír-
ták benne, hogy ezúton inkább nem kennek sem-
mi ajándékot, ne vegye meg nekik a bácsi a pó-
ni lovacskát, amit ígert, hanem engedje meg,
hogy két szegény gyermeket hozhassanak ma-
gukkal, akiknek nyarahásra lenne szükségük és
a szülei nekik nincs pénze, hogy elvívják őket.

Jósi bácsi nemskára válaszolt. Azt felel-
te, hogy ha nagyon kedves és nagyon jó gyere-
keket találhán, nem bánja, hozhatnak egy kis-
fűt meg egy kisleányt.

Milyen boldog volt Gabika meg Annika! Nem
szóltak egy mukkot sem senkinek egyelőre, csak
a tanító bácsival beszéltek meg a dolgot. A ta-
nító bácsi Mariskát meg Jancsikát választotta
ki és Annika meg Gabika nagyon örültek, mert
jó pajtások voltak az iskolában is.

A tanító bácsi iskola után odahívta magá-
hoz Jancsikát meg Mariskát és megmondta ne-
kik, milyen öröm érte őket. Gabikával és Anná-
val mennek el nyarahni.

Jancsika és Mariska egészen el voltak fo-
gódva. Hát még mikor egy szép nyári napon
Annika és Gabika édesanyja eljött értük, szép
ruháskakkal, cipővel s azt mondta nekik, hogy
most aztán viszi őket, mert holnap reggel utaz-
nak együtt!

Az utazás is nagyszerű volt, mert Jancsika
és Mariska még nem is utaztak vonaton, csak
villamoson. De mikor aztán odaérték Jósi bá-
csikához és meglátták a keritét, azt sem tudták,
mit csináljanak, hintázzanak-e előb, vagy pe-
dig a hatlyukat nézzék, vagy csónakázzanak?
Gabika és Annika pedig csak nézték őket és
örültek neki, milyen boldoggá tették a két sze-
gény gyermeket.

A vakáció végén mind a négyen banhára
sütve, makkegészesen, jókedvűen tértek ha-
za az iskolába.

Béka tragédia

A csóka bele se nézett a fészekébe. Pe-
dig négy szép sárgaszájú csibécskéje volt
neli. Másfél órában egészen olyanok voltak
mint a rendes tyukcsibék. Csak a lábuk
meg a szájuk volt másmllyen. A lábakkal
jobban, erősebben tudtak kapaszkodni... S
külsők a fészek szélére. Károglak a hideg
szélben:

Csip-csip csóka,

Vak varjúcska,

Négy szép drága

Kis fücska.

Csókamama rekerék,

Mingyárt fog egy egeret!...

— Ugy ám! — kerregt a csókamama.
S bosszusan meghibentette két szíp fe-
kete szárnyát. — Hoznék én nektek há-
tam egeret is! De egerész délután men talál-
tam egyetlenegy darabot sem! Mind el-
mentek. Csuda tudja, mind behujtak az
egérlyukba. Már a tó szélre mentem, hogy
már én is békát fogjak, mint a gólya!... De
azzal sem jöttem jóra. Kicsufolt ada va-
racsos békája. Amikor, hogy odamentem,
keseremben enekeltem, éppen annyit, hogy
kár-kár-kár! Mingyárt csufolt, hogy kvá-
kvá-kvá! S mikor utána kapltam, meg le-
bukott a víz alá...

Ahogy eszébe idézte a csóka, hát még
csak jobban felmergelődött. Juj beh so-
tétet gondolt! Felnevezett, kácsi oldalt,
nagy-sunyitva bosszút forralt:

Megállj béka! Gyere ki!

Majd megesszelek ideki!...

S azzal fogta, szárnyát dobta! Leszá-
lott a zombékokra. Zöldmohára, jó puhára
lesbe tilt a tó partjára.

Észrevették a békák.

Kettő-három! Felneveztek. Minden

hangszert megreszelték! Értették a tréfát!

Ráglták mint a répát:

Reke-reke, gyerekek,

Békát enne brekekekki!

De a csóka nem gólya:

Ne féljétek brekekekki.

Hát hiszen tudta ezt a szegény csóka,
hogy a gólya nem csóka! Bizony men azt!
Annál nehezebben esett neki a nagy csuf-
ság! Szegyelte magát szegény, még a szár-
nya alá dugta a fejét is...

No, a békáknak több se kellett. Persze
lesték a tóból. Mikor látták, hogy eldugta

a fejét, hát egyenesen a fejükbe szállt a
nagy dicsőség. Megköttyösödtek tőle a
nagy elbizakodottságban. Az egyik béka
szerezett egy letört nádcsalat. Hogy aszond-
ja: ez a dárda! Csóka orrát megpiszkálta!...
S megmondta neki hogy...

Hé...! Asszony-ság!... Nem amogy!

Békálesen ne aludj!...

Ilyen-olyan csunya csóka!

Zsuppsz, és visszajőn a tóba!...

Az egyik öreg béka rosszalotta a tré-
fát... Hogy majd megessi a békát a csóka!
Amde a fiatal béka henegett. Hogy a-
szondja: hadd egyen! Nem fél tőle!... Ki-
megyen! Nála volt a béka-dárda, csóka
orrát megpiszkálta:

Csip-csip csóka

Legyünk jóba...

Jójj egy kácsi

Le a tóba!

Csakhogy ám baj történt. Béka urfi
nem tudott elég gyorsan ugorni. Mert ve-
szettül ugrott utána a csóka. Nem látotta
hibba száját, elkaptá a béka lábát...

— Huh! — ed visított a béka! — Rossz-
ra ment a tréfa.

Most bezzeg hogy nem nevette!

Csóka száját nem szeretet!

Csip-csip csóka széjjelszedte,

Négy fióka mind megette!

Mind megette rekerék,

Nesze béka, brekekekki!

Az én imádságom

Minden este az az imádságom:

Én Istentem, néz szét a világon!

Hints örömet milliók szívébe —

Legyen már a nagyvilágon béke!

Nézd a cipőm, nézzed a ruhámat...
Egyik lyukas, másikon rés támadt

S apukámnak nincs másakra pénze

Legyen már a nagyvilágon béke!

Szánakozz már az édesanyámon!

Szívem úgy fáj, mikor busnak látom!

S mikor ölel, könny ragyog szemembe —

Legyen már a nagyvilágon béke!